

อิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และความไม่สอดคล้องระหว่าง
การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ต่อสุขภาวะทางจิต :
การวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรกำกับและตัวแปรส่งผ่าน

นางสาวหยกฟ้า อิศรานนท์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF NARCISSISTIC PERSONALITY AND THE DISCREPANCIES
BETWEEN IMPLICIT AND EXPLICIT SELF-ESTEEM ON PSYCHOLOGICAL
WELL-BEING: ANALYSES OF MODERATING AND MEDIATING EFFECTS

Miss Yokfah Isaranon

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Social Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

อิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และความไม่
สอดคล้องระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็น
คุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ต่อสุขภาวะทางจิต : การวิเคราะห์
อิทธิพลของตัวแปรกำกับและตัวแปรส่งผ่าน

โดย

นางสาวหยกฟ้า อิศรานนท์

สาขาวิชา

จิตวิทยาสังคม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักนางค์ มณีศรี

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะจิตวิทยา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เขี่ยมสุภาชิต)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อธิระพร อูวรรณโณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักนางค์ มณีศรี)

..... กรรมการ
(อาจารย์ จรุงกุล บุรพวงค์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. อภิษฎา ไชยวุฒิกรณวานิช)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย)

หยกฟ้า อิศรานนท์ : อิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และความไม่สอดคล้อง
ระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ต่อสุขภาวะทางจิต
: การวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรกำกับและตัวแปรส่งผ่าน (EFFECTS OF
NARCISSISTIC PERSONALITY AND THE DISCREPANCIES BETWEEN IMPLICIT
AND EXPLICIT SELF-ESTEEM ON PSYCHOLOGICAL WELL-BEING:
ANALYSES OF MODERATING AND MEDIATING EFFECTS) อ.ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร. คัดนางค์ มณีศรี, 154 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลกำกับของตัวแปรการเห็นคุณค่าแห่งตน
ที่รับรู้ ต่อบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ในการทำนายการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และอิทธิพลของ
บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ในการทำนายสุขภาวะทางจิต โดยมีความไม่สอดคล้องของการเห็น
คุณค่าแห่งตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน ผู้ร่วมการวิจัยจำนวน 272 คน แบ่งเป็นเพศชาย 98 คน และเพศ
หญิง 174 คน ทำมาตรวัดการเห็นคุณค่าแห่งตน แบบทดสอบความชื่นชอบตัวอักษร แบบทดสอบ
ความชื่นชอบชื่อ มาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง มาตรวัดสุขภาวะทางจิต และทดสอบการ
เชื่อมโยงโดยนัย โดยสลับลำดับประเภทของการวัดด้วยวิธีการสุ่ม

ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง พบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองไม่สามารถ
ทำนายการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่
รับรู้เป็นตัวแปรกำกับ แต่บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายสุขภาวะทางจิตได้อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อย่างไรก็ตาม บุคลิกภาพแบบหลงตนเองไม่สามารถทำนายสุข
ภาวะทางจิตโดยมีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน ทั้งนี้ ผู้ที่มีการ
เห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง มีระดับสุขภาวะทางจิตสูงกว่าผู้ที่
มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .001

สาขาวิชา จิตวิทยาสังคม.....

ปีการศึกษา...2551

ลายมือชื่อนิติต นยกฟ้า อิศรานนท์.....

ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก *ผศ.ดร. คัดนางค์ มณีศรี*

5078128038: MAJOR SOCIAL PSYCHOLOGY

KEY WORD: NARCISSISTIC PERSONALITY / SELF-ESTEEM DISCREPANCIES /
PSYCHOLOGICAL WELL-BEING

YOKFAH ISARANON: EFFECTS OF NARCISSISTIC PERSONALITY AND THE
DISCREPANCIES BETWEEN IMPLICIT AND EXPLICIT SELF-ESTEEM ON
PSYCHOLOGICAL WELL-BEING: ANALYSES OF MODERATING AND
MEDIATING EFFECTS. ADVISOR: ASST. PROF. KAKANANG MANEESRI,
Ph.D., 154 pp.

This research examined the moderating effect of explicit self-esteem on the association between narcissistic personality and implicit self-esteem and the mediating effect of the discrepancies between implicit and explicit self-esteem on the association between narcissistic personality and psychological well-being. Two hundred and seventy-two undergraduate students, 98 males and 174 females completed measures of self-report self-esteem, implicit self-esteem including name letter test, name-liking, and implicit association test, narcissistic personality, and psychological well-being in random orders.

Structural Equation Models (SEM) show that explicit self-esteem has no moderating effect on the association between narcissistic personality and implicit self-esteem. Narcissistic personality can predict psychological well-being ($p < .01$). However, the discrepancies between implicit and explicit self-esteem have no mediating effect on the association between narcissistic personality and psychological well-being. Individuals with low implicit and high explicit self-esteem display higher level of psychological well-being than those with high implicit and low explicit self-esteem ($p < .001$).

Field of Study : Social Psychology.....

Student's Signature : สมานันท์ อธิษฐาน

Academic Year : 2008.....

Advisor's Signature : Kakanang Maneesri

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความสามารถและความเอาใจใส่อย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์นางค์ มณีศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งไม่เพียงถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ แต่ยังคอยสนับสนุนให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากนิสิต ทั้งในวิชาจิตวิทยาทั่วไป และวิชาการุ่งใจมนุษย์ชั้นนำ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ธีระพร อูวรรณโณ อาจารย์จรุงกุล บุรพวงค์ และอาจารย์ ดร. อภิษฎา ไชยวุฒิกรณวิภาณี ที่ถ่ายทอดวิชาความรู้และคำแนะนำอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

กราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย ที่กรุณาถ่ายทอดความรู้ทางด้านสถิติอย่างละเอียด และเมตตาให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล

กราบขอบพระคุณ คุณกันยารัตน์ สอาดเย็น พี่สาวผู้แสนดีที่คอยให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลในห้องปฏิบัติการและคอยให้คำแนะนำที่ดีแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนรัก ผกาทิพย์ ชันติพงศ์ และธัญธร อนันต์วิโรจน์ ที่ร่วมฟันฝ่าอุปสรรคและคอยให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยอย่างไม่เคยอดอด ตลอดจนเพื่อนทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณมารดา ที่เฝ้าอบรมสั่งสอน และดูแลเอาใจใส่ผู้วิจัยด้วยความรักอย่างไม่มีเงื่อนไข รวมทั้งญาติพี่น้องครอบครัวอริศรานนท์ทุกคนที่คอยให้กำลังใจมาโดยตลอด ทำยที่สุด ขอกราบขอบพระคุณบิดา ผู้ซึ่งยังคงอยู่ในความทรงจำเสมอมา แม้วันนี้ไม่สามารถเอ่ยคำขอบคุณต่อหน้า แต่เชื่อว่าดวงวิญญาณอันเป็นที่รักยิ่ง สามารถรับรู้ได้ถึงความศรัทธาของผู้วิจัยมาตลอด 25 ปี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
การเห็นคุณค่าแห่งตน.....	3
การวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย.....	8
บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน.....	16
บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน และสุขภาวะทางจิต.....	24
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	33
ขอบเขตของการวิจัย.....	33
ตัวแปรในการวิจัย.....	34
สมมติฐานการวิจัย.....	35
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย.....	36
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	42
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
กลุ่มตัวอย่าง.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
ขั้นตอนการวิจัย.....	61
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63

	หน้า
บทที่ 3 ผลการวิจัย.....	64
การทดสอบสถิติเบื้องต้น.....	64
การทดสอบสมมติฐาน.....	77
การทดสอบอิทธิพลของตัวแปรกำกับ.....	77
การทดสอบอิทธิพลของตัวแปรส่งผ่าน.....	87
การทดสอบสมมติฐานทิศทางของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน...	93
ผลการวิจัยเพิ่มเติม.....	94
สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	97
บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย.....	98
อิทธิพลของตัวแปรกำกับ.....	98
อิทธิพลของตัวแปรส่งผ่าน.....	100
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	105
ข้อเสนอแนะ.....	109
รายการอ้างอิง.....	110
ภาคผนวก.....	117
ภาคผนวก ก.....	118
ภาคผนวก ข.....	127
ภาคผนวก ค.....	131
ภาคผนวก ง.....	146
ภาคผนวก จ.....	151
ภาคผนวก ฉ.....	153
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	154

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	บล็อกของการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย.....	47
2	จำนวนข้อกระทงในการพัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ครั้งที่ 1.....	53
3	จำนวนข้อกระทงในการพัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ครั้งที่ 2.....	55
4	ลักษณะพื้นฐานของตัวอย่างที่ใช้พัฒนามาตรวัดสุขภาวะทางจิต.....	58
5	เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในชีวิตของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ.....	59
6	ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ร่วมการวิจัย.....	65
7	คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรสังเกตที่ (N = 272).....	71
8	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตที่ใช้ในการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรกำกับ (N = 272).....	72
9	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตที่ใช้ในการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรส่งผ่าน (N = 272).....	73
10	เปรียบเทียบระดับความชื่นชอบตัวอักษรของผู้ที่ตระหนักและไม่ตระหนักถึงชื่อ ของตน.....	75
11	เปรียบเทียบระดับความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษของผู้ที่เคยและไม่เคย เปลี่ยนชื่อ.....	76
12	คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรสังเกตที่ใช้ทดสอบอิทธิพลกำกับ.....	78
13	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตที่ใช้ในการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรกำกับ ในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ (N = 134).....	80
14	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตที่ใช้ในการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรกำกับ ในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง (N = 138).....	81
15	ดัชนีวัดความกลมกลืนของโมเดลการทำนายการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย.....	86
16	ผลการวิเคราะห์อิทธิพลกำกับ.....	88
17	ผลการวิเคราะห์อิทธิพลส่งผ่าน.....	92
18	เปรียบเทียบระดับสุขภาวะทางจิต.....	93

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	บล็อกของการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย.....	9
2	อิทธิพลกำกับของการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้.....	35
3	อิทธิพลส่งผ่านของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน.....	36
4	คะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน.....	40
5	คะแนนสุขภาวะทางจิตที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน.....	41
6	จำลองหน้าจอกอมพิวเตอร์ในแต่ละบล็อกของการทดสอบ.....	49
7	ขั้นตอนการวิจัย.....	62
8	โครงสร้างความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน.....	67
9	โครงสร้างทิศทางของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน.....	68
10	โครงสร้างสุขภาวะทางจิต.....	68
11	โมเดลอิทธิพลของตัวแปรกำกับ.....	83
12	โมเดลอิทธิพลของตัวแปรส่งผ่านที่ 1.....	89
13	โมเดลอิทธิพลของตัวแปรส่งผ่านที่ 2.....	91

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบัน สังคมโลกเต็มไปด้วยการแข่งขัน เพื่อแย่งชิงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยไม่จำกัดเฉพาะในบริบทของสังคมเมือง หรือสังคมอุตสาหกรรมเท่านั้น บุคคลในทุกสังคมที่มีสภาพจิตใจไม่หนักแน่นเข้มแข็งเพียงพอ จึงอาจประสบปัญหาทางจิตใจได้ เช่น ความเครียด ความวิตกกังวล และความไม่พึงพอใจในชีวิต

จากข้อมูลด้านสถิติของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเปรียบเทียบจำนวนการรับผู้ป่วยนอกจิตเวช เพื่อตรวจรักษาต่อของสถานบริการ ในสังกัดกรมสุขภาพจิต 17 แห่งทั่วประเทศ ระหว่างปีงบประมาณ 2546-2550 พบว่า จำนวนผู้ป่วยจิตเวชเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปีงบประมาณ 2547 มีผู้ป่วยจิตเวชที่เข้ารับการรักษาจำนวน 903,613 ราย ในจำนวนนี้เข้ารับการรักษาต่อเนื่องกว่าร้อยละ 27 ขณะที่ปีงบประมาณ 2548 จำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นเป็น 959,885 ราย และเข้ารับการรักษาต่อเพิ่มเป็นกว่าร้อยละ 40 ล่าสุดในปีงบประมาณ 2550 ยอดผู้ป่วยนอกจิตเวชที่เข้ารับการรักษา มีจำนวนมากถึง 999,455 ราย และตรวจรักษาอาการต่อกว่าร้อยละ 46 หรือเกือบครึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ป่วยทั้งหมด แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มปัญหาทางจิตใจของคนในสังคมไทยที่เพิ่มมากขึ้นอย่างชัดเจน

ขณะเดียวกัน การศึกษาด้านสุขภาวะทางจิตก็ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก นักวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ต่างพยายามศึกษาถึงสาเหตุหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาวะทางจิต (psychological well-being) ของบุคคล โดยเฉพาะปัจจัยภายใน เช่น ลักษณะนิสัย (trait) พื้นนิสัย (disposition) และบุคลิกภาพ (personality)

ผลการวิจัยของ Trzesniewski, Donnellan, Moffitt, Robins, Poulton, และ Caspi (2006) พบว่า วัยรุ่นที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตน (self-esteem) ในระดับต่ำ มีสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตใจในระดับต่ำกว่า มีโอกาสทางเศรษฐกิจต่ำกว่า และมีโอกาสก่ออาชญากรรม เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ มากกว่าวัยรุ่นที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนในระดับสูง งานวิจัยนี้ถือเป็นหนึ่งในงานวิจัยจำนวนมากที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณประโยชน์ของการเห็นคุณค่าแห่งตน ต่อการดำเนินชีวิต และสุขภาวะทางจิตของบุคคล เป็นที่น่าสังเกตว่า งานวิจัยด้านสุขภาวะทางจิต นิยมนำการเห็นคุณค่าแห่งตนเป็นองค์ประกอบหลักในการศึกษา อย่างไรก็ตาม การศึกษาเรื่องการเห็นคุณค่าแห่ง

ตนในอดีต กลับได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ถึงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดว่า ไม่สามารถวัดภาวะ
 สันนิษฐาน (construct) ของการเห็นคุณค่าแห่งตนได้อย่างครอบคลุม

Greenwald และ Banaji (1995) เสนอแนวคิดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย (implicit
 self-esteem) โดยระบุว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนของบุคคล มิได้มีเพียงมิติที่วัดได้จากการรายงาน
 ตนเอง (self-report) ซึ่งอาศัยกระบวนการทางปัญญา (cognitive) หรือที่เรียกว่า “การเห็นคุณค่า
 แห่งตนที่รับรู้” (explicit self-esteem) เพียงมิติเดียว หากแต่ยังหมายรวมถึง มิติที่เกิดขึ้นจาก
 ประสบการณ์ในอดีต และกลายเป็นการตอบสนองโดยอัตโนมัติ (automatic) หรือที่เรียกว่า “การ
 เห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย”

แนวคิดดังกล่าวนี้เอง นำไปสู่การศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนทั้ง
 2 มิติ ในเวลาต่อมา โดยเฉพาะความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน (self-esteem
 discrepancies) ต่อตัวแปรทางสังคมศาสตร์ เช่น Jordan, Spencer, Zanna, Hoshino-Browne,
 และ Correll (2003) พบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (narcissism) สูง มีการเห็นคุณค่าแห่ง
 ตนโดยนัยต่ำ และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง ขณะที่ Franck, DeRaedt, และ DeHouwer
 (2007) ก็พบว่า ผู้ป่วยโรคซึมเศร้า มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่
 รับรู้ต่ำ

แม้งานวิจัยที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ความไม่
 สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน และสุขภาวะทางจิต จะยังมีไม่มากนัก แต่งานวิจัยจำนวน
 หนึ่งก็สะท้อนให้เห็นถึงผลเสียของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่อกระบวนการทางจิตใจ เช่น ความ
 โกรธแค้น การรับมือกับความผิดพลาดหรือความล้มเหลว และปัญหาด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น
 (Brown, 2004; Campbell, Foster, & Finkel, 2002; King, 2007)

ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ซึ่งพบว่าเป็นลักษณะ
 ของผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงร่วมด้วยแล้ว จึงนับเป็นเรื่องท้าทายอย่างยิ่งในการศึกษาถึง
 รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย การเห็น
 คุณค่าแห่งตนที่รับรู้ และสุขภาวะทางจิต โดยเฉพาะเมื่องานวิจัยของ Twenge และ Foster
 (2008) ซึ่งนำข้อมูลจากงานวิจัยของ Trzesniewski, Donnellan, และ Robins (2008) ที่ศึกษา
 บุคลิกภาพแบบหลงตนเองในกลุ่มวัยรุ่น นับตั้งแต่ต้นทศวรรษที่ 80 ถึงปี ค.ศ. 2007 มาวิเคราะห์
 ผลใหม่เฉพาะช่วงปี ค.ศ. 2002-2007 แยกตามเชื้อชาติ ได้แก่ ชาวผิวขาว ชาวผิวสี ชาวเอเชีย และ
 ชาวละติน พบว่า คะแนนจากมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุกเชื้อชาติ
 แสดงให้เห็นว่า ผู้คนในปัจจุบันมีลักษณะบุคลิกภาพแบบหลงตนเองมากกว่าในอดีตอย่างชัดเจน
 บุคลิกภาพแบบหลงตนเองจึงไม่ใช่เรื่องไกลตัวอีกต่อไป

งานวิจัยเรื่องนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และ ความไม่สอดคล้องระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ต่อสุขภาพทางจิต เพื่อตอบคำถามการวิจัยว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายความไม่สอดคล้องระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ได้หรือไม่ และอย่างไร และบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายสุขภาพทางจิต โดยมีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน (mediator) หรือไม่ และอย่างไร โดยมุ่งศึกษาสุขภาพทางจิต ในบริบทของความพึงพอใจในชีวิต ความรู้สึกทางบวก และความรู้สึกทางลบ

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การเห็นคุณค่าแห่งตน

แม้งานวิจัยทางจิตวิทยาสังคมจำนวนมาก จะยึดถือกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับจิตสำนึก (Conscious) เป็นหลักสำคัญในการศึกษา แต่ปัจจุบัน กระบวนการจิตไร้สำนึก (Unconscious) หรือกระบวนการอัตโนมัติ กลับมีบทบาทสำคัญยิ่งต่องานวิจัยทางจิตวิทยาสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ไม่เว้นแม้แต่การศึกษาเรื่องการเห็นคุณค่าแห่งตน (Dijksterhuis, 2004)

Pyszczynski, Greenberg, Solomon, และ Arndt (2006) นิยามการเห็นคุณค่าแห่งตนว่าหมายถึง การประเมินตัวตนของบุคคล โดยบุคคลมีแรงจูงใจในการรักษาระดับการเห็นคุณค่าแห่งตน และพยายามแสดงออกถึงการเห็นคุณค่าแห่งตน เมื่อถูกคุกคาม ทั้งยังอ้างทฤษฎีการจัดการกับความหวาดกลัว (terror management theory) เปรียบการเห็นคุณค่าแห่งตนเสมือนเกราะป้องกันภัยบุคคลจากความวิตกกังวลถึงเงื่อนไขของมนุษย์ ที่ต่างต้องดิ้นรนเพื่อมีชีวิตรอด แต่ก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงจากความตายได้ บุคคลจึงต่างก็ต้องการการยอมรับตนเองในทางบวก (positive self-regard)

Farnham, Greenwald, และ Banaji (1999) ศึกษาเรื่องการเห็นคุณค่าแห่งตน และระบุถึงข้อจำกัดของ งานวิจัยด้านการเห็นคุณค่าแห่งตนในอดีตว่า การศึกษาโดยส่วนใหญ่ใช้วิธีการรายงานตนเอง จึงมักพบปัญหาตามมา เช่น พบว่าการเห็นคุณค่าแห่งตน มีความสัมพันธ์ทางบวกสูงกับการหลอกตนเอง (self-deception) แสดงให้เห็นถึงข้อบกพร่องของการใช้มาตรวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนว่า อาจไม่ได้วัดภาวะสันนิษฐานของการเห็นคุณค่าแห่งตนอย่างแท้จริง นำไปสู่ความพยายามที่จะศึกษาและวัดการเห็นคุณค่าแห่งตน ในมิติที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการโดย

อัตโนมิติ หรือที่เรียกว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย โดยอาศัยเฮโลเอฟเฟกต์ (Halo Effect) ในการอธิบาย

เฮโลเอฟเฟกต์ (Halo Effect)

Thorndike (1920) กล่าวถึงเฮโลเอฟเฟกต์ว่า เป็นความผิดพลาดในการประเมินทางจิตของบุคคล อันเป็นผลมาจากการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ไม่สามารถประเมินคุณลักษณะแต่ละด้านของผู้อื่นอย่างเป็นอิสระจากกันได้ โดยยกตัวอย่างงานวิจัยในอดีต เช่น การศึกษาด้านการประเมินคุณลักษณะ 5 ด้าน ของทหารอากาศชาวอเมริกัน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ ความฉลาด ความเป็นผู้นำ ลักษณะนิสัยส่วนบุคคล และค่านิยมต่อการรับใช้หน่วยงาน ซึ่งพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัตินี้สัมพันธ์กัน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีน้ำหนักความสัมพันธ์ในระดับที่พอๆ กัน เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดและลักษณะทางกายภาพ มีน้ำหนักความสัมพันธ์สูงพอๆ กับความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดและความเป็นผู้นำ ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดและความเป็นผู้นำ น่าจะมีน้ำหนักความสัมพันธ์สูงกว่า

Thorndike (1920) อธิบายถึงที่มาของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นว่า เป็นเพราะ “การประเมินของบุคคล มักได้รับผลกระทบจากแนวโน้มที่บุคคลจะคิดถึงบุคคลอื่นในภาพรวมว่า ดีกว่าความเป็นจริงหรือแย่กว่าความเป็นจริง และพยายามตัดสินบุคคล ด้วยความรู้สึกต่อภาพรวมของบุคคลนั้น” ดังนั้น เมื่อบุคคลต้องประเมินบุคคล วัตถุ หรือสิ่งของใดๆ อารมณ์ความรู้สึกส่วนบุคคลต่อภาพรวมของบุคคล วัตถุ หรือสิ่งของนั้นๆ ก็จะเข้ามามีอิทธิพลต่อการประเมินด้วย ซึ่งเฮโลเอฟเฟกต์สามารถเกิดขึ้นได้กับบุคคลโดยทั่วไป ทุกระดับและทุกอาชีพ

Greenwald และ Banaji (1995) เปรียบเทียบอิทธิพลของการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยบนพื้นฐานของเฮโลเอฟเฟกต์ว่า บุคคลมักอาศัยอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัว และมีแนวโน้มที่จะมองตนเองในภาพรวมว่าดีกว่าความเป็นจริง เมื่อต้องประเมินวัตถุหรือที่หมายของเจตคติที่เกี่ยวข้องกับตนเอง บุคคลจึงมักประเมินวัตถุหรือที่หมายของเจตคตินั้นๆ ในทิศทางบวกเช่นเดียวกัน

คำอธิบายข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kool, Dijksterhuis, และ van Knippenberg (2001) ที่อธิบายที่มาของการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยของบุคคลว่า บุคคลเริ่มพัฒนาการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ตั้งแต่ในวัยเด็ก สืบเนื่องจากเด็กทารกมักพึงพอใจต่อผลป้อนกลับ (feedback) ทางบวก เช่น ชอบผู้ที่ยิ้มมากกว่าผู้ที่ไม่ยิ้ม เพราะสิ่งเหล่านี้แสดงถึงการยอมรับ และสะท้อนตัวตนของเด็ก (self-reflection) อันเกี่ยวเนื่องกับการสร้างความปลอดภัย ขณะเดียวกัน เด็กก็เพิ่มคุณค่าให้ตนเอง (self-enhancement) โดยยอมรับข้อมูลที่สะท้อนตัวตนในทางบวก แต่

ปฏิเสธข้อมูลที่สะท้อนตัวตนในทางลบ เมื่อปฏิบัติเช่นนี้บ่อยครั้ง ในที่สุดก็จะกลายเป็นปฏิกิริยาตอบสนองโดยอัตโนมัติ จนเกิดตัวตนด้านบวก (self-positivity) และแผ่ขยายไปถึงการเชื่อมโยงวัตถุ หรือที่หมายของเจตคติที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ซึ่งบุคคลก็จะประเมินไปในทิศทางบวกด้วย

DeHart, Pelham, และ Tennen (2006) กล่าวเสริมถึงที่มาของการเห็นคุณค่าแห่งตน โดยนัยว่า พัฒนาขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลสำคัญในชีวิต โดยเฉพาะผู้เลี้ยงดูตั้งแต่แรกเกิด (caregiver) อันได้แก่ มารดา โดยระบุว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยในระดับต่ำ มักมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และได้รับการปฏิเสธจากผู้อื่นบ่อยครั้ง จนฝังรากลึกเป็นกระบวนการภายในจิตใจโดยอัตโนมัติ ส่วนการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ เป็นกระบวนการที่พัฒนาในลำดับต่อมา อันเกิดขึ้นจากการประเมิน โดยอาศัยการตระหนักรู้

เนื่องจากการมีปฏิสัมพันธ์ที่สำคัญต่อการพัฒนาการเห็นคุณค่าแห่งตนรูปแบบหนึ่ง คือ การอบรมเลี้ยงดู อันเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร DeHart และคณะ (2006) จึงต้องการทดสอบว่า รูปแบบการเลี้ยงดูที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้หรือไม่ และอย่างไร โดยแบ่งรูปแบบการเลี้ยงดูออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การเลี้ยงดูแบบทะนุถนอม (nurturance) การเลี้ยงดูแบบปกป้องมากเกินไป (overprotection) และการเลี้ยงดูแบบตามใจ (permissiveness)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบทะนุถนอม มีระดับการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการเลี้ยงดูแบบทะนุถนอม ส่วนผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปกป้องมากเกินไป มีระดับการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ต่ำกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปกป้องมากเกินไป แต่ไม่พบความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้

เบื้องต้น DeHart และคณะ (2006) อธิบายผลที่พบว่า อาจเป็นเพราะเมื่อครั้งยังเด็ก การมีมารดาคอยปกป้องดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษ ทำให้เด็กรู้สึกถึงความสามารถในการทำสิ่งต่างๆ เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีมารดาอยู่เคียงข้าง แต่เมื่อเติบโตขึ้น เด็กก็จะสามารถปกป้องดูแลตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพามารดาอีกต่อไป เมื่อพิจารณาถึงการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ในอดีต เปลี่ยนแปลงได้ยากกว่าการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ จึงเป็นไปได้ว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยของบุคคลจะมีความคงที่มากกว่าการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ของบุคคลซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์

ส่วนผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบตามใจ มีระดับการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ต่ำกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการเลี้ยงดูแบบตามใจ แต่ไม่พบความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย DeHart และคณะ (2006) ให้เหตุผลว่า แม้การเลี้ยงดูแบบตามใจ จะแสดงถึงความอบอุ่นและการดูแลเอาใจใส่

แต่เด็กอาจไม่ได้รับสารว่ามารดาให้ความสนใจ เนื่องจากไม่ได้มีการตั้งกฎระเบียบที่สะท้อนถึงความเอาใจใส่อย่างเพียงพอ

เป็นที่น่าสังเกตว่า หากบุคคลมองตนเองในทางบวก การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยของทุกคนก็ควรอยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม Kool และคณะ (2001) อธิบายเพิ่มเติมว่า ตัวตนด้านบวกของบุคคลจะค่อยๆ ลดระดับลงในช่วงวัยรุ่น อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความสับสนด้านอัตลักษณ์ (identity) ทั้งยังเสนอว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีน้ำหนักและส่งผลกระทบต่อบุคคลมากเพียงพอ สอดคล้องกับการประมวลผลข้อมูลตามทฤษฎีตัวตนทางปัญญาและประสบการณ์ (cognitive-experiential self-theory หรือ CEST) (Epstein, 1994)

ทฤษฎีตัวตนทางปัญญาและประสบการณ์

Epstein (1994) เสนอทฤษฎีตัวตนทางปัญญาและประสบการณ์ (cognitive-experiential self-theory หรือ CEST) โดยระบุว่า การประมวลผลข้อมูลของบุคคล ประกอบด้วยระบบสำคัญ 2 ระบบ ได้แก่

1. ระบบที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ (Experiential system)
2. ระบบที่เกี่ยวข้องกับเหตุผล (Rational system)

Epstein (1994) กล่าวว่า ระบบที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ เป็นระบบขั้นพื้นฐานที่เกิดขึ้นจากแรงขับทางอารมณ์ มุ่งเน้นด้านความรู้สึกโดยตรง โดยเฉพาะสิ่งที่ทำให้รู้สึกดี พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการประมวลผลด้วยระบบที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ จึงเกิดจากการเชื่อมโยงประสบการณ์ในอดีต ผสมเข้ากับข้อมูลใหม่ โดยอาศัยภาพในความคิด (stereotype) ในการรับข้อมูล และด้วยเป็นกระบวนการที่มีความรวดเร็ว บุคคลจึงแสดงออกซึ่งการกระทำในทันที ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการประมวลผลในระบบนี้ แม้จะเป็นไปได้ยาก แต่ก็เป็นไปได้หากประสบกับเหตุการณ์ใหม่ที่มีความรุนแรง หนักแน่น หรือประสบกับเหตุการณ์ใหม่ เหตุการณ์นั้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า

สำหรับระบบที่เกี่ยวข้องกับเหตุผล เป็นระบบขั้นที่สอง ซึ่งเกิดขึ้นจากการตระหนักของบุคคล การมุ่งเหตุผล และการคิดวิเคราะห์ โดยพิจารณาถึงสิ่งที่ดูเป็นเหตุเป็นผล ระบบที่เกี่ยวข้องกับเหตุผล จึงเป็นกระบวนการทางปัญญาที่บุคคลต้องอาศัยเหตุและผลในการตัดสินใจหรือประมวลผลข้อมูลต่างๆ โดยแยกพิจารณาข้อมูลเป็นส่วนๆ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการประมวลผล

ด้วยระบบที่เกี่ยวข้องกับเหตุผล เกิดจากการตัดสินใจโดยอาศัยหลักฐานและเหตุผล ทั้งนี้ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากระบบที่เกี่ยวข้องกับเหตุผล สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความรวดเร็วในการคิด และการควบคุมความคิด Epstein (1994) ยังอธิบายว่า ระบบการประมวลผลข้อมูลทั้ง 2 ระบบ ต่างมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน แต่บุคคลจะอาศัยระบบใดในการประมวลผลข้อมูลเป็นสำคัญ ขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น รูปแบบการคิดส่วนบุคคล ความเด่นชัดของสถานการณ์ หรือ แม้แต่สิ่งเร้าทางอารมณ์

เมื่อเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าแห่งตน กับการประมวลผลข้อมูลของบุคคล อาจกล่าวได้ว่าการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย เกิดขึ้นจากประสบการณ์ในอดีต จึงเป็นกระบวนการที่อาศัยระบบที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ ส่วนการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ซึ่งเกิดขึ้นจากการตระหนักรู้ของบุคคล และจัดเป็นกระบวนการที่อาศัยระบบที่เกี่ยวข้องกับเหตุผล

จากทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย เป็นองค์ประกอบขั้นพื้นฐานของบุคคลในการประเมินตนเอง กล่าวคือ ประสบการณ์ส่วนบุคคลล้วนเป็นรากฐานต่อการเห็นคุณค่าแห่งตน เมื่อเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติซ้ำๆ ประสบการณ์ของบุคคลก็จะเข้าสู่กระบวนการตอบสนองโดยอัตโนมัติ และอยู่นอกเหนือการควบคุม นำไปสู่การพัฒนาการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นฐานของการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ร่วมกับการประมวลผลข้อมูลโดยอาศัยกระบวนการทางปัญญา

ดังนั้น การศึกษาเรื่องการเห็นคุณค่าแห่งตน จึงต้องอาศัยทั้งการวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ และการวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย เพื่อลดอิทธิพลของการจัดการกับความประทับใจ (impression management) และการนำเสนอตนเอง (self-presentation) ดังที่ Farnham และคณะ (1999) ระบุว่า ผู้ที่มีคะแนนจากมาตรวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนในระดับสูง อาจไม่ได้มีการเห็นคุณค่าแห่งตนสูงจริง

งานวิจัยจำนวนมากยังพบว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก หรือแทบไม่มีความสัมพันธ์กันเลย (Greenwald & Farnham, 2000; Jordan, Spencer; Zeigler-Hill, 2006) นำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ อาจเป็นอิสระจากกัน (Farnham et al., 1999)

Jordan, Whitefield, และ Zeigler-Hill (2007) ยังตั้งข้อสังเกตที่น่าสนใจว่า แม้การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยจะหมายถึงความถึง การประเมินตนเองโดยอัตโนมัติ เป็นกระบวนการจิตไร้สำนึก แต่ก็ไม่สามารถกล่าวได้ชัดเจนว่า บุคคลจะไม่ตระหนักในการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย หากแต่บุคคลอาจไม่ได้ตระหนักถึงกระบวนการในการเกิดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยเท่านั้น จึงเป็นเหตุให้

ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง แต่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ พยายามปกป้องตนเอง เพราะรับรู้ถึงคุณค่าแห่งตนโดยนัยในระดับต่ำ

การวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย มีอยู่หลายชนิด เช่น การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย (Implicit Association Test หรือ IAT) การทดสอบความชื่นชอบตัวอักษร (The Name Letter Task หรือ NLT) แบบสำรวจการประเมินตนเองโดยนัย (Implicit Self-Evaluation Survey หรือ ISES) มาตรการวัดความชื่นชอบชื่อ (Name-liking) การทดสอบความชื่นชอบวันเกิด (Birthdate Preference) ฯลฯ แต่เครื่องมือที่นิยมใช้มากที่สุด ได้แก่ การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย และ การทดสอบความชื่นชอบตัวอักษร ซึ่ง Bosson, Swann, และ Pennebaker (2000) พบว่ามีความเที่ยงในการทดสอบซ้ำ (test-retest reliability) ในระดับที่ยอมรับได้ โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .69 และ .63 ตามลำดับ

การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย

การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย เพื่อวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ตามแนวคิดของ Greenwald และ Farnham (2000) คือ การจัดประเภท ด้วยการเชื่อมโยงตนเองกับคำทางบวก และคำทางลบ ผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์อย่างรวดเร็วและถูกต้อง ประกอบด้วยบล็อกของการทดสอบทั้งหมด 5 บล็อก

สำหรับบล็อกที่ 1 เป็นบล็อกฝึกฝน เพื่อจัดประเภทคำเป้าหมาย (target) ว่า อยู่ในหมวดฉันหรือไม่ใช่ฉัน บล็อกที่ 2 เป็นบล็อกฝึกฝน เพื่อจัดประเภทคำที่แสดงคุณลักษณะ (attribute) ว่า เป็นคำที่น่าพึงประสงค์ หรือไม่น่าพึงประสงค์ บล็อกที่ 3 เป็นการจัดประเภทคำเป้าหมายกับคำที่แสดงคุณลักษณะ โดยตำแหน่งการตอบสนองหมวดฉันกับคำที่น่าพึงประสงค์ อยู่บนแป้นพิมพ์เดียวกัน และไม่ใช่ฉันกับคำที่ไม่น่าพึงประสงค์ อยู่บนแป้นพิมพ์เดียวกัน

บล็อกที่ 4 เป็นบล็อกฝึกฝนคำที่แสดงคุณลักษณะ แต่สลับด้านการตอบสนองให้แตกต่างจากบล็อกที่ 2 และบล็อกที่ 5 เป็นการจัดประเภทคำเป้าหมายกับคำที่แสดงคุณลักษณะ โดยตำแหน่งการตอบสนองหมวดฉันกับคำที่ไม่น่าพึงประสงค์ อยู่บนแป้นพิมพ์เดียวกัน และไม่ใช่ฉันกับคำที่น่าพึงประสงค์ อยู่บนแป้นพิมพ์เดียวกัน ดังภาพที่ 1

	หมวดการจัดประเภทไม่ใช่ฉัน	ตัวอย่างข้อกระทง	หมวดการจัดประเภทฉัน
บล็อกที่ 1	☐	ตนเอง	☒
	☒	ผู้อื่น	☐
บล็อกที่ 2	ไม่น่าฟังประสงค์		น่าฟังประสงค์
	☐ ☒	สนุก อาเจียน	☒ ☐
บล็อกที่ 3	ไม่น่าฟังประสงค์ หรือ ไม่ใช่ฉัน		น่าฟังประสงค์ หรือ ฉัน
	☐	ตนเอง	☒
	☐	สนุก	☒
	☒ ☒	ผู้อื่น อาเจียน	☐ ☐
บล็อกที่ 4	น่าฟังประสงค์		ไม่น่าฟังประสงค์
	☒ ☐	สนุก อาเจียน	☐ ☒
บล็อกที่ 5	ไม่น่าฟังประสงค์ หรือ ฉัน		น่าฟังประสงค์ หรือ ไม่ใช่ฉัน
	☒	ตนเอง	☐
	☐ ☐ ☒	สนุก ผู้อื่น อาเจียน	☒ ☒ ☐

ภาพที่ 1 บล็อกของการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย (จาก Greenwald และ Farnham, 2000)

หลักสำคัญของการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย คือ ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง หากคำที่ระบุถึงตนเอง และคำทางบวกอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน จะกดปุ่มตอบได้รวดเร็วกว่า คำที่ระบุถึงตนเอง และคำทางลบอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน (Greenwald & Farnham, 2000) กล่าวคือ บุคคลตอบสนองต่อการประเมินตนเองทางบวกโดยอัตโนมัติ เมื่อตำแหน่งของคำที่แสดงถึงตนเอง

และคำทางบวกอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง จึงสามารถตอบสนองด้วยการจัดประเภทคำได้อย่างรวดเร็ว โดยไม่ต้องใช้การพิจารณา หรือไตร่ตรองมากเท่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกทางบวกและตนเอง จะเข้าขัดขวางการตอบสนองเมื่อคำที่ไม่น่าพึงประสงค์และคำที่เกี่ยวข้องกับตนอยู่บนแป้นพิมพ์เดียวกัน ดังนั้น ระยะเวลาที่ใช้คำนวณคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย จึงเปรียบเทียบเฉพาะบล็อกที่ 3 และ 5

ต่อมา Greenwald, Nosek, และ Banaji (2003) พัฒนาการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย โดยเพิ่มจำนวนบล็อกจากเดิม 5 บล็อก เป็น 7 บล็อก โดยกำหนดให้บล็อกที่ 1 เป็นการฝึกฝนจัดประเภทคำเป้าหมาย บล็อกที่ 2 เป็นบล็อกที่ใช้ฝึกฝนการจัดประเภทคำที่แสดงคุณลักษณะ บล็อกที่ 3 เป็นบล็อกฝึกฝนสำหรับการผสมการจัดประเภทคำเป้าหมายและคำที่แสดงคุณลักษณะ ก่อนทดสอบจริงในบล็อกที่ 4 ส่วนบล็อกที่ 5 เป็นบล็อกฝึกฝนการจัดประเภทคำเป้าหมายเช่นเดียวกับบล็อกที่ 1 แต่สลับด้านจากบล็อกที่ 1 ขณะที่บล็อกที่ 6 เป็นการฝึกฝนการผสมการจัดประเภทคำเป้าหมายและคำที่แสดงคุณลักษณะคล้ายบล็อกที่ 3 และ 4 แต่สลับด้าน ก่อนทดสอบจริงในบล็อกที่ 7

Greenwald และคณะ (2003) ยังพัฒนาวิธีการคำนวณคะแนนจากการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย โดยเสนอให้ใช้เวลาจากการทดสอบในบล็อกที่ 3, 4, 6, และ 7 มาใช้คำนวณเปรียบเทียบ และคัดระยะเวลาการตอบสนองคำหรือสิ่งเร้าที่ปรากฏบนหน้าจอคอมพิวเตอร์ มากกว่า 10,000 มิลลิวินาที และระยะเวลาการตอบสนองที่น้อยกว่า 300 มิลลิวินาที เกินร้อยละ 10 จากการตอบในแต่ละบล็อกออกจากการวิเคราะห์ แล้วหาค่าเฉลี่ยของเวลาที่ใช้ทั้งในการตอบบล็อกที่ 3 (ฝึกฝนการจับคู่ “ฉันกับไม่น่าพึงประสงค์”) บล็อกที่ 4 (ทดสอบจริง) บล็อกที่ 6 (ฝึกฝนการจับคู่ “ฉันกับน่าพึงประสงค์”) และ บล็อกที่ 7 (ทดสอบจริง) และค่าเฉลี่ยความแตกต่างระหว่างบล็อกที่ 6 กับบล็อกที่ 3 และบล็อกที่ 7 กับบล็อกที่ 4

Pinter และ Greenwald (2007) ตั้งข้อสังเกตถึงการใช้คำสรรพนาม แทนคำเป้าหมายเพื่อจัดประเภท “ตนเอง” และ “ผู้อื่น” ว่าจะถือเป็นการประเมินตนเองและผู้อื่น แทนที่จะเป็นการประเมินตนเองเพียงด้านเดียวหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์หาความเที่ยงในการวิเคราะห์ในการทดสอบซ้ำก็พบว่า การใช้คำเป้าหมายว่า “ผู้อื่น” [$r(37) = .42, p < .01$ (สองหาง)] หรือเปลี่ยนคำเป้าหมายเป็นคำที่ไม่ระบุว่าเป็นผู้อื่น เช่น คำว่า “อีตเลอร์” [$r(37) = .56, p < .01$ (สองหาง)] ต่างก็มีความเที่ยงในการทดสอบซ้ำในระดับที่เหมาะสม นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างโดยเฉลี่ยยังตอบได้อย่างรวดเร็ว เมื่อจับคู่ระหว่าง “ตนเอง” กับ “คำทางบวก” ทั้งในการทดสอบที่ใช้คำเป้าหมาย “ตนเอง” กับ “ผู้อื่น” และ “ตนเอง” กับ “อีตเลอร์” สรุปได้ว่า คำเป้าหมายที่ใช้ในการจัด

ประเภทสามารถใช้ได้ทั้งคำว่า “ผู้อื่น” และคำอื่นๆ โดยขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และผู้วิจัย

Blanton, Jaccard, Gonzales, และ Christie (2006) เสนอแนวทางในการจัดข้อวิจารณ์จากการใช้คำเป้าหมาย “ตนเอง” และ “ผู้อื่น” ในการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย โดยเสนอการทดสอบที่เรียกว่า การทดสอบการเชื่อมโยงเดี่ยว (Single Association Test หรือ SAT) ซึ่งจะแยกการจัดประเภทที่ละด้าน เช่น คนผิวดำกับคำทางบวก คนผิวดำกับคำทางลบ คนผิวขาวกับคำทางบวก และคนผิวขาวกับคำทางลบ แล้วนำระยะเวลาในการตอบมาเปรียบเทียบที่ละคู่

อย่างไรก็ตาม Schnabel, Asendorpf, และ Greenwald (in press) กลับแย้งว่า การทดสอบโดยแยกการจัดประเภทที่ละด้าน ทีละครั้ง แล้วนำมาเปรียบเทียบกัน อาจขาดความน่าเชื่อถือในการตีความผลการวิเคราะห์ อีกทั้งผลการวิเคราะห์ของ Blanton และคณะ (2006) ที่พบว่า ระยะเวลาในการจัดประเภทคนผิวดำกับคำทางลบ ก็ไม่ได้มีความสัมพันธ์ทางลบกับระยะเวลาในการจัดประเภทคนผิวดำกับคำทางบวก เช่นเดียวกับระยะเวลาในการจัดประเภทคนผิวขาวกับคำทางลบ ก็ไม่ได้มีความสัมพันธ์ทางลบกับระยะเวลาในการจัดประเภทคนผิวขาวกับคำทางบวก กอปรกับผลการทดสอบโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling หรือ SEM) ที่ไม่มีความเหมาะสม (fit) ก็แสดงให้เห็นข้อบกพร่องของการทดสอบด้วยแนวทางดังกล่าว

Schnabel และคณะ (in press) ยังระบุถึงการทดสอบด้วยการจัดประเภทโดยนัยแบบเดี่ยว (Single Category IATs) ซึ่งเป็นการจัดประเภทคำเป้าหมายเดี่ยว เช่น ฉันทน์ กับคำที่แสดงคุณลักษณะ 2 ขั้ว เช่น คำทางบวก และคำทางลบ ว่าไม่สนับสนุนแนวคิดการเชื่อมโยงโดยนัยได้อย่างแท้จริง โดยยกตัวอย่างกรณีบล็อกที่กำหนดให้ปุ่มที่ใช้ในการตอบคำเป้าหมายกับคำทางบวก เป็นปุ่มเดียวกัน ขณะที่อีกปุ่มใช้เมื่อปรากฏคำทางลบ Schnabel และคณะ ระบุว่าบุคคลอาจสนใจจัดประเภทคำทางบวกกับตนเอง โดยละเอียดที่จะพิจารณาถึงคำคุณลักษณะอื่นๆ ว่าเป็นคำทางลบ กล่าวคือ บุคคลอาจวางแผนที่จะเชื่อมโยงคำเป้าหมายกับคำทางบวก เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการตอบ ในทำนองเดียวกัน เมื่อพิจารณาในบล็อกการทดสอบ ที่จัดให้คำเป้าหมายกับคำทางลบ ใช้ปุ่มเดียวกันในการตอบ ความเร็วในการตอบก็อาจไม่ได้เกิดจากการที่บุคคลประเมินตนเองโดยนัยทางลบ หากแต่บุคคลอาศัยการเชื่อมโยงเพียงด้านเดียวเท่านั้น

การทดสอบความชื่นชอบตัวอักษร

Nuttin (1985) เสนอแนวความคิดอิทธิพลเพียงแต่ได้เป็นเจ้าของ (mere ownership effect) หรือ เพียงแต่ได้เป็นของตน (mere belonging to self) โดยระบุว่า บุคคลมักดึงดูดใจและพึงพอใจในวัตถุที่ตนครอบครอง มากกว่าวัตถุที่ตนไม่ได้ครอบครอง ดังนั้น บุคคลก็น่าจะประเมินชื่อและนามสกุลของตนในทางบวกด้วยเช่นกัน แม้ว่าจะเป็นชื่อย่อ (อักษรตัวแรกของชื่อ และนามสกุล) ก็ตาม

ผลการวิจัยของ Nuttin (1985) พบว่า ทั้งการศึกษาในกลุ่มเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา และนักศึกษาระดับปริญญาตรี ต่างก็พบผลสอดคล้องกันคือ กลุ่มตัวอย่างประเมินตัวอักษรที่อยู่ในชื่อของตนว่า น่าดึงดูดใจมากกว่าตัวอักษรที่ไม่ได้อยู่ในชื่อของตน แม้ว่าตัวอักษรดังกล่าวจะไม่ใช่อักษรที่ปรากฏให้เห็นบ่อยครั้งนัก ดังนั้น อิทธิพลของตัวอักษร (Name-Letter Effect หรือ NLE) จึงไม่ใช่เพียงแค่อิทธิพลเพียงแต่ได้พบ (mere exposure) ซึ่งอ้างถึงการที่บุคคลชื่นชอบวัตถุเป้าหมาย อันเป็นผลมาจากความถี่ในการพบเห็นวัตถุนั้นๆ

หลักการที่ใช้การทดสอบความชื่นชอบตัวอักษร (The Name Letter Task หรือ NLT) วัดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย โดยทั่วไปเป็นการประเมินความชื่นชอบ หรือความดึงดูดใจต่อตัวอักษรภาษาอังกฤษทั้งหมด 26 ตัว ตั้งแต่ A-Z ประเมินบนมาตราประมาณค่าแบบ 9 ช่วง ตั้งแต่ 1-9 (1 คือ ไม่ชอบ หรือไม่ดึงดูดใจอย่างยิ่ง และ 9 คือ ชอบ หรือดึงดูดใจอย่างยิ่ง) โดยมีข้อสมมติว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง จะประเมินตัวอักษรที่อยู่ในชื่อและนามสกุล โดยเฉพาะตัวอักษรแรกของชื่อและนามสกุลของตน (อักษรย่อ) ในทางบวก มากกว่าผู้ที่ไม่มีตัวอักษรนั้นๆ อยู่ในชื่อและนามสกุล ทั้งนี้ เพราะชื่อเปรียบเสมือนตัวแทนของบุคคล ดังนั้น หากบุคคลมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง ก็น่าจะประเมินตัวอักษรที่อยู่ในชื่อ หรือเป็นตัวอักษรย่อของตนในทางบวกเช่นกัน

นอกจากนี้ การประเมินตัวอักษรยังไม่ทำให้บุคคลตระหนักว่ากำลังทดสอบการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ซึ่งงานวิจัยจำนวนหนึ่งก็ได้พยายามทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือและพบว่า การทดสอบด้วยวิธีนี้ไม่ได้รับอิทธิพลจากการเรียงลำดับของตัวอักษร (Bosson et al., 2000)

Jones, Pelham, และ Mirenberg (2002) เปรียบเทียบการทดสอบความชื่นชอบตัวอักษรย่อ พบว่า ผลจากการทดสอบไม่ได้เป็นไปเพราะอิทธิพลเพียงแต่ได้พบเท่านั้น แต่ยังเป็นผลมาจากอิทธิพลของตัวอักษรด้วย โดยพบว่า แม้จะเป็นตัวอักษรที่บุคคลโดยทั่วไปพบเห็นได้น้อยครั้ง แต่บุคคลก็ชื่นชอบตัวอักษรดังกล่าว หากตรงกับชื่อย่อของตน และเมื่อแบ่งเงื่อนไขการทดลอง

ออกเป็น 3 เงื่อนไข ได้แก่ เงื่อนไขถูกคุกคามอัตโนมัติ (เขียนข้อความระบุถึงตัวตนของตนเองที่คิดว่าเปลี่ยนแปลงได้ยาก หรือต้องการจะเปลี่ยนแปลง) เงื่อนไขยืนยันตนเอง (เขียนข้อความระบุตัวตนด้านบวกหรือความสำคัญของตนเอง) และเงื่อนไขควบคุม (เขียนข้อความเกี่ยวกับภาพยนตร์เรื่องสุดท้ายที่ตนเองได้ชม)

ผลพบว่า ผู้ร่วมการทดลองที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงกว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ เฉพาะเงื่อนไขถูกคุกคามอัตโนมัติ แสดงให้เห็นว่าการทดสอบความชื่นชอบตัวอักษรย่อ เป็นผลมาจากการที่บุคคลพยายามเพิ่มคุณค่าให้ตนเอง (self-enhancement) อันเป็นกลไกหนึ่งของกระบวนการเห็นคุณค่าแห่งตน เมื่อถูกคุกคามอัตโนมัติ

ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิด “การชดเชยการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย” (implicit self-esteem compensation หรือ ISEC) ของ Rudman, Dohn, และ Fairchild (2007) ซึ่งเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยเสมือนเครื่องมือที่เข้ามาชดเชยหรือทดแทน (compensation) เมื่อบุคคลถูกคุกคามอัตโนมัติ โดยพบว่า ผู้ร่วมการทดลองเพศชาย ในเงื่อนไขถูกคุกคามอัตโนมัติ ที่ได้รับผลป้อนกลับทางบวกด้านความสำเร็จที่เกี่ยวข้องกับบทบาทเพศหญิง มีคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย สูงกว่าผู้ร่วมการทดลองเพศชาย ที่ได้รับผลป้อนกลับทางบวกด้านความสำเร็จที่เกี่ยวข้องกับบทบาทเพศชาย

ทั้งนี้ Rudman และคณะ (2007) ระบุว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกลไกในการปกป้องตนเองมากกว่าการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ เพราะเมื่อถูกคุกคามอัตโนมัติ บุคคลจะโต้ตอบกับการคุกคามนั้นว่า ตนเพิ่งถูกผู้อื่นปฏิเสธ แต่ผู้อื่นที่ปฏิเสธนั้นก็ไม่มีความรู้มากเพียงพอเกี่ยวกับตนเอง จึงพยายามสร้างความเชื่อว่า ตนเองเป็นบุคคลที่ดีที่สุด เพื่อลดความวิตกกังวลลง ขณะที่กระบวนการของการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ นั้น บุคคลสามารถประเมินการคุกคามนั้นๆ ได้โดยไม่ใช้อารมณ์ความรู้สึก เช่น เมื่อถูกปฏิเสธ บุคคลอาจมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองทางลบชั่วคราวว่า ตนคงล้มเหลวอย่างที่ถูกล่ามคา อย่างไรก็ตาม การถูกผู้อื่นปฏิเสธ ก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อตนเองได้ถาวร กล่าวคือ บุคคลอาจจะเลิกได้ในภายหลังว่า ตนเพิ่งถูกผู้อื่นปฏิเสธมา แต่แท้จริงแล้ว ตนก็ยังคงเป็นคนดีคนหนึ่ง

Hoorens, Nuttin, Herman, และ Pavakanun (1990) ศึกษาถึงอิทธิพลของตัวอักษร ด้วยการทดสอบความชื่นชอบตัวอักษรในประเทศไทย โดยทดสอบทั้งตัวอักษรภาษาไทย และตัวอักษรภาษาอังกฤษ (อักษรโรมัน) บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ผู้ที่เคยศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดรัฐบาล น่าจะได้รับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ชำนาญกว่าผู้ที่เคยศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเอกชน

Hoorens และคณะ (1990) ตั้งข้อสมมติว่า การทิ้งระยะเวลาในการเรียนรู้ภาษาแม่ และภาษาที่สองนี้เอง ที่น่าจะส่งผลต่อความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ ซึ่งหากผลเป็นไปตามข้อสมมตินี้ อิทธิพลของตัวอักษรจากการทดสอบความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษ ในกลุ่มผู้ที่เคยศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล น่าจะมีน้ำหนักน้อยกว่าหรือได้รับอิทธิพลน้อยกว่าผู้ที่เคยศึกษาในโรงเรียนเอกชน กล่าวคือ การทดสอบด้วยภาษาแม่มีบทบาทและอิทธิพลมากกว่าการทดสอบภาษาที่ 2

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 223 คน แบ่งเป็นผู้ที่เคยศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล 74 คน และผู้ที่เคยศึกษาในโรงเรียนเอกชน 149 คน

ขั้นตอนการทดลอง ผู้ร่วมการทดลองทุกคนเลือกตัวอักษรภาษาไทย และภาษาอังกฤษที่ตนชื่นชอบอย่างละ 6 ตัวอักษร จากนั้น ผู้วิจัยจะสุ่มตัวอักษรภาษาไทยทั้ง 44 ตัว และภาษาอังกฤษ 26 ตัว ให้ผู้ร่วมการทดลองประเมินตัวอักษรที่ไม่ได้เลือก โดยสุ่มลำดับของตัวอักษร และลำดับชนิดของตัวอักษรในการประเมิน สุดท้าย ผู้ร่วมการทดลองจึงระบุชื่อและนามสกุลจริงของตน เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และชื่อโรงเรียนประถมศึกษาที่เคยศึกษา

ผลการทดสอบด้วยการคำนวณที่เรียกว่า “การทดสอบแบบสุ่ม” (randomization test 2000 permutations) สำหรับภาษาไทย พบอิทธิพลของตัวอักษร ทั้งตัวอักษรที่อยู่ในชื่อและตัวอักษรที่อยู่ในนามสกุล โดยผู้ร่วมการทดลองที่เคยศึกษาในโรงเรียนเอกชน ($M_{NL} = 23.38$, $M_{NNL} = 13.74$, $p = .002$) และผู้ร่วมการทดลองที่เคยศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล ($M_{NL} = 36.05$, $M_{NNL} = 14.62$, $p = .001$) ต่างก็ชื่นชอบตัวอักษรที่อยู่ในชื่อของตน มากกว่าตัวอักษรอื่นๆ อย่างไรก็ตาม เฉพาะผู้ร่วมการทดลองที่เคยศึกษาในโรงเรียนเอกชนเท่านั้น ที่พบอิทธิพลของตัวอักษร ในอักษรตัวที่อยู่ในนามสกุล ($M_{NL} = 20.63$, $M_{NNL} = 12.31$, $p = .02$)

ส่วนผลการทดสอบด้วยภาษาอังกฤษ พบอิทธิพลของตัวอักษร ในตัวอักษรที่อยู่ในชื่อ โดยพบว่า ผู้ร่วมการทดลองที่เคยศึกษาในโรงเรียนเอกชน ($M_{NL} = 27.66$, $M_{NNL} = 19.33$, $p = .01$) และผู้ร่วมการทดลองที่เคยศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล ($M_{NL} = 40.44$, $M_{NNL} = 24.78$, $p = .005$) ต่างก็ชื่นชอบตัวอักษรที่อยู่ในชื่อของตน มากกว่าตัวอักษรอื่นๆ แต่พบอิทธิพลของตัวอักษร ในตัวอักษรที่อยู่ในนามสกุล เฉพาะผู้ร่วมการทดลองที่เคยศึกษาในโรงเรียนเอกชนเท่านั้น ($M_{NL} = 25.18$, $M_{NNL} = 19.59$, $p = .001$)

Hoorens และคณะ (1990) อธิบายภาพรวมที่ไม่พบอิทธิพลของตัวอักษรในนามสกุลว่า ส่วนหนึ่งอาจมาจากการใช้นามสกุลของคนไทยในการระบุบุคคล ไม่นิยมมากเท่ากับการใช้ชื่อ ซึ่งต่างจากวัฒนธรรมการระบุตัวบุคคลในสังคมตะวันตก ที่มักเรียกบุคคลด้วยนามสกุล

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ร่วมการทดลองที่เคยศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล กลับมีคะแนนเฉลี่ยความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษที่อยู่ในนามสกุล น้อยกว่าตัวอักษรอื่นๆ แม้จะเป็นไปอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติก็ตาม ($M_{NL} = 21.08$, $M_{NNL} = 24.85$, $p = .887$) แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษที่อยู่ในชื่อ ในผู้ร่วมการทดลองที่เคยศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล คะแนนเฉลี่ยความชื่นชอบตัวอักษรที่อยู่ในชื่อซึ่งเท่ากับ 40.44 กลับสูงกว่าผู้ร่วมการทดลองที่เคยศึกษาในโรงเรียนเอกชนที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 27.66

ทั้งนี้ ความแตกต่างของความชื่นชอบระหว่างตัวอักษรภาษาอังกฤษที่อยู่ในชื่อ และตัวอักษรอื่นๆ ในกลุ่มผู้ร่วมการทดลองที่เคยศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล ก็ยังมีคะแนนความแตกต่างสูงกว่าผู้ร่วมการทดลองที่เคยศึกษาในโรงเรียนเอกชนด้วย ซึ่งก็เป็นไปได้ว่า ผลที่พบนี้ส่วนหนึ่งอาจมาจากอิทธิพลเพียงแต่ได้พบ กล่าวคือ ผู้ที่เคยศึกษาในโรงเรียนเอกชนอาจมีความคุ้นเคยกับตัวอักษรภาษาอังกฤษมากกว่า เนื่องจากมีโอกาสเรียนภาษาอังกฤษเร็วกว่าผู้ที่เคยศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล ดังนั้น ผู้ที่เคยเรียนโรงเรียนรัฐบาลจึงอาจคุ้นเคยตัวอักษรภาษาอังกฤษ เฉพาะตัวอักษรที่อยู่ในชื่อของตน

นอกจากนี้ ผลที่พบอิทธิพลของตัวอักษรในนามสกุล เฉพาะผู้ร่วมการทดลองที่เคยศึกษาในโรงเรียนเอกชน ยังอาจสืบเนื่องมาจากโรงเรียนเอกชนในสังคมไทย เป็นโรงเรียนที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนรัฐบาล ผู้ที่ศึกษาในโรงเรียนเอกชนโดยมาก มาจากครอบครัวที่มีฐานะดี ผลการวิจัยที่พบอิทธิพลของตัวอักษรในนามสกุล จึงอาจเป็นผลมาจากบุคคลเหล่านี้มีความภาคภูมิใจหรือรู้สึกถึงความมั่นคงในตระกูลหรือนามสกุลของตนมาก

Koole และคณะ (2001) ทดสอบอิทธิพลของตัวอักษรในชื่อ โดยนับรวมตัวอักษรทั้งหมดที่มีอยู่ในชื่อและนามสกุล มาใช้ในการวิเคราะห์ผลด้วย โดยขั้นตอนการวิเคราะห์ ขั้นแรก จะเป็นการหาค่าเฉลี่ยความชื่นชอบตัวอักษรแต่ละตัว คำนวณเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีตัวอักษรนั้นๆ อยู่ในชื่อของตน เพื่อใช้เป็นคะแนนฐาน (baseline) ในการเปรียบเทียบ และควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นจากตัวอักษรที่บุคคลโดยทั่วไปมักชื่นชอบได้

จากนั้น จึงหาความแตกต่างระหว่างคะแนนความชื่นชอบตัวอักษรซึ่งอยู่ในชื่อและนามสกุลของผู้ร่วมการวิจัยแต่ละคนที่ละตัว กับคะแนนฐาน หากพบอิทธิพลของตัวอักษร นั้นหมายถึง กลุ่มตัวอย่างประเมินความชื่นชอบตัวอักษรที่อยู่ในชื่อของตน สูงกว่าคะแนนฐาน เป็นที่น่าสังเกตว่า เมื่อวิเคราะห์เฉพาะตัวอักษรย่อ Koole และคณะ (2001) กลับพบอิทธิพลของตัวอักษร มากกว่าวิเคราะห์ตัวอักษรที่อยู่ในชื่อและนามสกุลทุกตัว

การทดสอบความชื่นชอบชื่อ

แม้การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย และการทดสอบความชื่นชอบตัวอักษรย่อ จะเป็นเครื่องมือในการวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยที่แพร่หลาย แต่ Gebauer, Riketta, Broemer, และ Maio (in press) กลับตั้งคำถามว่า เหตุใดเครื่องมือที่มีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับ ทั้ง 2 ชนิด กลับไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน นำไปสู่การพัฒนาเครื่องมือวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ได้แก่ มาตรการวัดความชื่นชอบชื่อ (Name-Liking) โดยอาศัยแนวคิดด้านอิทธิพลเพียงแต่ได้เป็นเจ้าของ (Mere ownership effect) เช่นเดียวกันกับการทดสอบความชื่นชอบตัวอักษร ทั้งนี้ Gebauer และคณะ (in press) ระบุว่า นอกเหนือจากตัวอักษรแล้ว ชื่อของบุคคลน่าจะเป็นวัตถุที่แสดงหรือเป็นตัวแทนของบุคคลนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี เห็นได้จากบุคคลมักรู้สึกดี เมื่อบุคคลอื่นสามารถจดจำชื่อของตนเองได้ ส่วนหนึ่งอาจเพราะชื่อแสดงถึงความเป็นตัวตนของบุคคล และการที่บุคคลจดจำชื่อของตนเองได้ ก็แสดงถึงการที่ตนเองได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม

Gebauer และคณะ (in press) ยังยึดแนวคิดเกสตัลท์ (Gestalt) ที่เสนอว่า ภาพรวมอาจให้ผลลัพธ์ที่มากกว่าการนำส่วนย่อยต่างๆ มารวมกัน นำไปสู่การวัดความชื่นชอบชื่อ ด้วยการตอบมาตรเพียงข้อกระทงเดียว ได้แก่ โดยรวมแล้ว คุณชื่นชอบชื่อของคุณมากแค่ไหน ประเมินบนมาตรประมาณค่าแบบ 9 ช่วง ตั้งแต่ 1 ถึง 9 (1 คือ ไม่อย่างยิ่ง และ 9 คือ อย่างยิ่ง) ซึ่งผลการวิเคราะห์หาความเที่ยง ก็พบว่ามีความเที่ยงในการทดสอบซ้ำในระดับสูง และยังพบด้วยว่า คะแนนจากการวัดความชื่นชอบชื่อ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทั้งการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย การทดสอบความชื่นชอบตัวอักษร และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อค้นพบสำคัญจากงานของ Gebauer และคณะ (in press) อีกประการ นั่นคือ การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยที่วัดด้วยความชื่นชอบชื่อ สามารถทำนายความแปรปรวนในสภาวะทางจิตอย่างเป็นอิสระจากการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ โดยพบว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสามารถทำนายความแปรปรวน ทั้งในความวิตกกังวล อาการซึมเศร้า และความพึงพอใจในชีวิต แม้จะควบคุมการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้แล้ว

2. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน

Schröder-Abé, Rudolph, และ Schütz (2007) ศึกษาเรื่องความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน และระบุว่า ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน มีรูปแบบความเป็นไปได้ทั้งหมด 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง
2. การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ

2.1 การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง

ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ประเภทแรก กล่าวคือ มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง มีนักวิจัยให้ความสนใจศึกษาเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะความพยายามในการหาความสัมพันธ์กับตัวแปรบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง

Campbell, Bosson, Goheen, Lakey, และ Kernis (2007) นิยามบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ว่าหมายถึง การมีอัตมโนทัศน์ (self-concept) เกินจริง และการขาดความใกล้เคียงในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ขณะที่ Wallace และ Baumeister (2002) ระบุว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองจะให้ความสำคัญกับตนเอง และเอกลักษณ์ของตนเองสูงเกินจริง มีความหยิ่งโส ต้องการสิ่งต่างๆ มากกว่าที่ควรได้รับ ขาดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และต้องการคำชื่นชมจากผู้อื่น

Raskin และ Terry (1988) นำเครื่องมือวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (Narcissistic Personality Inventory หรือ NPI) ซึ่ง Raskin และ Hall (1979 อ้างถึงใน Raskin & Terry, 1988) พัฒนาไว้ มาวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) โดยพบว่าบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถแบ่งองค์ประกอบได้ 7 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การแสดงอำนาจ (authority)
2. การชอบแสดงออก (exhibitionism)
3. ความเหนือกว่า (superiority)
4. ความต้องการได้มากกว่าที่เป็นอยู่ (entitlement)
5. การแสวงหาผลประโยชน์ (exploitativensness)
6. ความสามารถในการพึ่งตนเอง (self-sufficiency)
7. ความทะนงตน (vanity)

ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง จึงหมายถึง ผู้ที่แสดงอำนาจ ชอบแสดงออก ต้องการอยู่เหนือกว่าผู้อื่น ต้องการได้รับสิ่งต่างๆ มากกว่าที่ตนเองควรจะได้รับ และแสวงหาผลประโยชน์จากผู้อื่นอยู่เสมอ ขณะเดียวกันก็มีความสามารถในการพึ่งตนเอง และทะนงตน นักวิจัยบางท่าน เช่น Wink (1991) เรียกลักษณะบุคลิกภาพแบบหลงตนเองทั้ง 7 ประกอบนี้ว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย (overt narcissism)

เป็นที่น่าสังเกตว่า องค์ประกอบทั้ง 7 ของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองที่กล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการมุ่งตน และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนอย่างชัดเจน แต่ไม่ได้อ้างถึงการหวั่นไหวมากกว่าปกติ (hypersensitivity) อันเป็นลักษณะสำคัญอีกประการของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (Hendin & Cheek, 1975) ซึ่ง Wink (1991) เรียกองค์ประกอบด้านที่ 8 ว่า เป็นบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด (covert narcissism) และระบุว่าบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย และบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด เป็นอิสระจากกัน

ทั้งนี้ Wink (1991) ศึกษาเรื่องบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และระบุว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองแท้จริงแล้ว สามารถจำแนกออกได้เป็น 2 แบบ ได้แก่ บุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย และบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด ซึ่งแม้บุคลิกภาพแบบหลงตนเองทั้ง 2 แบบ ต่างก็ให้ความสนใจแก่ตนเอง และความต้องการของตนเองเป็นหลัก ต้องการความช่วยเหลือประโยชน์จากผู้อื่น ต้องการสิ่งต่างๆมากกว่าที่ควรจะได้รับ และมีความทะนงตน แต่ก็มีคุณลักษณะสำคัญหลายประการที่แตกต่างกัน โดยลักษณะสำคัญของผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย ได้แก่ การมีความมั่นใจสูง มีความก้าวร้าว และต้องการคำชื่นชมจากผู้อื่น ส่วนลักษณะสำคัญของผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิดจะมีความวิตกกังวลสูง มองโลกในแง่ร้าย และอ่อนไหวต่อความทุกข์ที่เกิดขึ้นในชีวิตของตนสูง

นอกจากนี้ Wink และ Donahue (1997) ยังเสนอด้วยว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผยจะมีความสมดุลทางสังคม มีความเชิงกร้าว ติ้อร้น และเปิดเผย (extraversion) ซึ่งตรงข้ามกับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด ที่มักอ่อนไหวง่ายจนเกินไป รู้สึกถึงความไม่ปลอดภัยสูง มีความหุนหัน วิตกกังวลสูง ขาดแรงกระตุ้นภายใน และรูปแบบการใช้ชีวิตเชิงสังคมก็มักปิดตัว (introversion)

สำหรับบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ในการศึกษาครั้งนี้ เพิ่มองค์ประกอบด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ เข้าไปเป็นองค์ประกอบด้านที่ 8 ดังงานวิจัยของ ชิตศุภางค์ รังษีสัมบัติศิริ (2550) ที่พบว่า เมื่อเพิ่มองค์ประกอบด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ เข้ากับอีก 7 องค์ประกอบเดิม สามารถอธิบายความแปรปรวนในบุคลิกภาพแบบหลงตนเองได้ดีกว่าเมื่อพิจารณาเพียง 7 องค์ประกอบ

งานวิจัยที่ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ กับบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ต่างก็ระบุผลสอดคล้องกันว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง มีระดับการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง และมีระดับการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ โดย Jordan และคณะ (2003) ศึกษาในนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 57 คน และให้ตอบชุดแบบสอบถาม ประกอบด้วยมาตรวัดการเห็นคุณค่าแห่งตน เพื่อวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้

และมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง จากนั้น จึงทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย เพื่อวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย

เบื้องต้นพบว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และไม่พบอิทธิพลหลักของการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ และการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ต่อคะแนนจากมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง แต่พบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ โดยในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยมีความสัมพันธ์ทางลบกับบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง กล่าวคือ ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง หากมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ ก็จะมีลักษณะบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง มากกว่าผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงทั้งคู่

Jordan และคณะ (2003) ยังพบผลเช่นเดียวกันกับการศึกษาตัวแปรอคติภายในในกลุ่ม (in-group bias) และการลดความไม่คล้อยจองของปัญญา (cognitive dissonance) กล่าวคือ ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย มีความสัมพันธ์ทางลบกับความชื่นชอบสมาชิกภายในกลุ่ม และการลดความไม่คล้อยจองของปัญญา นั่นคือ ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง หากมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ จะมีความชื่นชอบสมาชิกภายในกลุ่ม มากกว่าผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงทั้งคู่ และแสดงการปกป้องตนเอง (defensive) ด้วยการลดความไม่คล้อยจองของปัญญา มากกว่าผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงทั้งคู่ อันเป็นผลมาจากความพยายามหาเหตุผล และเพิ่มความชอบให้กับสิ่งที่ตนตัดสินใจเลือกไปแล้ว

Zeigler-Hill (2006) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองกับการเห็นคุณค่าแห่งตนทั้ง 2 มิติ โดยใช้เครื่องมือในการวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย 3 ชนิด ได้แก่ การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย ความชื่นชอบตัวอักษรย่อ และแบบทดสอบการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย เบื้องต้นพบผลสอดคล้องกันว่า ผู้ที่มีคะแนนบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงที่สุด คือผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ แต่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง

เมื่อวิเคราะห์แยกตามเครื่องมือที่ใช้ในการวัด พบผลเพิ่มเติมที่น่าสนใจ โดยเมื่อวิเคราะห์ด้วยคะแนนจากการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย พบว่า ในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ขณะที่เมื่อวิเคราะห์ด้วยคะแนนจากแบบทดสอบการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย พบเพียงว่า ในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ มี

ความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ส่วนการวิเคราะห์ด้วยคะแนนจากการทดสอบความชื่นชอบข้อ พบเพียงอิทธิพลหลักของการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้เท่านั้น

Zeigler-Hill (2006) ยังพบด้วยว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ แต่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง มีความไม่มั่นคงในระดับการเห็นคุณค่าแห่งตน (self-esteem instability) มากกว่าผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและที่รับรู้สูงทั้งคู่ อาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงทั้งคู่ ไม่มีความจำเป็นที่จะรักษาระดับการเห็นคุณค่าแห่งตน ด้วยการปกป้องตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะของผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง เนื่องจากมีความมั่นคงในระดับการเห็นคุณค่าแห่งตนสูง

อย่างไรก็ตาม Campbell และคณะ (2007) ที่ศึกษาถึงการเห็นคุณค่าแห่งตนและบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง กลับวิจารณ์ผลการวิจัยของ Jordan และคณะ (2003) ที่พบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง คือ ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าโดยนัยต่ำ แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงว่าแท้จริงแล้ว ภายในส่วนลึกของจิตใจ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง อาจไม่ได้รังเกียจหรือไม่พึงพอใจตนเอง ดังผลที่พบว่ามี การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ แต่เหตุที่พบเช่นนั้น เป็นเพราะลักษณะคำที่ใช้ในการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย ในงานวิจัยดังกล่าว เช่น รัก ความสุข ฯลฯ เป็นคำที่เกี่ยวข้องกับมิติคอมมูเนียน (communion) ที่แสดงถึงการได้เป็นส่วนหนึ่ง และความผูกพันมากกว่ามิติเอเจนซี (agency) ที่แสดงถึงความเด่น และทักษะความสามารถ

เมื่อพิจารณาถึงคุณลักษณะของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ที่มักต้องการอยู่เหนือผู้อื่น ต้องการอำนาจ แต่มีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับผู้อื่น จึงอนุมานได้ว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีความเด่นชัดในมิติเอเจนซี มากกว่ามิติคอมมูเนียน ดังนั้น การวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง บนมิติคอมมูเนียนเพียงมิติเดียว ก็อาจให้ผลที่คลาดเคลื่อน

Campbell และคณะ (2007) จึงทดลองใช้คำที่สะท้อนถึงมิติคอมมูเนียน และมิติเอเจนซีในระดับที่เท่ากัน ในการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ครั้ง การศึกษาครั้งที่ 1 ให้ผู้ร่วมการทดลองตอบมาตราวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง มาตราวัดการเห็นคุณค่าแห่งตน จากนั้น จึงให้ทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย โดยใช้คำต่างๆ ตามงานวิจัยของ Jordan และคณะ (2003) ซึ่งเป็นคำที่แสดงมิติคอมมูเนียน ผลการวิเคราะห์พบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย สนับสนุนสมมติฐานที่ว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองไม่ได้สะท้อนมิติคอมมูเนียน

การศึกษาที่ 2 ผู้ร่วมการทดลองทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย โดยคำที่ใช้ทดสอบ Campbell และคณะ (2007) คิดค้นขึ้นมาใหม่ 3 รูปแบบ ซึ่งผู้ร่วมการทดลองทุกคนต้องทดสอบ

ทั้ง 3 รูปแบบ แต่จัดลำดับการทดสอบแตกต่างกัน ผลการวิจัยเบื้องต้นพบว่า ไม่มีความแตกต่างในการจัดลำดับการทดสอบ กล่าวคือไม่มีอิทธิพลจากการจัดลำดับ (order effect) ต่อผลการวิจัย

สำหรับคำที่ใช้ทดสอบทั้ง 3 รูปแบบ แบบที่ 1 เป็นคำที่แสดงถึงมิติด้านเอเจนซีมากกว่ามิติคอมมูเนี่ยน เช่น กล้าแสดงออก มีพลัง ฯลฯ แบบที่ 2 เป็นคำที่แสดงถึงมิติด้านคอมมูเนี่ยนมากกว่ามิติเอเจนซี เช่น ความเป็นมิตร มีน้ำใจ ฯลฯ และแบบที่ 3 เป็นคำที่แสดงถึงมิติด้านเอเจนซีและคอมมูเนี่ยนพอๆ กัน เช่น ถูก ผิด ดี เลว ฯลฯ

ขั้นตอนการทดลอง ผู้ร่วมการทดลองทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยทั้ง 3 รูปแบบ จากนั้น จึงวัดโดยตรง โดยให้ประเมินคำที่ใช้ในการทดสอบเชื่อมโยงโดยนัยด้วยการรายงานตนเอง สุดท้ายจึงตอบมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และมาตรวัดการเห็นคุณค่าแห่งตน

ผลการวิเคราะห์พบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีความสัมพันธ์กับการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย ที่ใช้คำที่สะท้อนมิติเอเจนซี [$r(112) = .29, p = .001$ (สองหาง)] และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประเมินคำที่สะท้อนมิติเอเจนซี ด้วยการรายงานตนเอง [$r(112) = .52, p = .013$ (สองหาง)] เมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยที่ใช้คำที่สะท้อนมิติคอมมูเนี่ยน พบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองไม่มีความสัมพันธ์กับการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย [$r(112) = -.12, p = .184$ (สองหาง)] และการประเมินคำด้วยการรายงานตนเอง [$r(112) = .01, p = .470$ (สองหาง)] และเมื่อวิเคราะห์ด้วยการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย ที่ใช้คำที่สะท้อนถึงมิติเอเจนซี และคอมมูเนี่ยนพอๆ กัน พบว่าบุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย [$r(112) = .21, p = .029$ (สองหาง)] และการประเมินคำด้วยการรายงานตนเอง [$r(112) = .25, p = .036$ (สองหาง)]

Campbell และคณะ (2007) จึงสรุปว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง ภายในจิตใจส่วนลึก ก็ยังมีความชื่นชอบตนเอง แต่อาจชื่นชอบในคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความเด่น ดังนั้น ความไม่สมดุลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองที่พบในงานวิจัยของ Jordan และคณะ (2003) จึงควรเป็นความไม่สมดุลของการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ในแง่ของมิติเอเจนซี และมิติคอมมูเนี่ยน

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ที่สะท้อนมิติคอมมูเนี่ยน ซึ่งพบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ค่อนข้างไปในทิศทางลบ แต่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยค่อนข้างไปในทิศทางบวก ก็มีความเป็นไปได้ว่า แม้เป็นมิติเดียวกัน ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง ก็มีความไม่สอดคล้องกันระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้

ขณะเดียวกัน เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ที่วัดด้วยค่าที่สะท้อนมิติเอเจนซี ซึ่งน่าจะสะท้อนคุณลักษณะของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองได้ดีที่สุด กลับพบว่าน้ำหนักความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ สูงกว่าน้ำหนักความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยถึง 2 เท่า แสดงให้เห็นว่า แม้กระทั่งการประเมินที่มุ่งเน้นความเด่นทางสังคม ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง ก็ยังประเมินตนเองโดยตรงสูงกว่า การประเมินตนเองโดยนัย

เมื่อเปรียบเทียบน้ำหนักความสัมพันธ์จากการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยด้วยรูปแบบคำที่สะท้อนมิติเอเจนซี และรูปแบบคำที่สะท้อนมิติเอเจนซีและคอมมูเนี่ยนพอย์ กัน พบว่า เมื่อค่าสหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้มากขึ้น ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยยิ่งลดลง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Jordan และคณะ (2003) และ Ziegler-Hill (2006) ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า “บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนได้”

2.2 การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ

ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนประเภทที่สอง คือ การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ แม้จะมีงานวิจัยที่ศึกษาถึงความไม่สอดคล้องประเภทนี้ไม่มากนัก แต่ Ziegler-Hill และ Terry (2007) ก็ชี้ให้เห็นถึงข้อเสียของการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ โดยเรียกบุคคลประเภทดังกล่าวว่า เป็นผู้ที่มีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนต่ำ (discrepant low self-esteem) และระบุว่า บุคคลประเภทนี้มักมองโลกในแง่ดี มีความหวังในชีวิตอยู่ตลอดเวลา แต่ขาดการปกป้องตนเอง (self-protection)

Ziegler-Hill และ Terry (2007) ยังพบว่า ในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ หากมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงแล้ว ก็ยังมีความต้องการความสมบูรณ์แบบ (perfectionism) ทั้งแบบปรับตัวได้ (adaptive) และแบบปรับตัวไม่ได้ (maladaptive) สูงกว่าผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำทั้งคู่ โดยระบุสาเหตุว่า เป็นเพราะบุคคลอาจรับรู้ถึงการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยของตนในบางโอกาส

ดังนั้น ผู้ที่มีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนประเภทนี้ ซึ่งมองโลกในแง่ดีและมีความหวังในชีวิตสูงเป็นเดิมทุน จึงพยายามสร้างเงื่อนไขหรือตั้งมาตรฐานของตนเองไว้ในระดับสูงจนเกินพอดี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ต้องการความสมบูรณ์แบบ เพื่อชดเชยและลดทอนความกำกวมที่เกิดขึ้นจากความไม่สอดคล้องระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ เมื่อเหตุการณ์ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ ผู้ที่มีความไม่สอดคล้องแบบมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ จึงมักตำหนิตนเองอย่างรุนแรงมากกว่าผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำทั้งคู่

เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ มีคะแนนความต้องการความสมบูรณ์แบบแบบปรับตัวได้ ไม่แตกต่างจากผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ แต่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง และเมื่อพิจารณาผลการวิจัยของ Jordan และคณะ (2003) ก็พบว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ มีคะแนนด้านบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมากเป็นอันดับสอง ขณะที่ผลการวิจัยของ Ziegler-Hill เฉพาะการทดสอบความเชื่อมโยงโดยนัย ก็พบว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง นั่นหมายถึง ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง หากมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง จะมีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ

คำอธิบายข้างต้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Schröder-Abé และคณะ (2007) ที่ศึกษาตามแนวคิดของ Wink (1991) และระบุว่า ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน แบบการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ คือ ลักษณะของผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ แต่ภายในจิตใจส่วนลึกแล้วก็มี ความมุ่งมั่น และประโยชน์ส่วนตนสูงไม่ต่างจากบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย

จากประเภทของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนทั้ง 2 แบบ จึงสรุปได้ว่า หากมีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย แต่หากมีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้เป็นตัวแปรกำกับของความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า “บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย โดยมีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้เป็นตัวแปรกำกับ”

3. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน และสุขภาวะทางจิต

งานวิจัยด้านสุขภาวะทางจิต สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 แนวทางสำคัญ ได้แก่ แนวทางสุขภาวะทางจิต 3 องค์ประกอบ และแนวทางสุขภาวะทางจิต 6 มิติ

สุขภาวะทางจิตตามแนวทาง 3 องค์ประกอบ

Diener (1984) จำแนกความหมายของ “สุขภาวะทางจิต” ที่ได้รับการศึกษาในอดีตไว้ 3 กลุ่ม ดังนี้

1. อ้างถึงบริบทภายนอก เช่น ความบริสุทธิ์หรือความน่าเคารพนับถือ เกณฑ์ความสุขของบุคคล เกิดจากคุณค่าตามมาตรฐานหรือบรรทัดฐานของผู้สังเกตการณ์
2. อ้างถึงความพึงพอใจในชีวิต และการตัดสินใจส่วนตัว เกณฑ์ความสุขจะยึดถือการประเมินความสุขของชีวิตโดยรวม ตามการรับรู้ส่วนบุคคล
3. อ้างถึงประสบการณ์อารมณ์ทางบวกเหนืออารมณ์ทางลบ

อย่างไรก็ดี Diener (1984) เสนอว่า การศึกษาสุขภาวะทางจิต ควรอ้างถึงบริบทในกลุ่มความหมายที่ 2 และ 3 ซึ่งเป็นสุขภาวะทางจิตเชิงอัตนัย หรือตามการรับรู้ส่วนบุคคล ไม่ใช่ตามการประเมินของผู้อื่น Diener, Emmons, Larsen, และ Griffin (1985) จึงนิยามความพึงพอใจในชีวิตว่าเป็นกระบวนการตัดสินใจทางปัญญาส่วนบุคคลในการประเมินความพึงพอใจ โดยเปรียบเทียบกับสถานการณ์ที่บุคคลนั้นๆ ตั้งมาตรฐานไว้ นั่นหมายถึง ความพึงพอใจในชีวิตของบุคคล ขึ้นอยู่กับมาตรฐานที่บุคคลตั้งไว้ว่า ชีวิตของตนควรจะดำเนินไปในทิศทางใด และชีวิตจริงในปัจจุบันนั้นเป็นไปตามมาตรฐานที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด

สำหรับองค์ประกอบด้านความรู้สึก Watson, Clark, และ Tellegen (1988) ระบุว่า ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบเป็นมิติที่เป็นอิสระจากกัน โดยความรู้สึกทางบวกเป็นการสะท้อนถึงความรู้สึกตื่นตัว (alert) และความกระตือรือร้น (enthusiastic) ผู้ที่มีความรู้สึกทางบวกในระดับสูง จึงเป็นผู้ที่เปี่ยมไปด้วยพลัง (energy) มีสมาธิแน่วแน่ (concentration) และทำกิจกรรมอย่างมีความสุข (pleasurable engagement) ส่วนผู้ที่มีความรู้สึกทางบวกในระดับต่ำ จะมีลักษณะโศกเศร้า (sadness) และมีความเซื่องซึม (lethargy) ส่วนความรู้สึกทางลบ จะแสดงให้เห็น

เห็นถึงมิติที่เกี่ยวข้องกับความทุกข์และอารมณ์ที่แสดงออกถึงความไม่พอใจ เช่น รู้สึกโกรธ (anger) และกลัว (fear)

สุขภาวะทางจิตตามแนวทาง 6 มิติ

Ryff (1989) วิพากษ์งานวิจัยด้านสุขภาวะทางจิตที่ผ่านมาว่า มักมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์หาความเที่ยงและความตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวัด จึงสร้างแนวทางการศึกษาสุขภาวะทางจิตรูปแบบใหม่ ที่เน้นหน้าที่ทางจิตใจด้านบวก (positive psychological functioning) เพื่อทดสอบว่า ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาวะทางจิตของบุคคล และบุคคลประเภทใดที่จะมีสุขภาวะทางจิตที่ดี โดยจำแนกองค์ประกอบของสุขภาวะทางจิตออกเป็น 6 มิติ ได้แก่

1. การยอมรับตนเอง (self-acceptance)
2. การมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น (positive relations with others)
3. ความเป็นตัวของตัวเอง (autonomy)
4. ความสามารถในการจัดการกับสถานการณ์ต่าง ๆ (environmental mastery)
5. การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต (purpose in life)
6. การมีความงอกงามในตน (personal growth)

Ryff และ Keyes (1995) ยังนำมิติทั้ง 6 ด้านของสุขภาวะทางจิต มาศึกษาเปรียบเทียบกับแนวทางด้านสุขภาวะทางจิตที่เน้นองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ความรู้สึกทางบวก ความรู้สึกทางลบ และความพึงพอใจในชีวิต พบว่า มิติทั้ง 6 ด้าน แสดงให้เห็นถึงความแตกต่าง และความเปลี่ยนแปลงตามช่วงอายุขัยของบุคคล โดยบุคคลจะมีความงอกงามในตน และมีจุดมุ่งหมายของชีวิต ลดลงเมื่ออายุเพิ่มขึ้น แต่จะมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น มีความสามารถในการจัดการกับสถานการณ์ และมีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น เมื่ออายุเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ ความเป็นตัวของตัวเองที่เพิ่มมากขึ้นตามอายุ พบเฉพาะจากช่วงวัยรุ่นสู่วัยกลางคนเท่านั้น ส่วนการยอมรับตนเอง ไม่พบการเปลี่ยนแปลงตามช่วงอายุ และเมื่อนำมิติทั้ง 6 ด้านมาหาความสัมพันธ์กับองค์ประกอบ 3 ประการ พบว่า มิติ 2 ด้าน ได้แก่ การยอมรับตนเอง และความสามารถในการจัดการสถานการณ์ มีความสัมพันธ์กับความสุข ความพึงพอใจในชีวิต และอาการซึมเศร้า แต่ไม่พบความสัมพันธ์ในมิติอีก 4 ด้านที่เหลือ

สำหรับวัตถุประสงค์หลักของงานวิจัยในครั้งนี้ ต้องการศึกษาดังอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และความไม่สอดคล้องระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่า

แห่งตนที่รับรู้ ต่อสุขภาวะทางจิต และด้วยการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ เป็นกระบวนการที่อาศัยกระบวนการทางปัญญาในการประเมิน ขณะที่การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ก็เป็นกระบวนการที่อาศัยการตอบสนองโดยอัตโนมัติและอารมณ์ความรู้สึก จึงสอดคล้องกับแนวคิดสุขภาวะทางจิต 3 องค์ประกอบของ Diener และคณะ (1985) มากกว่าแนวคิดสุขภาวะทางจิต 6 มิติของ Ryff (1989) เนื่องจากแนวคิดสุขภาวะทางจิต 3 องค์ประกอบนั้น อาศัยทั้งวัดด้านความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งเป็นการประเมินด้วยกระบวนการทางปัญญา และการวัดความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ ซึ่งเป็นการประเมินทางอารมณ์ความรู้สึก ขณะที่แนวคิดสุขภาวะทางจิต 6 มิติ อาศัยกระบวนการทางปัญญาในการวัดเพียงอย่างเดียว งานวิจัยชิ้นนี้จึงเลือกศึกษาสุขภาวะทางจิตตามแนวทางสุขภาวะทางจิต 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความพึงพอใจในชีวิต ความรู้สึกทางบวก และความรู้สึกทางลบ

ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน และสุขภาวะทางจิต

แม้จะเป็นที่ทราบกันโดยแพร่หลายจากผลการวิจัยจำนวนมากว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสุขภาวะทางจิต แต่การศึกษาถึงความสอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน กับสุขภาวะทางจิตโดยตรง กลับยังมีจำนวนไม่มากนัก

Schröder-Abé และคณะ (2007) ศึกษาเรื่องอิทธิพลของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ต่อสุขภาพร่างกายและสุขภาวะทางจิต โดยตั้งข้อสมมติเบื้องต้นว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง อาจส่งผลเสียต่อบุคคลได้ หากบุคคลนั้นๆ มีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน กล่าวคือ มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ โดยใช้ระยะเวลาในการฟื้นตัวจากความเจ็บป่วย เป็นดัชนีชี้วัดสุขภาพร่างกาย และใช้มาตรวัดลักษณะนิสัยความโกรธ และการแสดงความโกรธ มาตราวัดการอนุมานสาเหตุ และมาตรวัดความตื่นตระหนก (nervous) เป็นดัชนีชี้วัดสุขภาวะทางจิต

Schröder-Abé และคณะ (2007) แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ครั้ง การศึกษาที่ 1 ศึกษาเฉพาะบริบทของลักษณะนิสัยความโกรธ และการแสดงความโกรธ ทั้งการระบายความโกรธ การเก็บกอดความโกรธ และการควบคุมความโกรธ โดยให้ผู้ร่วมการทดลองทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย จากนั้นจึงตอบมาตรวัดการเห็นคุณค่าแห่งตน และมาตรวัดความโกรธ ตามลำดับ เบื้องต้นพบว่าการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่พบว่าการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ มีความสัมพันธ์ทางลบกับลักษณะนิสัยความโกรธ และการเก็บกอดความโกรธ

เมื่อวิเคราะห์อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ พบว่า ผู้ที่มีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน มีแนวโน้มที่จะเก็บกดความโกรธ มากกว่าผู้ที่มีความสอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน โดยพบว่าผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง มีแนวโน้มเก็บกดความโกรธ มากกว่าผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงทั้งคู่ ขณะเดียวกัน ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ ก็มีแนวโน้มเก็บกดความโกรธ มากกว่าผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำทั้งคู่

Schröder-Abé และคณะ (2007) ยังคำนวณหาค่าความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน โดยใช้คะแนนมาตรฐาน (z score) ของคะแนนจากมาตรวัดการเห็นคุณค่าแห่งตน ลบ ด้วยคะแนนมาตรฐานจากการทดสอบความเชื่อมโยงโดยนัย แล้วใส่ค่าสัมบูรณ์ นั้นหมายถึง ผู้ที่มีคะแนนมาก คือ ผู้ที่มีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนสูง นอกจากนี้ ยังเข้ารหัสดัมมี่ (dummy) สำหรับทิศทางของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน โดยหากคะแนนก่อนใส่ค่าสัมบูรณ์ มีค่าเป็นบวก หมายถึง มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ สูงกว่าการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย แต่หากคะแนนก่อนใส่ค่าสัมบูรณ์ มีค่าเป็นลบ หมายถึง มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย สูงกว่าการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ซึ่งผลการวิเคราะห์หาค่าถอยก็พบว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ เก็บกดความโกรธสูงกว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง

การศึกษาที่ 2 Schröder-Abé และคณะ (2007) พิจารณาระยะเวลาที่บุคคลใช้ในการเยียวยาอาการเจ็บป่วย เพื่อวัดสุขภาพร่างกาย และใช้มาตรวัดการอนุมานสาเหตุ และมาตรวัดความตื่นตระหนก เพื่อวัดสุขภาพทางจิต โดยมีข้อสมมติเบื้องต้น สำหรับการอนุมานสาเหตุว่า ผู้ที่อนุมานสาเหตุภายใน กับเหตุการณ์ทางลบ น่าจะมีสุขภาพทางจิตในระดับต่ำ

ผลการวิจัยเบื้องต้น ไม่พบอิทธิพลหลักของการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย แต่พบอิทธิพลหลักของการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ต่อการอนุมานสาเหตุ ความตื่นตระหนก และระยะเวลาการฟื้นตัวจากความเจ็บป่วย อีกทั้งยังพบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ ดังนี้

1. ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง มีแนวโน้มอนุมานสาเหตุความล้มเหลวมาจากปัจจัยภายใน มากกว่าผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้และการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำทั้งคู่
2. ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง มีความตื่นตระหนกสูง

3. ผู้ที่มีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ใช้เวลาในการฟื้นตัวจากความเจ็บป่วยมากกว่าผู้ที่มีความสอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน
4. ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง ใช้เวลาในการฟื้นตัวจากความเจ็บป่วยมากกว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ

ผลการวิจัยของ Schröder-Abé และคณะ (2007) จึงสรุปได้ว่า ผู้ที่มีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน มีสุขภาพจิตในระดับต่ำกว่า ผู้ที่มีความสอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sheldon และ Niemiec (2006) ที่ศึกษาอิทธิพลความสมดุลของความพึงพอใจในความต้องการขั้นพื้นฐาน 3 ด้าน ได้แก่ ความต้องการเป็นตัวของตัวเอง (need for autonomy) ความต้องการด้านความสามารถ (need for competence) และความต้องการด้านความสัมพันธ์ (need for relatedness) และพบว่าความสมดุลของความพึงพอใจในความต้องการทั้ง 3 ด้าน มีอิทธิพลทางบวกต่อสุขภาพจิต เห็นระดับความพึงพอใจในความต้องการแต่ละด้าน กล่าวคือ ไม่ว่าบุคคลจะมีคะแนนรวมจากความพึงพอใจในความต้องการทั้ง 3 ด้านสูงหรือต่ำก็ตาม หากสามารถรักษาสมดุลระหว่างความพึงพอใจในความต้องการแต่ละด้านได้ บุคคลนั้นก็จะมีความสุขทางจิตที่ดี

Franck และคณะ (2007) ศึกษาอิทธิพลของการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ต่อโรคซึมเศร้า โดยเปรียบเทียบระหว่างผู้ป่วยโรคซึมเศร้า ผู้ที่เคยมีอาการซึมเศร้า และผู้ที่ไม่เคยมีอาการซึมเศร้า ผลพบว่า ผู้ป่วยโรคซึมเศร้า มีระดับการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำกว่า ผู้ที่เคยมีอาการซึมเศร้าและผู้ที่ไม่เคยมีอาการซึมเศร้า อย่างไรก็ตาม ไม่พบความแตกต่างในระดับการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ระหว่างผู้ร่วมการวิจัยทั้ง 3 กลุ่ม

เป็นที่น่าสังเกตว่า เมื่อควบคุมระดับความซึมเศร้า พบว่าเฉพาะการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยเท่านั้น ที่สามารถทำนายความแปรปรวนในอาการซึมเศร้า ในช่วง 6 เดือนถัดมา กล่าวคือ ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง มักมีอาการซึมเศร้าสูง Franck และคณะ (2007) อธิบายผลดังกล่าวว่า อาจด้วยผลการวิจัยที่ไม่พบความแตกต่างในระดับการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยระหว่างผู้ที่เคยและผู้ที่ไม่เคยมีอาการซึมเศร้า จึงอนุมานได้ว่า ผู้ที่ไม่เคยมีอาการซึมเศร้าบางคน อาจอ่อนไหวต่ออาการซึมเศร้าที่แฝงอยู่ในจิตใจ

ข้อค้นพบที่น่าสนใจจากผลการวิจัยของ Franck และคณะ (2007) นั่นคือ ผู้ป่วยโรคซึมเศร้ามีความไม่สมดุลระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ กล่าวคือ มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ โดยต่ำกว่าผู้ที่เคยมีอาการซึมเศร้าและผู้ที่ไม่เคยมี

อาการซึมเศร้า แต่กลับมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง โดยสูงพอๆ กับผู้ที่เคยมีอาการซึมเศร้า และผู้ที่ไม่เคยมีอาการซึมเศร้า

ขณะเดียวกัน Shimizu และ Pelham (2004) ก็พบอิทธิพลของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ต่อประสบการณ์เหตุการณ์ทางบวก โดยตั้งข้อสมมติเบื้องต้นว่า เหตุการณ์ทางบวกอาจส่งผลดีกับผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนสูง แต่กับผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนต่ำแล้ว เหตุการณ์ทางบวกอาจจะเข้าไปขัดขวางความคาดหวังถึงความยากลำบากในชีวิต จนลดความเป็นตัวตนของบุคคลนั้นๆ ลง และอาจนำไปสู่ความเจ็บป่วยทางร่างกายได้

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ หากพบเหตุการณ์ทางบวกบ่อยครั้ง จะรายงานว่าตนเองเจ็บป่วยมาก แต่หากถ้าพบเหตุการณ์ทางบวกน้อยครั้ง จะรายงานว่าตนเองไม่ค่อยเจ็บป่วย ส่วนผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง หากพบเหตุการณ์ทางบวกบ่อยครั้ง จะรายงานว่าตนเองไม่ค่อยเจ็บป่วย แต่หากพบเหตุการณ์ทางบวกน้อยครั้ง จะรายงานว่าตนเองเจ็บป่วยมาก

อย่างไรก็ตาม ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ รายงานว่าตนเองเจ็บป่วยไม่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะพบเหตุการณ์ทางบวกบ่อยครั้งหรือน้อยครั้ง แต่สำหรับผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงแล้ว หากพบเหตุการณ์ทางบวกบ่อยครั้ง จะรายงานว่าตนเองเจ็บป่วยมาก แต่หากพบเหตุการณ์ทางบวกน้อยครั้ง จะรายงานว่าตนเองไม่ค่อยเจ็บป่วย

นอกจากความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนแล้ว ยังมีงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่สนับสนุนแนวคิดของความไม่สอดคล้องที่ส่งผลเสียต่อสุขภาวะทางจิต เช่น Pavot, Fujita, และ Diener (1997) ศึกษาถึงอิทธิพลของความสอดคล้องระหว่างตัวตนต่อสุขภาวะทางจิต บนข้อสรุปของ Higgins (1987) ที่ระบุว่า ความไม่สอดคล้องระหว่างตัวตนที่แท้จริง (real self) และตัวตนในอุดมคติ (ideal self) จะไม่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ทางบวก และมีความสัมพันธ์กับอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับภาวะซึมเศร้า เช่น ความพึงพอใจ และความเสียใจ ขณะที่ความไม่สอดคล้องระหว่างตัวตนที่แท้จริง และตัวตนที่ควรจะเป็น (ought self) จะก่อให้เกิดผลลัพธ์ทางลบ และมีความสัมพันธ์กับการตอบสนองทางอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิตกกังวล

ผลการวิจัยของ Pavot และคณะ (1997) พบว่า ความสอดคล้องระหว่างตัวตนที่แท้จริง และตัวตนในอุดมคติ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพแบบเปิดเผย (extroversion) ความรักความสุข และความพึงพอใจในชีวิต แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับบุคลิกภาพแบบไม่มั่นคงทางอารมณ์ และความละเอียดใจ ทั้งนี้ Pavot และคณะ ยังแจกแจงความสัมพันธ์กับองค์ประกอบย่อยของบุคลิกภาพแบบไม่มั่นคงทางอารมณ์ โดยพบว่า ความสอดคล้องระหว่างตัวตนที่แท้จริงและ

ตัวตนในอุดมคติ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวล (anxiety) ความซึมเศร้า (depression) การขาดการไตร่ตรอง (impulsive) ความไม่มั่นคงหรือเปราะบางทางอารมณ์ (vulnerability) และการตระหนักในตนเอง (self-consciousness)

นอกจากนี้อีกแล้ว การศึกษาอิทธิพลของความไม่สอดคล้องระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ต่อสุขภาวะทางจิต จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจถึงความแตกต่างในการวัดภาวะสันนิษฐานของสุขภาวะทางจิต และการเห็นคุณค่าแห่งตน เนื่องด้วยการวัดสุขภาวะทางจิต ในงานวิจัยส่วนใหญ่ มักใช้วิธีการรายงานตนเอง เช่นเดียวกับการวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ แต่การวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยนั้น อาศัยกระบวนการอัตโนมัติ เช่น การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย

Schimmack และ Diener (2003) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนทั้ง 2 มิติ และสุขภาวะทางจิต และพบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ทั้งการวัดจากการรายงานตนเอง และการรายงานของเพื่อนและครอบครัว กับความพึงพอใจในชีวิต ความรู้สึกทางบวก และมีความสัมพันธ์ทางลบกับความรู้สึกทางลบ แต่เมื่อวิเคราะห์ด้วยการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ซึ่งวัดด้วยการทดสอบความชื่นชอบตัวอักษรกลับพบว่า ความชื่นชอบตัวอักษร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้สึกทางบวกเพียงด้านเดียว แสดงให้เห็นว่าการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ สามารถทำนายสุขภาวะทางจิตที่วัดด้วยการรายงานตนเองได้ดีกว่าการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย บทสรุปดังกล่าวจึงนำมาซึ่งการพัฒนามาตรวัดสุขภาวะทางจิตโดยนัยในเวลาต่อมา

Walker และ Schimmack (2008) ตั้งข้อสมมติว่า การวัดสุขภาวะทางจิตโดยใช้การวัดโดยตรง (explicit measure) เช่น การรายงานตนเอง อาจให้ข้อมูลที่บิดเบือน อันเกิดจากความน่าพึงปรารถนาทางสังคม (social desirability) อย่างไรก็ตาม การวัดโดยนัย (implicit measure) จะช่วยขจัดปัญหาเหล่านี้ได้ ก็ต่อเมื่อการวัดโดยนัยและการวัดโดยตรงมีความแปรปรวนร่วมกันเท่านั้น เพราะนั่นหมายถึงเครื่องมือทั้ง 2 ชนิด วัดสิ่งเดียวกันอยู่ Walker และ Schimmack จึงนำการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยมาพัฒนา แล้วใช้วัดทั้งการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และสุขภาวะทางจิตโดยนัย

ผลการวิจัยพบว่า สุขภาวะทางจิตโดยนัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับสุขภาวะทางจิตที่รับรู้ ได้แก่ ความพึงพอใจในชีวิต ความรู้สึกทางบวก และความรู้สึกทางลบ ทั้งจากการรายงานตนเองและการรายงานของเพื่อน อย่างไรก็ตาม การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย กลับมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิต และความรู้สึกทางบวก ทั้งจากการรายงานตนเอง และการรายงานของเพื่อน และมีความสัมพันธ์ทาง

ลบกับความรู้สึกทางลบ เฉพาะจากการรายงานตนเอง ขณะที่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสุขภาวะทางจิตทั้ง 3 ด้าน ทั้งจากการรายงานตนเอง และการรายงานของเพื่อน

Walker และ Schimmack (2008) ยังวิเคราะห์องค์ประกอบของสุขภาวะทางจิต โดยใช้โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง พบว่า การวัดด้วยการรายงานตนเองมีความสัมพันธ์กับสุขภาวะทางจิตมากที่สุด แม้จะไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับการวัดด้วยการรายงานของเพื่อน ขณะที่การวัดโดยนัย มีความสัมพันธ์กับสุขภาวะทางจิตในระดับปานกลาง พิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) และแม้จะพบว่า การวัดสุขภาวะทางจิตโดยใช้การวัดโดยตรง ให้ผลดีกว่าการวัดโดยนัย แต่ข้อสังเกตที่น่าสนใจ นั่นคือ การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย มีความสัมพันธ์กับสุขภาวะทางจิตทั้ง 3 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ความพึงพอใจในชีวิต ความรู้สึกทางบวก และความรู้สึกทางลบ แสดงให้เห็นว่า นอกเหนือจากการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงแล้ว หากมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงด้วย บุคคลก็น่าจะมีสุขภาวะทางจิตที่ดีมากกว่า มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงเพียงด้านเดียว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า *“ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน สามารถทำนายสุขภาวะทางจิตได้”*

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน และสุขภาวะทางจิต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาวะทางจิต และการเห็นคุณค่าแห่งตน โดยเฉพาะในผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง มีความขัดแย้งอยู่มากพอสมควร เนื่องจากงานวิจัยจำนวนหนึ่งพบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง มีสุขภาวะทางจิตที่ดี เช่น Sedikides, Rudich, Gregg, Kumashiro, และ Rusbult (2004) พบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง มีความสัมพันธ์ทางลบกับอาการซึมเศร้า ความเศร้าเสียใจในแต่ละวัน ฟื้นนิสัยความเหงา และความเหงาในแต่ละวัน โดยพบอิทธิพลส่งผ่าน (mediator effect) ของการเห็นคุณค่าแห่งตน ต่อสุขภาวะทางจิต ซึ่งมีรูปแบบความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

ขณะที่ Rose (2002) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และสุขภาวะทางจิต ตามประเภทของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง พบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย มีความสุขมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากอิทธิพลของการเห็นคุณค่าแห่งตน โดยพบว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับ

บุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด อย่างไรก็ตาม Cramer และ Jones (2008) กลับเสนอว่า แท้จริงแล้ว ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองทั้งแบบเปิดเผยและแบบปกปิด ต่างก็มีปัญหาด้านสุขภาพจิต แต่ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบมีสุขภาพ (healthy narcissism) เท่านั้น ที่มีสุขภาพจิตที่ดี

ทั้งนี้ Cramer และ Jones (2008) ศึกษาระยะเวลาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและสุขภาพจิต ในกลุ่มผู้ใหญ่ เป็นเวลานาน 42 ปี วัดผลทั้งหมด 4 ครั้ง และยึดถือแนวคิดพัฒนาการสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ด้านความเป็นปัจเจกบุคคล (individuation) ได้แก่ การแสวงหาอัตลักษณ์ (identity) คุณค่าในตัวเอง และเป้าหมายในชีวิตส่วนบุคคล เป็นหลักในการแบ่งประเภทบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง โดยระบุว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปรับตัวได้ (adaptive) หรือแบบมีสุขภาพ (healthy) คือ ผู้ที่สามารถยืนหยัดในคุณค่าของตนเองได้อย่างเป็นอิสระ ตรงข้ามกับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบไม่สามารถปรับตัวได้ (maladaptive narcissism) อันได้แก่ บุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย และบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด ที่ต่างก็ต้องการการยืนยันคุณค่าของตนเองจากผู้อื่น

Cramer และ Jones (2008) พบว่า เมื่ออยู่ในช่วงจังหวะชีวิตที่มีความแปรผัน หรือมีความสับสนด้านตัวตน เช่น มีหลายบทบาทที่แตกต่างกัน ฯลฯ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงแบบเปิดเผยและปกปิด จะมีสุขภาพจิตลดลง และแม้บุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบมีสุขภาพ จะไม่สามารถทำนายการเปลี่ยนแปลงสุขภาพจิตในช่วงอายุต่างๆ ได้ แต่ก็พบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบมีสุขภาพ กับสุขภาพจิต สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lapsley และ Aalsma (2006) ที่พบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปรับตัวได้ มีปัญหาด้านการปรับตัวและสุขภาพจิต น้อยกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย และผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด

เป็นที่น่าสังเกตว่า การวัดเห็นคุณค่าแห่งตนในที่นี้ คือ การวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้เพียงด้านเดียว ทั้งที่การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ก็มีอิทธิพลต่อสุขภาพจิตของบุคคล (De Jong, 2002) โดยเฉพาะเมื่อมีความไม่สอดคล้องระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ (Schröder-Abé et al., 2007) ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า “บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายสุขภาพจิตได้” และ “บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายสุขภาพจิต โดยมีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน”

นอกจากนี้ ทิศทางของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ก็ยังมีอิทธิพลต่อสุขภาพจิต พิจารณาจากผลการวิจัยของ Rose (2002) ที่พบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย ซึ่งมีการเห็นคุณค่าแห่งตนสูง มีความสุขมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง

แบบปกปิด ซึ่งมีการเห็นคุณค่าแห่งตนต่ำ ซึ่งการเห็นคุณค่าแห่งตนในงานวิจัยของ Rose คือ การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ เมื่อพิจารณาบริบทของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนร่วมด้วย จึงเป็นไปได้ว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย คือ ผู้ที่มีความไม่สอดคล้องแบบมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง ขณะเดียวกัน ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด คือ ผู้ที่มีความไม่สอดคล้องแบบมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ

ทบทวนผลการศึกษาวิจัยของ Schröder-Abé และคณะ (2007) ก็ระบุว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ มีระดับสุขภาวะทางจิตต่ำที่สุด ในบรรดาผู้ที่มีการผสมผสานการเห็นคุณค่าแห่งตนทั้ง 2 มิติ อีก 3 แบบ ได้แก่ การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงแต่การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงทั้งคู่ และการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำทั้งคู่ ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า “ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง มีระดับสุขภาวะทางจิตสูงกว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ”

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย 3 ประเภท ได้แก่ การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย แบบทดสอบความชื่นชอบตัวอักษร และแบบทดสอบความชื่นชอบชื่อ ในการทำนายสุขภาวะทางจิต
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ในการทำนายการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย โดยมีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้เป็นตัวแปรกำกับ
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ในการทำนายสุขภาวะทางจิต โดยมีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และความไม่สอดคล้องระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ต่อสุขภาวะทางจิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยสาเหตุที่มุ่งศึกษาคนกลุ่มนี้ เนื่องจาก Kool และคณะ (2001) ระบุว่า วัยนี้เป็นวัยที่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงของระดับการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยอย่างชัดเจน เครื่องมือในการวัดการเห็นคุณค่าแห่งตน

โดยนัยมีทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่ การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย แบบทดสอบความขึ้นชอบตัวอักษร และแบบทดสอบความขึ้นชอบชื่อ

ตัวแปรในการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1

<u>ตัวแปรอิสระ</u>	มี 1 ตัว ได้แก่ บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง
<u>ตัวแปรตาม</u>	มี 1 ตัว ได้แก่ ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน

สมมติฐานข้อที่ 2

<u>ตัวแปรอิสระ</u>	มี 1 ตัว ได้แก่ บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง
<u>ตัวแปรกำกับ</u>	มี 1 ตัว ได้แก่ การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้
<u>ตัวแปรตาม</u>	มี 1 ตัว ได้แก่ การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย

สมมติฐานข้อที่ 3-5

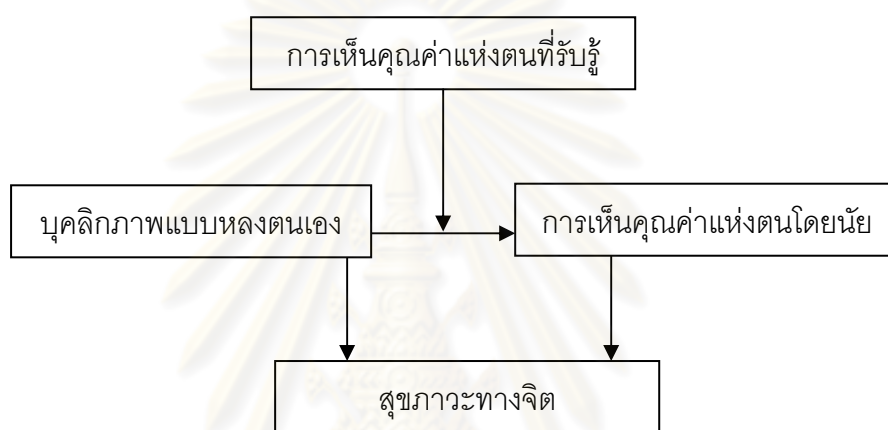
<u>ตัวแปรอิสระ</u>	มี 1 ตัว ได้แก่ บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง
<u>ตัวแปรส่งผ่าน</u>	มี 1 ตัว ได้แก่ ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน
<u>ตัวแปรตาม</u>	มี 1 ตัว ได้แก่ สุขภาวะทางจิต ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 1. ความพึงพอใจในชีวิต 2. ความรู้สึกทางบวก 3. ความรู้สึกทางลบ

สมมติฐานข้อที่ 6

<u>ตัวแปรอิสระ</u>	มี 1 ตัว ได้แก่ ทิศทางของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน
<u>ตัวแปรตาม</u>	มี 1 ตัว ได้แก่ สุขภาวะทางจิต ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 1. ความพึงพอใจในชีวิต 2. ความรู้สึกทางบวก 3. ความรู้สึกทางลบ

สมมติฐานการวิจัย

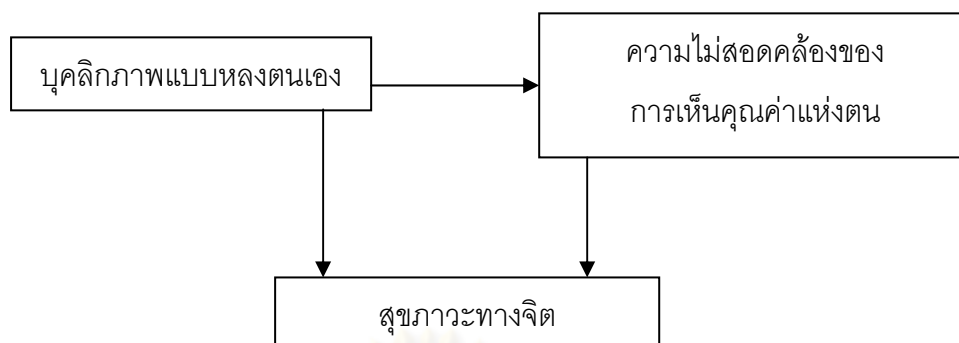
1. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนได้
2. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย โดยมีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้เป็นตัวแปรกำกับ

ภาพที่ 2 อิทธิพลกำกับของการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้

สมมติฐานการวิจัย (ต่อ)

3. ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน สามารถทำนายสุขภาวะทางจิตได้
4. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายสุขภาวะทางจิตได้
5. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายสุขภาวะทางจิต โดยมีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน
6. ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง มีระดับสุขภาวะทางจิตสูงกว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ

ภาพที่ 3 อิทธิพลส่งผ่านของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน

คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

1. **การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้** หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งเกิดจากการประเมินตนเองกับมาตรฐานที่ตั้งไว้ ตามการรับรู้และกระบวนการทางปัญญา

ในงานวิจัยนี้ หมายถึง คะแนนจากมาตรวัดการเห็นคุณค่าแห่งตน จำนวน 24 ข้อ แบ่งเป็นข้อกระทงทางบวก 12 ข้อ และข้อกระทงทางลบ 12 ข้อ โดยให้ผู้ตอบประเมินตนเอง บนมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ตั้งแต่ 1 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึง 5 คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง การคิดคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ หากผู้ตอบมีคะแนนจากการตอบมาตรวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนสูงมากเท่าใด หมายถึงบุคคลดังกล่าวมีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงมากเท่านั้น

2. **การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย** หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งเกิดจากการประเมินตนเองกับมาตรฐานที่ตั้งไว้ โดยอัตโนมัติ อันเกิดจากกระบวนการจิตไร้สำนึก

ในงานวิจัยนี้ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบ 3 ประเภท ได้แก่ การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย การทดสอบความชื่นชอบตัวอักษร และการทดสอบความชื่นชอบชื่อ เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการทำนายของเครื่องมือวัดทั้ง 3 ประเภท

2.1 **การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย** เป็นการวัดระยะเวลาในการจัดประเภทคำเป้าหมายที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับตนเอง (ฉัน-ไม่ใช่ฉัน) กับคำที่แสดงคุณลักษณะทางบวกหรือทางลบ (น่าพึงประสงค์-ไม่น่าพึงประสงค์) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง คือ ผู้ที่ใช้เวลาในการจัดประเภทการจับคู่คำเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองกับคำที่แสดงคุณลักษณะทางบวก น้อยกว่าการจับคู่คำเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและคำที่แสดง

คุณลักษณะทางลบ ส่วนผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ คือ ผู้ที่ใช้เวลาในการจัดประเภท จับคู่คำเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองกับคำที่แสดงคุณลักษณะทางลบ มากกว่าการจับคู่คำเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองกับคำที่แสดงคุณลักษณะทางบวก

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการทดสอบ ได้แก่ โปรแกรมอินควิสิท (Inquisit) เวอร์ชัน 3.0.3.1 ซึ่งสามารถคำนวณระยะเวลาในการตอบสนองเป็นหน่วยมิลลิวินาที ประกอบด้วยบล็อก การทดสอบ 7 บล็อก โดยให้ผู้ตอบกดแป้นคอมพิวเตอร์เพื่อจัดประเภทคำ

คะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย คำนวณโดยนำระยะเวลาในการจัดประเภทคำเป้าหมายและคำที่แสดงคุณลักษณะ เฉพาะบล็อกที่ใช้ทดสอบจริง 2 บล็อก มาลบกัน ดังนี้

ระยะเวลาในการจัดประเภทการจับคู่คำที่เกี่ยวข้องกับตนเองและคำที่ไม่น่าพึงประสงค์

ลบด้วย

ระยะเวลาในการจัดประเภทการจับคู่คำที่เกี่ยวข้องกับตนเองและคำที่น่าพึงประสงค์

เท่ากับ

คะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย

การคิดคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ด้วยการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย หากมีคะแนนสูงมากเท่าใด หมายถึงมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงมากเท่านั้น

2.2 การทดสอบความชื่นชอบตัวอักษร เป็นการวัดความชื่นชอบตัวอักษรภาษาไทย จำนวน 42 ตัว ตั้งแต่ ก-ฮ (ตัดตัวอักษร ข และ ค) และตัวอักษรภาษาอังกฤษจำนวน 26 ตัว ตั้งแต่ A-Z โดยให้ผู้ตอบประเมินความชื่นชอบตัวอักษรทีละตัว บนมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ตั้งแต่ 1 คือ น้อย จนถึง 5 คือ มาก

คะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย คำนวณจากการประเมินความชื่นชอบตัวอักษรแรกของชื่อและนามสกุลของผู้ตอบแต่ละคน ลบด้วยคะแนนเฉลี่ยความชื่นชอบตัวอักษรนั้นๆ ทีละตัวของผู้ตอบที่ไม่ได้มีตัวอักษรดังกล่าวเป็นตัวอักษรแรกของชื่อหรือนามสกุล แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ คะแนนความชื่นชอบตัวอักษรแรกของชื่อ และนามสกุล ดังนี้

1. คะแนนความชื่นชอบตัวอักษรแรกของชื่อของผู้ตอบแต่ละคน

ลบด้วย

ค่าเฉลี่ยของคะแนนความชื่นชอบตัวอักษร
ของผู้ตอบที่ไม่มีตัวอักษรดังกล่าวเป็นตัวอักษรแรกของชื่อและนามสกุล

เท่ากับ

คะแนนความชื่นชอบตัวอักษรแรกของชื่อ

2. คะแนนความชื่นชอบตัวอักษรแรกของนามสกุลของผู้ตอบแต่ละคน

ลบด้วย

ค่าเฉลี่ยของคะแนนความชื่นชอบตัวอักษร
ของผู้ตอบที่ไม่มีตัวอักษรดังกล่าวเป็นตัวอักษรแรกของชื่อและนามสกุล

เท่ากับ

คะแนนความชื่นชอบตัวอักษรแรกของนามสกุล

ดังนั้น

คะแนนความชื่นชอบตัวอักษรแรกของชื่อ

บวกด้วย

คะแนนความชื่นชอบตัวอักษรแรกของนามสกุล

เท่ากับ

คะแนนความชื่นชอบตัวอักษร

การคิดคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ด้วยการทดสอบความชื่นชอบตัวอักษร หากมีคะแนนความชื่นชอบตัวอักษรสูงมากเท่าใด หมายถึง มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงมากเท่านั้น

2.3 การทดสอบความชื่นชอบชื่อ เป็นการวัดความชื่นชอบชื่อโดยรวมของตนเอง ในที่นี้ หมายถึง การประเมินความชอบชื่อและนามสกุล ด้วยแบบทดสอบความชื่นชอบชื่อ จำนวน 2 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวก 1 ข้อ และข้อกระทงทางลบ 1 ข้อ โดยให้ผู้ตอบประเมินบนมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ตั้งแต่ 1 คือ น้อย จนถึง 5 คือ มาก

การคิดคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ด้วยการทดสอบความชื่นชอบชื่อ หากมีคะแนนจากการทดสอบความชื่นชอบชื่อสูงมากเท่าใด หมายถึง มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงมากเท่านั้น

3. ความไม่สอดคล้องของระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ หมายถึง ความแตกต่างระหว่างระดับของการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ที่เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม

ในงานวิจัยนี้ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการนำคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ซึ่งแปลงให้เป็นคะแนนมาตรฐาน ลบด้วยคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยที่แปลงเป็นคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

คะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้

ลบด้วย

คะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย

เท่ากับ

คะแนนความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน

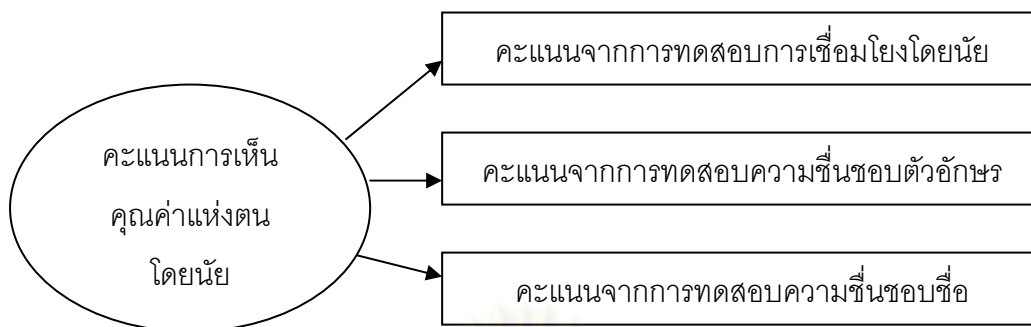
การคิดคะแนนความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน หากนำคะแนนความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ใ้ค่าสัมบูรณ์แล้วมีคะแนนความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนสูงมากเท่าใด หมายถึง มีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนสูงมากเท่านั้น

ทั้งนี้ การใ้ค่าสัมบูรณ์ เป็นไปเพื่อให้ทราบถึงขนาดความแตกต่างที่เกิดขึ้น แต่ทิศทางของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน อาจเกิดขึ้นได้ใน 2 กรณี ได้แก่

3.1 คะแนนความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนมีค่าเป็นบวก หมายถึง มีคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง แต่มีคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ

3.2 คะแนนความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนมีค่าเป็นลบ หมายถึง มีคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ แต่มีคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง

สำหรับคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ในงานวิจัยนี้ ใช้คะแนนที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor score) ของคะแนนการทดสอบความชื่นชอบตัวอักษร การทดสอบความชื่นชอบชื่อ และการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย ซึ่งใช้วัดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 คะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

4. **บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง** หมายถึง บุคลิกภาพประเภทหนึ่ง ที่มีลักษณะของการแสวงหาอำนาจสูง ต้องการเป็นจุดสนใจของผู้อื่น ต้องการอยู่เหนือผู้อื่น ต้องการได้รับสิ่งต่างๆ มากกว่าที่ตนเองควรจะได้รับ แสวงหาผลประโยชน์จากผู้อื่นและสถานการณ์ มีความสามารถในการพึ่งตนเอง มีความทะนงตน และหวั่นไหวมากกว่าปกติ

ในงานวิจัยนี้ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบมาตราวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง จำนวน 48 ข้อ ประกอบด้วยองค์ประกอบทั้งหมด 8 ด้าน ด้านละ 6 ข้อ ได้แก่ การแสวงหาอำนาจ ความสามารถในการพึ่งตนเอง ความเหนือกว่า การชอบแสดงออก การแสวงหาผลประโยชน์ ความทะนงตน ความต้องการได้มากกว่าที่เป็นอยู่ และการหวั่นไหวมากกว่าปกติ โดยให้ผู้ตอบประเมินบนมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ตั้งแต่ 1 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึง 5 คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง

5. **สุขภาวะทางจิต** หมายถึง การประเมินความสุขในชีวิตโดยรวม ตามการรับรู้ส่วนบุคคล ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านปัญญา และองค์ประกอบด้านความรู้สึก

5.1 องค์ประกอบด้านปัญญา ได้แก่ การประเมินความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม ในงานวิจัยนี้ หมายถึง คะแนนที่ได้จากมาตราวัดความพึงพอใจในชีวิต จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็นข้อกระทรงทางบวก 10 ข้อ และข้อกระทรงทางลบ 10 ข้อ โดยให้ผู้ตอบประเมินบนมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ตั้งแต่ 1 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และ 5 คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง

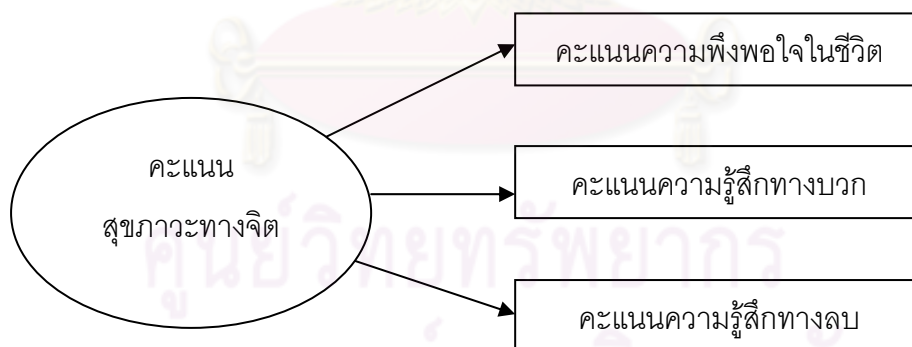
การคิดคะแนนความพึงพอใจในชีวิต หากมีคะแนนความพึงพอใจในชีวิตสูงมากเท่าใด หมายถึง มีความพึงพอใจในชีวิตมากเท่านั้น

5.2 องค์ประกอบด้านความรู้สึก ได้แก่ การประเมินความรู้สึก ทั้งความรู้สึกทางบวก และความรู้สึกทางลบที่เกิดขึ้นกับตนเองโดยทั่วไป เมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ในงานวิจัยนี้ หมายถึง คะแนนที่ได้จากมาตรวัดความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็นข้อกระทงที่ใช้วัดความรู้สึกทางบวก 10 ข้อ และข้อกระทงที่ใช้วัดความรู้สึกทางลบ 10 ข้อ โดยให้ผู้ตอบประเมินบนมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ตั้งแต่ 1 คือ ไม่ตรงอย่างยิ่ง จนถึง 5 คือ ตรงอย่างยิ่ง

การคิดคะแนนความรู้สึกทางบวก ด้วยการตอบมาตรวัดความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ หากมีคะแนนจากการตอบข้อกระทงที่ใช้วัดความรู้สึกทางบวกสูงมากเท่าใด หมายถึง มีความรู้สึกทางบวกสูงมากเท่านั้น

การคิดคะแนนความรู้สึกทางลบ ด้วยการตอบมาตรวัดความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ หากมีคะแนนจากการตอบข้อกระทงที่ใช้วัดความรู้สึกทางลบสูงมากเท่าใด หมายถึง มีความรู้สึกทางลบสูงมากเท่านั้น

สำหรับการคิดคะแนนสุขภาวะทางจิตในการวิจัยครั้งนี้ ใช้คะแนนที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของคะแนนความพึงพอใจในชีวิต คะแนนความรู้สึกทางบวก และคะแนนความรู้สึกทางลบ ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 คะแนนสุขภาวะทางจิตที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบถึงอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ในการทำนายการเห็นคุณค่าแห่งตน โดยนัย โดยมีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้เป็นตัวแปรกำกับ
2. ทราบถึงอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ในการทำนายสุขภาวะทางจิต โดยมีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน
3. ทราบถึงอิทธิพลของการเห็นคุณค่าแห่งตนต่อสุขภาวะทางจิต ในฐานะตัวแปรกำกับ และตัวแปรส่งผ่าน และเปรียบเทียบได้ว่าบทบาทใดมีอิทธิพลมากกว่ากัน

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Study) เพื่อทดสอบอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ในการทำนายสุขภาพจิต

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชา 3800101 จิตวิทยาทั่วไป และวิชา 3800303 การjungใจมนุษย์ชั้นนำ ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2551 จำนวน 272 คน แบ่งเป็นเพศชาย 98 คน และเพศหญิง 174 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนในงานวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นการวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ เครื่องมือที่ใช้คือ มาตรการวัดการเห็นคุณค่าแห่งตน ส่วนที่ 2 เป็นการวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย เครื่องมือที่ใช้คือ การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย แบบทดสอบความชื่นชอบตัวอักษร และแบบทดสอบความชื่นชอบชื่อ การวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง วัดด้วยมาตรการวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และการวัดสุขภาพจิต วัดด้วยมาตรการวัดสุขภาพจิต

1. มาตรการวัดการเห็นคุณค่าแห่งตน

มาตรการวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนในงานวิจัยนี้ ใช้มาตรการวัดการเห็นคุณค่าแห่งตน ของสิรินรัตน์ ศรีสรพล (2547) จำนวน 24 ข้อ แบ่งเป็นข้อกระทงทางบวก 12 ข้อ และข้อกระทงทางลบ 12 ข้อ ซึ่งพัฒนาขึ้นตามแนวทางของ Rosenberg (1979 อ้างถึงใน สิรินรัตน์ ศรีสรพล, 2547) ผลการตรวจสอบคุณภาพด้วยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงนั้นๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด (Corrected Item-Total Correlation หรือ CITC) เมื่อนำไปทดสอบกับนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 58 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .91 และผล

การวิเคราะห์ความตรงด้วยวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากกลุ่มที่รู้ลักษณะอยู่แล้ว (known groups) โดยกลุ่มที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนสูง ได้แก่ นิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 40 คน และกลุ่มที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนต่ำ ได้แก่ นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 40 คน ก็พบว่า สามารถจำแนกผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนสูงและผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนต่ำออกจากกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 [$t(78) = 11.60$, $p = .000$ (หนึ่งหาง)]

ล่าสุด ชิตศุภางค์ รัชชีสมบัติศิริ (2550) นำมาตรวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนดังกล่าว ไปทดสอบกับกลุ่มคนทำงาน จำนวน 100 คน พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .90 การศึกษาครั้งนี้ จึงนำมาตรดังกล่าวมาใช้ในการวิจัยเลย เนื่องจากการพัฒนามาตรล่าสุด มีขึ้นในช่วงเวลาไม่เกิน 6 เดือน การนำมาตรไปทดสอบคุณภาพ จึงอาจซ้ำซ้อนเกินความจำเป็น

สำหรับมาตรวัดการเห็นคุณค่าแห่งตน กำหนดช่วงให้เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ตั้งแต่ 1-5 โดยมีความหมายดังนี้

- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 2 หมายถึง ค่อนข้างไม่เห็นด้วย
- 3 หมายถึง เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆ กัน
- 4 หมายถึง ค่อนข้างเห็นด้วย
- 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย

การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย ใช้โปรแกรมอินควิสิท (Inquisit) เวอร์ชัน 3.0.3.1 ซึ่งพัฒนามาตรล่าสุดเมื่อเดือนตุลาคม ปี ค.ศ. 2008 สามารถคำนวณระยะเวลาในการตอบสนองเป็นหน่วยมิลลิวินาที โดยประกอบด้วยบล็อกที่ใช้ทดสอบจำนวน 7 บล็อก แม้ล่าสุดจะมีการพัฒนาโปรแกรมให้สามารถตอบสนองได้ด้วยเสียงผ่านไมโครโฟน แต่พบปัญหาในการทดสอบโปรแกรมการจดจำเสียง (Speech voice recognition) เนื่องด้วยเป็นโปรแกรมที่ใช้ได้เฉพาะภาษาอังกฤษ ภาษาจีนกลาง และภาษาญี่ปุ่น จึงพบปัญหาในการป้อนข้อมูลด้วยภาษาไทย การวิจัยครั้งนี้จึงเลือกใช้วิธีการตอบสนองการทดสอบด้วยการกดแป้นคีย์บอร์ด

การคัดเลือกคำเป้าหมายเพื่อใช้ในการทดสอบ

คำที่ใช้ในการทดสอบ เบื้องต้นได้จากการสอบถามบุคคลทั่วไป ได้แก่ นิสิต นักศึกษา และคนทำงานว่า คำที่มีความหมายในการเรียกแทนตนเอง และบุคคลหรือสิ่งอื่นๆ มีคำใดบ้าง เพื่อใช้เป็นคำสำหรับการจัดประเภทเป้าหมาย “ฉัน” และ “ไม่ใช่ฉัน” อิงตามแนวคิดของ Greenwald และ Farnham (2000) หลังคัดเฉพาะคำสุภาพแล้ว พบว่าคำภาษาไทยที่มีความหมายในการเรียกแทนตนเอง มีจำนวน 9 คำ ได้แก่ ฉัน ดิฉัน ข้าพเจ้า ผม กระผม เรา ตน ตนเอง และตัวเอง ส่วนคำภาษาไทยที่มีความหมายในการเรียกแทนบุคคล หรือสิ่งอื่นๆ มีจำนวน 8 คำ ได้แก่ มัน เขา เธอ นาย หล่อน คุณ ท่าน และพวกเขา

อย่างไรก็ตาม เนื่องด้วยคำที่ได้จากการสอบถาม มีหลายคำที่ระบุเพศ เช่น ผม กระผม และดิฉัน ขณะเดียวกันยังมีบางคำที่มีความหมาย 2 นัย ได้แก่ เรา และตัวเอง โดยคำว่า “เรา” อาจมีความหมายถึง “พวกเรา” ซึ่งหมายรวมถึงตนเองและเพื่อนสมาชิกในบริบทนั้นๆ ไม่ใช่ตนเองเพียงคนเดียว ส่วนคำว่า “ตัวเอง” จากการสอบถามในกลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มคนทำงานพบว่า ปัจจุบันบุคคลจำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นนิยมใช้คำว่า “ตัวเอง” แทนเพื่อนสนิทหรือคนรัก จึงคัดที่มีปัญหาข้างต้นทิ้ง

คำเป้าหมายที่ใช้สำหรับจัดประเภทในหมวดฉัน จึงมีทั้งหมด 4 คำ ได้แก่ ฉัน ข้าพเจ้า ตน และ ตนเอง ส่วนคำเป้าหมายที่ใช้สำหรับจัดประเภทในหมวดไม่ใช่ฉัน เพื่อให้เกิดความสมดุล จึงต้องมีทั้งหมด 4 คำเช่นกัน และต้องไม่ก่อให้เกิดอคติทางเพศ คำเป้าหมายที่ใช้จัดประเภทในหมวดไม่ใช่ฉัน ได้แก่ เขา เธอ คุณ และ ท่าน เนื่องจากคำดังกล่าวสามารถใช้เรียกบุคคลอื่นได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง

การคัดเลือกคำที่แสดงคุณลักษณะเพื่อใช้ในการทดสอบ

คำที่แสดงคุณลักษณะ เบื้องต้นรวบรวมจากงานวิจัยต่างๆ รวมทั้งสิ้น 40 คำ ทั้งคำทางบวกและทางลบ เพื่อใช้สำหรับการจัดประเภทคำที่แสดงคุณลักษณะ “น่าพึงประสงค์” และ “ไม่น่าพึงประสงค์” ในจำนวนนี้เป็นคำคุณศัพท์ 21 คำ และคำนาม 19 คำ เมื่อคัดเลือกคำที่มีความยาวมากกว่าคำอื่นๆ และคำที่มีความหมายซ้ำซ้อนออก จำนวน 6 คำ เช่น โศกนาฏกรรม ฆาตกรรม ฯลฯ จึงเหลือคำที่แสดงคุณลักษณะทั้งหมด 34 คำ แบ่งเป็นคำทางบวก 13 คำ เช่น ดี พิเศษ ฯลฯ และคำทางลบ 21 คำ เช่น แย่ เลว ฯลฯ

จากนั้น จึงนำคำทางบวกและคำทางลบทั้ง 34 คำ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษา และพนักงานบริษัท จำนวน 21 คน เพื่อคัดเลือกคำศัพท์ที่เหมาะสม และสะท้อนมิติคอมมูเนียน (communion) และมิติเอเจนซี (agency) พอๆ กัน เนื่องจาก Campbell และคณะ (2007) พบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง มีลักษณะเด่นในมิติเอเจนซีมากกว่ามิติคอมมูเนียน ดังนั้น การวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย จึงจำเป็นต้องใช้คำที่สะท้อนมิติเอเจนซีและคอมมูเนียนพอๆ กันในการทดสอบเพื่อให้ผลการวิเคราะห์ ไม่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง โดยคำที่สะท้อนมิติคอมมูเนียนหมายถึง คำที่แสดงออกด้านความเด่น ความฉลาด และสถานภาพ ส่วนคำที่สะท้อนมิติเอเจนซี หมายถึง คำที่แสดงออกด้านคุณธรรม ความสัมพันธ์ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม (ดูภาคผนวก ก)

ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติที (t-test) พบว่า จากคำทั้งหมด 34 คำ มีเพียง 26 คำ ที่แสดงถึงมิติเอเจนซีไม่แตกต่างจากมิติคอมมูเนียน ในจำนวนนี้แบ่งเป็นคำทางบวก 8 คำ และคำทางลบ 18 คำ (ดูตารางที่ ก1 ภาคผนวก ก)

อย่างไรก็ตาม การสร้างโปรแกรมสำหรับการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย กำหนดให้คำเป้าหมายและคำที่แสดงคุณลักษณะในแต่ละหมวด มีคำที่ใช้ในการทดสอบรวมได้ไม่เกิน 12 คำ จึงต้องคัดเลือกคำทั้ง 26 คำอีกครั้ง โดยทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษา และพนักงานบริษัท จำนวน 23 คน เพื่อเลือกคำที่มีค่าเฉลี่ยความหมายในทิศทางบวกและทิศทางลบสูงสุด 6 ลำดับแรกมาใช้ (ดูภาคผนวก ก) ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติเบื้องต้นพบว่า คำทางบวกที่ผ่านการคัดเลือก ได้แก่ ดี วิเศษ สวรรค์ เยี่ยม อิศระ และถูกต้อง ตามลำดับ ส่วนคำทางลบที่ผ่านการคัดเลือก ได้แก่ นรก สงคราม ก้าวร้าว เลวร้าย เลว และทรمان ตามลำดับ (ดูตารางที่ ก2 ภาคผนวก ก)

ขั้นตอนการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย

ขั้นตอนการทดสอบในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยบล็อกสำหรับการทดสอบทั้งหมด 7 บล็อก โดยบล็อกที่ 1 เป็นการฝึกฝนการจัดประเภทคำเป้าหมาย ส่วนบล็อกที่ 2 เป็นการฝึกฝนการจัดประเภทคำที่แสดงคุณลักษณะ

บล็อกที่ 3 และ 6 เป็นบล็อกการฝึกฝนในการจัดประเภทคำเป้าหมายผสมกับคำที่แสดงคุณลักษณะ ส่วนบล็อกที่ 4 และ 7 เป็นบล็อกการทดสอบจริงในการจัดประเภทคำเป้าหมายผสมกับคำที่แสดงคุณลักษณะ ดังตารางที่ 1 ซึ่งการทดสอบแต่ละบล็อก จะปรากฏคำที่เป็นสิ่งเร้าบน

หน้าจอคอมพิวเตอร์ ที่ละคำ โดยโปรแกรมจะสุ่มลำดับของคำ ส่วนการจับคู่ระหว่างคำเป้าหมาย และคำที่แสดงคุณลักษณะ โปรแกรมจะสุ่มเงื่อนไขของลำดับการจับคู่เป็น 2 เงื่อนไข ดังนี้

1. เงื่อนไขที่ 1 ทดสอบบล็อกที่ 1, 2, 3, และ 4 ก่อนจะทดสอบบล็อกที่ 5, 6, และ 7 ตามลำดับ กล่าวคือ ทดสอบการจับคู่คำที่เกี่ยวข้องกับต้นและคำที่ไม่นำฟังประสงค์ก่อน
2. เงื่อนไขที่ 2 ทดสอบบล็อกที่ 5, 2, 6 และ 7 ก่อนจะทดสอบบล็อกที่ 1, 3, และ 4 ตามลำดับ กล่าวคือ ทดสอบการจับคู่คำที่เกี่ยวข้องกับต้นและคำที่นำฟังประสงค์ก่อน

วิธีการทดสอบ เมื่อหน้าจอปรากฏคำไว้ ให้ใช้นิ้วชี้ข้างซ้ายกดปุ่ม “D” หรือใช้นิ้วชี้ข้างขวา กดปุ่ม “K” เพื่อเลือกจัดประเภทคำที่ปรากฏให้รวดเร็วที่สุดว่า เป็นคำประเภทใด ทั้งในหมวดคำเป้าหมาย (ฉันหรือไม่ใช่ฉัน) และหมวดคำที่แสดงคุณลักษณะ (นำฟังประสงค์หรือไม่นำฟังประสงค์) โดยหน้าจอจะระบุคำสั่งให้เลือกกดปุ่ม “D” หรือ “K” ทุกครั้งที่ปรากฏคำไว้ ดังภาพที่ 6

ตารางที่ 1

บล็อกของการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย

บล็อกที่	กดปุ่มด้วยนิ้วชี้ข้างซ้าย		กดปุ่มด้วยนิ้วชี้ข้างขวา
1 (ชั้นฝึก)	ไม่ใช่ฉัน	VS	ฉัน
2 (ชั้นฝึก)	คำทางบวก	VS	คำทางลบ
3 (ชั้นฝึก)	ไม่ใช่ฉัน+คำทางบวก	VS	ฉัน+คำทางลบ
4 (ทดสอบจริง)	ไม่ใช่ฉัน+คำทางบวก	VS	ฉัน+คำทางลบ
5 (ชั้นฝึก)	ฉัน	VS	ไม่ใช่ฉัน
6 (ชั้นฝึก)	ฉัน+คำทางบวก	VS	ไม่ใช่ฉัน+คำทางลบ
7 (ทดสอบจริง)	ฉัน+คำทางบวก	VS	ไม่ใช่ฉัน+คำทางลบ

ลักษณะตัวอักษรของคำที่เป็นสิ่งเร้า เป็นตัวอักษรแบบ Cordia UPC สีดำ ขนาด 48 point ส่วนตัวอักษรของหมวดที่ใช้ในการจัดประเภทคำเป้าหมาย เป็นตัวอักษรแบบ Cordia UPC สีน้ำเงิน ขนาด 36 point และตัวอักษรของหมวดที่ใช้ในการจัดประเภทคำที่แสดงคุณลักษณะ เป็นตัวอักษรแบบ Cordia UPC สีแดง ขนาด 36 point คอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการทดสอบ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ยี่ห้อเอเซอร์ รุ่น Aspire SA 85 ขนาดจอภาพ 17 นิ้ว โดยผู้ทดสอบนั่งอยู่บนเก้าอี้ที่จัดวางให้ห่างจากคอมพิวเตอร์ประมาณ 50 เซนติเมตร

ผลการตรวจสอบคุณภาพ โดยใช้คำที่คัดเลือกแล้วข้างต้นไปทดสอบกับนักศึกษาและกลุ่มคนทำงาน จำนวน 13 คน พบว่า ลำดับของการจับคู่ไม่มีอิทธิพลต่อระยะเวลาโดยเฉลี่ยในการทดสอบแต่ละบล็อก โดยผู้ที่ทดสอบการจับคู่คำที่เกี่ยวข้องกับตนและคำที่ไม่น่าฟังประสงค์ก่อน [$M_{\text{จับคู่คำทางลบก่อน}} = 1,016.57 \text{ ms}$, $SD = 445.36$] ใช้เวลาโดยเฉลี่ยในการทดสอบบล็อกรวมทั้ง 7 บล็อก ไม่แตกต่างจากผู้ทดสอบการจับคู่คำที่เกี่ยวข้องกับตนและคำที่น่าฟังประสงค์ก่อน [$M_{\text{จับคู่คำทางบวกก่อน}} = 1,065.82 \text{ ms}$, $SD = 228.65$, $t(11) = 0.26$, $p = .401$ (หนึ่งหาง)]

ผลการวิเคราะห์ยังพบด้วยว่า กลุ่มตัวอย่างใช้เวลาโดยเฉลี่ยในการทดสอบบล็อกที่จับคู่ระหว่างคำที่เกี่ยวข้องกับตนและคำที่น่าฟังประสงค์ น้อยกว่าการทดสอบบล็อกที่จับคู่ระหว่างคำที่เกี่ยวข้องกับตนและคำที่ไม่น่าฟังประสงค์ ทั้งผู้ที่ทดสอบบล็อกที่จับคู่คำที่เกี่ยวข้องกับตนและคำที่ไม่น่าฟังประสงค์ก่อน [$M_{\text{จับคู่คำทางลบ}} = 1,009.58 \text{ ms}$, $SD = 220.71$ vs $M_{\text{จับคู่คำทางบวก}} = 758.61 \text{ ms}$, $SD = 65.62$, $t(6) = 2.72$, $p = .017$ (หนึ่งหาง)] และผู้ที่ทดสอบบล็อกที่จับคู่คำที่เกี่ยวข้องกับตนกับคำที่น่าฟังประสงค์ก่อน [$M_{\text{จับคู่คำทางลบ}} = 1,093.43 \text{ ms}$, $SD = 434.57$ vs $M_{\text{จับคู่คำทางบวก}} = 691.24 \text{ ms}$, $SD = 154.53$, $t(5) = 3.24$, $p = .012$ (หนึ่งหาง)]

3. แบบทดสอบความขึ้นชอบตัวอักษร

การทดสอบความขึ้นชอบตัวอักษรในงานวิจัยนี้ ใช้เฉพาะตัวอักษรย่อหรือตัวอักษรแรกของชื่อและนามสกุลเท่านั้น เนื่องจากการศึกษาส่วนใหญ่มักพบอิทธิพลของตัวอักษรย่อมากกว่าตัวอักษรอื่นๆ ในชื่อและนามสกุล (Kooles et al., 2001)

สำหรับรูปแบบของแบบทดสอบความขึ้นชอบตัวอักษร จัดทำขึ้นใหม่ 8 แบบ โดยคำนวณจากลำดับการเรียงตัวอักษรภาษาไทย 2 แบบ ลำดับการเรียงตัวอักษรภาษาอังกฤษ 2 แบบ และลำดับก่อนหลังในการทดสอบตัวอักษรภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 2 แบบ ดังนี้

1. ทดสอบตัวอักษรภาษาไทยแบบที่ 1 แล้วจึงทดสอบตัวอักษรภาษาอังกฤษแบบที่ 1
2. ทดสอบตัวอักษรภาษาไทยแบบที่ 1 แล้วจึงทดสอบตัวอักษรภาษาอังกฤษแบบที่ 2
3. ทดสอบตัวอักษรภาษาไทยแบบที่ 2 แล้วจึงทดสอบตัวอักษรภาษาอังกฤษแบบที่ 1
4. ทดสอบตัวอักษรภาษาไทยแบบที่ 2 แล้วจึงทดสอบตัวอักษรภาษาอังกฤษแบบที่ 2
5. ทดสอบตัวอักษรภาษาอังกฤษแบบที่ 1 แล้วจึงทดสอบตัวอักษรภาษาไทยแบบที่ 1
6. ทดสอบตัวอักษรภาษาอังกฤษแบบที่ 1 แล้วจึงทดสอบตัวอักษรภาษาไทยแบบที่ 2
7. ทดสอบตัวอักษรภาษาอังกฤษแบบที่ 2 แล้วจึงทดสอบตัวอักษรภาษาไทยแบบที่ 1
8. ทดสอบตัวอักษรภาษาอังกฤษแบบที่ 2 แล้วจึงทดสอบตัวอักษรภาษาไทยแบบที่ 2

ภาพการจำลองหน้าจอคอมพิวเตอร์ในการทดสอบบล็อกที่ 1	
กด “D” เมื่อเป็น ไม่ใช่ฉัน ฉัน	กด “K” เมื่อเป็น ฉัน
กด “D” เมื่อเป็น ไม่ใช่ฉัน	กด “K” เมื่อเป็น ฉัน เธอ
ภาพการจำลองหน้าจอคอมพิวเตอร์ในการทดสอบบล็อกที่ 2	
กด “D” เมื่อเป็น น่าฟังประสงค์ สวรรค์	กด “K” เมื่อเป็น ไม่น่าฟังประสงค์
กด “D” เมื่อเป็น น่าฟังประสงค์	กด “K” เมื่อเป็น ไม่น่าฟังประสงค์ นรก
ภาพการจำลองหน้าจอคอมพิวเตอร์ในการทดสอบบล็อกที่ 3 และ 4	
กด “D” เมื่อเป็น ไม่ใช่ฉัน หรือ น่าฟังประสงค์ ฉัน	กด “K” เมื่อเป็น ฉัน หรือ ไม่น่าฟังประสงค์
กด “D” เมื่อเป็น ไม่ใช่ฉัน หรือ น่าฟังประสงค์	กด “K” เมื่อเป็น ฉัน หรือ ไม่น่าฟังประสงค์ สวรรค์
ภาพการจำลองหน้าจอคอมพิวเตอร์ในการทดสอบบล็อกที่ 5	
กด “D” เมื่อเป็น ฉัน ฉัน	กด “K” เมื่อเป็น ไม่ใช่ฉัน
กด “D” เมื่อเป็น ฉัน	กด “K” เมื่อเป็น ไม่ใช่ฉัน เธอ
ภาพการจำลองหน้าจอคอมพิวเตอร์ในการทดสอบบล็อกที่ 6 และ 7	
กด “D” เมื่อเป็น ฉัน หรือ น่าฟังประสงค์ เธอ	กด “K” เมื่อเป็น ไม่ใช่ฉัน หรือ ไม่น่าฟังประสงค์
กด “D” เมื่อเป็น ฉัน หรือ น่าฟังประสงค์	กด “K” เมื่อเป็น ไม่ใช่ฉัน หรือ ไม่น่าฟังประสงค์ นรก

ภาพที่ 6 จำลองหน้าจอคอมพิวเตอร์ในแต่ละบล็อกของการทดสอบ

ตัวอักษรภาษาอังกฤษทั้ง 26 ตัว ใช้ในการทดสอบทั้งหมดตั้งแต่ A-Z โดยใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการประเมินตัวอักษร I และตัวอักษร L ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ส่วนตัวอักษรภาษาไทยทั้ง 44 ตัว คัดออก 2 ตัว ได้แก่ ข และ ค เนื่องจากเป็นตัวอักษรที่ไม่นิยมใช้ในปัจจุบัน จึงเหลือตัวอักษรภาษาไทยที่ใช้ในการทดสอบทั้งสิ้น 42 ตัว (ดูภาคผนวก ข)

การประเมินความชื่นชอบตัวอักษร กำหนดช่วงให้เป็นมาตรฐานค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ตั้งแต่ 1-5 โดยมีความหมายดังนี้

- 1 หมายถึง น้อย
- 2 หมายถึง ค่อนข้างน้อย
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 4 หมายถึง ค่อนข้างมาก
- 5 หมายถึง มาก

หลังประเมินความชื่นชอบตัวอักษรแล้ว ตอนท้ายของแบบทดสอบ กำหนดให้ผู้ร่วมการวิจัย ระบุความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้นระหว่างการทดสอบ ด้วยคำถามปลายเปิด 2 คำถาม ดังนี้

1. ขณะที่ท่านประเมินตัวอักษร ท่านนึกถึงอะไรบ้าง โปรดระบุ
2. เพราะอะไร ท่านจึงนึกถึงสิ่งเหล่านั้น

ทั้งนี้ ก็เพื่อควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน เนื่องด้วยงานวิจัยของ Krizan (2008) พบว่า เมื่อถามผู้ร่วมการทดลอง หลังเสร็จสิ้นการทดสอบความชื่นชอบตัวอักษรว่า ชื่นชอบตัวอักษรนั้นๆ เพราะนึกถึงชื่อของตนหรือไม่ ร้อยละ 25-50 ของผู้ร่วมการทดลอง ระบุว่าตนเองตระหนักในตัวอักษรย่อของตน ขณะทำแบบทดสอบความชื่นชอบตัวอักษร Krizan ยังพบว่า ผู้ร่วมการทดลองที่รายงานว่าตระหนักถึงชื่อของตน ประเมินความชอบชื่อของตนมากขึ้น เมื่อให้ประเมินความชื่นชอบชื่อโดยรวมในลำดับสุดท้าย

การศึกษาครั้งนี้ จึงกำหนดให้ผู้ร่วมการวิจัยระบุถึงสิ่งที่นึกถึงโดยทั่วไปขณะประเมินตัวอักษร โดยจะนำคำตอบที่ได้มาจัดกลุ่ม แล้วเปรียบเทียบความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนระหว่างผู้ที่ตระหนักและไม่ตระหนักในชื่อของตน โดยสาเหตุที่ใช้คำถามปลายเปิด เนื่องจากไม่ต้องการชี้นำคำตอบ

สำหรับขั้นตอนการคำนวณคะแนน อิงตามงานวิจัยของ Koole และคณะ (2001) ซึ่งคำนวณหาค่าเฉลี่ยความชื่นชอบตัวอักษรแต่ละตัว จากผู้ร่วมการวิจัยที่ไม่มีตัวอักษรนั้นๆ เป็นตัวอักษรแรกของชื่อหรือนามสกุล เพื่อใช้เป็นคะแนนฐาน (baseline) จากนั้น จึงนำคะแนนความ

ขึ้นชอบตัวอักษรแรกของชื่อและนามสกุลของผู้ร่วมการวิจัยที่มีตัวอักษรนั้นๆ เป็นตัวอักษรแรกของชื่อและนามสกุล ลบด้วยคะแนนฐานของตัวอักษรนั้นๆ ดังนี้

คะแนนฐานของตัวอักษร	=	คะแนนความขึ้นชอบตัวอักษรตัวใดๆ ของผู้ตอบที่ไม่มีตัวอักษรนั้นๆ เป็นตัวอักษรแรกของชื่อ และนามสกุล
คะแนนความขึ้นชอบตัวอักษรแรก	=	คะแนนความขึ้นชอบตัวอักษรแรกของชื่อ บวกด้วยคะแนนความขึ้นชอบตัวอักษรแรกของนามสกุลของผู้ตอบแต่ละคน
คะแนนความขึ้นชอบตัวอักษร	=	คะแนนความขึ้นชอบตัวอักษรแรก ลบด้วย คะแนนฐานของตัวอักษรนั้นๆ

ดังนั้น คะแนนความขึ้นชอบตัวอักษรของผู้ตอบแต่ละคน จึงอาจเป็นตัวอักษรเดียวกัน หรือคนละตัวก็ได้ ตัวอย่างเช่น นายชื่อสตีฟ ยุติธรรม มีตัวอักษรแรกของชื่อ คือ ซ และตัวอักษรแรกของนามสกุล คือ ย ผู้ตอบที่ไม่มีตัวอักษร ซ และ ย เป็นตัวอักษรแรกของชื่อและนามสกุล ประเมินความขึ้นชอบตัวอักษร ซ และ ย โดยมีค่าเฉลี่ยความขึ้นชอบเท่ากับ 3 และ 2 ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยความขึ้นชอบนี้เอง จึงเป็นคะแนนฐานของตัวอักษร ซ และ ย

หากนายชื่อสตีฟ ยุติธรรม ประเมินความขึ้นชอบตัวอักษร ซ และ ย เท่ากับ 4 และ 5 ตามลำดับ คะแนนความขึ้นชอบตัวอักษรของนายชื่อสตีฟ ยุติธรรม จะเท่ากับ 4 คะแนน (เกิดจากการนำคะแนนความขึ้นชอบตัวอักษรแรก ลบด้วยคะแนนฐาน ดังสมการ $(4-3) + (5-2) = 4$ คะแนนความขึ้นชอบของนายชื่อสตีฟ ยุติธรรม จึงเกิดจากตัวอักษร ซ และ ย ขณะที่คะแนนความขึ้นชอบตัวอักษรของผู้ตอบท่านอื่น เช่น นายรักชาติ เทิดทูน มาจากการประเมินตัวอักษร ร และ ท

4. แบบทดสอบความขึ้นชอบชื่อ

แบบทดสอบความขึ้นชอบชื่อ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์การเปลี่ยนชื่อ โดยให้ผู้ร่วมการวิจัยเลือกตอบว่า เคยหรือไม่เคยเปลี่ยนชื่อ และหากเคยให้ระบุจำนวนครั้ง และสาเหตุที่เปลี่ยนชื่อ เพื่อเปรียบเทียบความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ระหว่างผู้ที่เคยและไม่เคยเปลี่ยนชื่อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความขึ้นชอบชื่อ โดยใช้ข้อกระทงในการวัด 2 ข้อ ข้อแรกเป็นการทดสอบความขึ้นชอบชื่อ ตามแนวคิดของ Gebauer และคณะ (in press) ส่วนข้อที่สอง เป็น

การสอบถามความต้องการที่จะเปลี่ยนชื่อ เนื่องจากอาจมีผู้ที่ไม่ชอบชื่อของตน แต่ก็ไม่ต้องการเปลี่ยนชื่อของตน หรืออาจมีผู้ที่ชอบชื่อของตน แต่ก็ต้องการเปลี่ยนชื่อของตน การคิดคะแนนใช้คะแนนรวมที่ได้จากวัดทั้ง 2 ข้อ สำหรับข้อกระทงในการวัดทั้ง 2 ข้อ ได้แก่

1. โดยรวมแล้ว ท่านชื่นชอบชื่อปัจจุบันของท่านมากน้อยเท่าใด
2. ท่านต้องการเปลี่ยนชื่อปัจจุบันของท่าน มากน้อยเท่าใด

ทั้งนี้ ข้อกระทงในการวัดความชื่นชอบชื่อทั้ง 2 ข้อข้างต้น ประเมินบนมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ตั้งแต่ 1-5 โดยมีความหมายดังนี้

1	หมายถึง	น้อย
2	หมายถึง	ค่อนข้างน้อย
3	หมายถึง	ปานกลาง
4	หมายถึง	ค่อนข้างมาก
5	หมายถึง	มาก

5. มาตรฐานวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง

มาตรฐานวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองในงานวิจัยนี้ พัฒนาจากมาตราที่พัฒนาโดยชิตศุภวงศ์ รัชสีสมบัติศิริ (2550) นุชาวัฒน์ มุงคุณ (2550) ปฏิภากร นาครอด (2550) และประพิมพา จรรย์รัตนกุล (2550) ในความดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักินางค์ มณีศรี ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ด้าน รวม 45 ข้อ แบ่งเป็นข้อกระทงทางบวก 34 ข้อ และข้อกระทงทางลบ 11 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .89 แล้วคิดข้อกระทงเพิ่มร่วมกับผกาทิพย์ ชันติพงศ์ ธีษณธร อนันตวิโรจน์ และวันวิสาข์ เอกกรรมพงษ์ เฉพาะองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบด้านการแสดงอำนาจ ความทะนงตน ความเหนือกว่า และการหวั่นไหวมากกว่าปกติ เนื่องจากมีจำนวนข้อกระทงเพียง 4-5 ข้อ ซึ่งน้อยกว่าองค์ประกอบอื่นๆ ที่มีข้อกระทง 6-8 ข้อ โดยข้อกระทงที่คิดเพิ่มมีจำนวน 70 ข้อ รวมข้อกระทงเดิมจึงมีทั้งสิ้น 115 ข้อ ดังตารางที่ 2 จากนั้นจึงนำข้อกระทงทั้ง 115 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิต นักศึกษา และกลุ่มคนทำงาน จำนวน 402 คน

เบื้องต้นนำผลคะแนนรวมจากการตอบมาตราแบ่งข้อมูลเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสูง คือ ผู้ที่มีคะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 และกลุ่มต่ำ คือ ผู้ที่มีคะแนนรวมต่ำกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 แล้วจึงใช้สถิติที่จำแนกความแตกต่างของคะแนนในแต่ละข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ เพื่อคัดเลือกข้อกระทงที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 2

จำนวนข้อกระทงในการพัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ครั้งที่ 1

องค์ประกอบ	จำนวนข้อกระทงเดิม			จำนวนข้อกระทงที่คิดเพิ่ม		รวมข้อกระทงทั้งหมด	
	บวก	ลบ	รวมข้อกระทงเดิม	บวก	ลบ	รวมข้อกระทงที่คิดเพิ่ม	รวมข้อกระทงทั้งหมด
			รวม			รวม	
1. การแสดงอำนาจ (.72)	2	2	4	14	6	20	24
2. ความสามารถในการพึ่งตนเอง (.85)	7	-	7	-	-	-	7
3. ความเหนือกว่า (.82)	5	-	5	14	4	18	23
4. การชอบแสดงออก (.87)	4	3	7	-	-	-	7
5. การแสวงหาผลประโยชน์ (.88)	8	-	8	-	-	-	8
6. ความทะนงตน (.84)	4	-	4	16	3	18	22
7. ความต้องการได้มากกว่าที่เป็นอยู่ (.82)	1	5	6	-	-	-	6
8. การหวั่นไหวมากกว่าปกติ (.74)	4	-	4	12	1	13	17
รวม	35	10	45	56	14	70	115

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บ เป็นค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาในแต่ละองค์ประกอบ จากมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองของ ชิตศุภางค์ รังษีสัมบัติศิริ (2550)

ผลการทดสอบพบว่า มีข้อกระทงจำนวน 104 ข้อที่สามารถจำแนกกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แบ่งเป็นองค์ประกอบด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการแสดงอำนาจ จำนวน 20 ข้อ
2. ด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง จำนวน 7 ข้อ
3. ด้านความเหนือกว่า จำนวน 22 ข้อ
4. ด้านการชอบแสดงออก จำนวน 6 ข้อ

5. ด้านการแสวงหาผลประโยชน์ จำนวน 8 ข้อ
6. ด้านความทะนงตน จำนวน 20 ข้อ
7. ด้านความต้องการได้มากกว่าที่เป็นอยู่ จำนวน 3 ข้อ
8. ด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ จำนวน 16 ข้อ

เมื่อวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงนั้นๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด (Corrected Item-Total Correlation หรือ CITC) ผลพบว่า มีข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 92 ข้อ และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .96 (ดูตารางที่ ค1 ภาคผนวก ค)

อย่างไรก็ตาม จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น พบว่า องค์ประกอบด้านความต้องการได้มากกว่าที่เป็นอยู่ มีข้อกระทงเพียงข้อเดียวที่ผ่านเกณฑ์ ทั้งที่องค์ประกอบด้านนี้ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ทั้งนี้ มีความเป็นไปได้ว่าข้อกระทงอาจคลาดเคลื่อนจากนิยามขององค์ประกอบ โดยเฉพาะข้อกระทงทางลบ เช่น ฉันทพอใจกับชีวิตของฉันที่เป็นอยู่ และไม่ต้องการอะไรมากไปกว่านี้ ซึ่งอาจจัดเป็นการวัดความพึงพอใจในชีวิต กอปรกับองค์ประกอบด้านการแสดงออก มีข้อกระทงที่ผ่านการคัดเลือกเพียง 3 ข้อ ผู้วิจัยจึงคิดข้อกระทงใหม่ร่วมกับผกาทิพย์ ชันติพงศ์ และธันยธร อนันตวิโรจน์ โดยปรับภาษาให้มีความชัดเจน เฉพาะองค์ประกอบที่พบปัญหา ได้แก่ องค์ประกอบด้านความต้องการได้มากกว่าที่เป็นอยู่ และด้านการแสดงออก ส่วนองค์ประกอบด้านอื่นๆ อีก 6 ด้าน คัดเลือกข้อกระทงที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับผลรวมของข้ออื่นๆ ในแต่ละองค์ประกอบสูงสุด 7-8 ข้อต่อองค์ประกอบมาใช้ รวมข้อกระทงทั้งสิ้น 80 ข้อ ดังตารางที่ 3

เมื่อนำข้อกระทงทั้ง 80 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิต นักศึกษา และกลุ่มคนทำงาน จำนวน 274 คน แล้วนำผลคะแนนรวมจากการตอบมาตร จำแนกความแตกต่างของคะแนนในแต่ละข้อระหว่างกลุ่มสูง (เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 หรือมากกว่า) และกลุ่มต่ำ (เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 หรือต่ำกว่า) ด้วยสถิติที เพื่อคัดเลือกข้อกระทงที่มีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า มีข้อกระทง 77 ข้อที่สามารถจำแนกคะแนนระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำออกจากกันได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อวิเคราะห์หาค่า CITC พบว่า ข้อกระทงผ่านเกณฑ์ทั้ง 77 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .95 (ดูตารางที่ ค2 ภาคผนวก ค)

จากนั้นจึงคัดเลือกข้อกระทงที่มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับผลรวมของข้ออื่นๆ ในแต่ละองค์ประกอบ เมื่อแยกวิเคราะห์เป็นรายองค์ประกอบสูงสุด 6 ลำดับแรก (ดูตารางที่ ค3-ค10 ภาคผนวก ค) รวมทั้งสิ้น 48 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา รวมเท่ากับ .93 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา แยกเป็นรายองค์ประกอบดังนี้

ตารางที่ 3

จำนวนข้อกระทงในการพัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ครั้งที่ 2

องค์ประกอบ	จำนวนข้อกระทงเดิม			จำนวนข้อกระทงที่คิดเพิ่ม		รวมข้อกระทงทั้งหมด	
	บวก	ลบ	รวมข้อกระทงเดิม	บวก	ลบ	รวมข้อกระทงที่คิดเพิ่ม	รวมข้อกระทงทั้งหมด
			ข้อ			ข้อ	ข้อ
1. การแสดงอำนาจ	8	-	8	-	-	-	8
2. ความสามารถในการพึ่งตนเอง	7	-	7	-	-	-	7
3. ความเหนือกว่า	8	-	8	-	-	-	8
4. การชอบแสดงออก	3	4	7	8	1	9	16
5. การแสวงหาผลประโยชน์	8	-	8	-	-	-	8
6. ความทะนงตน	8	-	8	-	-	-	8
7. ความต้องการได้มากกว่าที่เป็นอยู่	-	1	1	16	-	16	17
8. การหวั่นไหวมากกว่าปกติ	8	-	8	-	-	-	8
รวม	50	5	55	24	1	25	80

1. ด้านการแสดงอำนาจ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .75
2. ด้านความเหนือกว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .87
3. ด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .88
4. ด้านการแสวงหาผลประโยชน์ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .78
5. ด้านความต้องการได้มากกว่าที่เป็นอยู่ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .76
6. ด้านการชอบแสดงออก มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .86
7. ด้านความทะนงตน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .82
8. ด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .75

มาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง เดิมชิตสุวงค์ รัชชีสมบัติศิริ (2550) นุซาร์ตน์ มุงคุณ (2550) ปฏิการ นาครอด (2550) และประพิมพา จรัลรัตนกุล (2550) ตรวจสอบความตรงด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) โดยใช้การวิเคราะห์ส่วนประกอบมุขสำคัญ (principal component analysis) เพื่อหาความตรงของมาตร พบว่าค่าสถิติดัชนีไคเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin measure of sampling adequacy หรือ KMO) มีค่าเท่ากับ .88 ซึ่งมากกว่า .5 จึงเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยผลการหมุนแกนด้วยวิธีแวนิเมกซ์ (Varimax) และพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบพบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถสกัดองค์ประกอบได้ 8 องค์ประกอบ

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำข้อกระทงทั้ง 48 ข้อ แบ่งเป็น 8 องค์ประกอบที่ผ่านการทดสอบความเที่ยง มาวิเคราะห์ด้วยโมเดลสมการเชิงโครงสร้างเพื่อตรวจสอบความตรง (ดูภาพที่ ค1 ภาคผนวก ค) ผลพบว่าโมเดลมีความเหมาะสม (fit) สอดคล้องกับมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไคสแควร์เท่ากับ 19.64 ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .05 และค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .98

สำหรับมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง กำหนดให้เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ตั้งแต่ 1-5 โดยมีความหมายดังนี้

1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2	หมายถึง	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย
3	หมายถึง	เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆ กัน
4	หมายถึง	ค่อนข้างเห็นด้วย
5	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

6. มาตรวัดสุขภาวะทางจิต

มาตรที่ใช้วัดสุขภาวะทางจิต ประกอบด้วยมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิต และมาตรวัดความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ สำหรับการวัดความพึงพอใจในชีวิต ใช้ข้อกระทงจากมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตของ พิมลรัตน์ ทิศาภาคย์ (2548) ซึ่งเดิมมีจำนวน 9 ข้อ โดย 5 ข้อ ในจำนวนนี้เป็นข้อกระทงทางบวกที่แปลมาจาก Diener และคณะ (1985) และพิมลรัตน์ ทิศาภาคย์ (2548) ได้คิดข้อกระทงทางลบเพิ่มอีก 4 ข้อกระทง ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .81 ผู้วิจัยคิดข้อกระทงเพิ่มเติมอีก 11 ข้อ แบ่งเป็น ข้อกระทงทางบวก 5 ข้อ และข้อกระทงทางลบ 6 ข้อ รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ

จากนั้น จึงนำข้อกระทงทั้ง 20 ข้อ ไปทดสอบกับนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชา 3800101 จิตวิทยาทั่วไป ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2551 จำนวน 342 คน ดังตารางที่ 4 โดยนำผลคะแนนรวมจากการตอบมาแบ่งข้อมูลเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสูง คือ ผู้ที่มีคะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 และกลุ่มต่ำ คือ ผู้ที่มีคะแนนรวมต่ำกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 ใช้สถิติที่ทดสอบว่ากลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีคะแนนในแต่ละข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เบื้องต้นพบว่า ข้อกระทงทั้ง 20 ข้อ สามารถจำแนกกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงนำข้อกระทงทั้ง 20 ข้อ ไปวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงนั้นๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด (Corrected Item-Total Correlation หรือ CITC) ผลพบว่า ข้อกระทงทั้ง 20 ข้อผ่านเกณฑ์ทั้งหมด และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .92 (ดูตารางที่ 1 ภาคผนวก ง)

เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อหาความตรงของมาตร โดยใช้การวิเคราะห์ส่วนประกอบ มุขสำคัญ ผลการพิจารณาค่าสถิติคิชไนไคเซอร์-ไมเยอร์-ออลดีน พบว่า ค่า KMO มีค่าเท่ากับ .93 ซึ่งมากกว่า .5 อีกทั้งเมื่อพิจารณาค่าไค-สแควร์ จากการทดสอบด้วยสถิติบาร์ทเลตต์ (Bartlett test of sphericity) พบว่า มีค่าสหสัมพันธ์แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ [$\chi^2(190) = 2,683.23, p = .000$] จึงเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Hair, Black, Babin, Anderson, & Tatham, 2006)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยกำหนดองค์ประกอบให้เป็น 1 องค์ประกอบ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดของ Diener และคณะ (1985) พบว่า องค์ประกอบที่พบสามารถอธิบายความแปรปรวนในข้อกระทงทั้ง 20 ข้อได้ร้อยละ 39.28 และน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละข้อกระทงก็สูงกว่า .3 (ดูตารางที่ 2 ภาคผนวก ง)

เมื่อวิเคราะห์ความตรงด้วยวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากกลุ่มที่รู้ลักษณะอยู่แล้ว 2 กลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 52 คน คือ กลุ่มที่มีความพึงพอใจในชีวิตสูง ได้แก่ ผู้ที่ปฏิบัติศาสนกิจเป็นประจำ จำนวน 26 คน และกลุ่มที่มีความพึงพอใจในชีวิตต่ำ ได้แก่ นิสิต นักศึกษา และพนักงานบริษัท จำนวน 26 คน ก็พบว่า มาตรดังกล่าวสามารถจำแนกผู้ที่มีความพึงพอใจในชีวิตสูง และผู้ที่มีความพึงพอใจในชีวิตต่ำออกจากกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 5 จึงสรุปได้ว่า มาตรวัดความพึงพอใจในชีวิต ทั้ง 20 ข้อ มีคุณภาพเพียงพอในการจำแนกระหว่างผู้ที่มีความพึงพอใจในชีวิตสูงและต่ำออกจากกันได้

ตารางที่ 4

ลักษณะพื้นฐานของตัวอย่างที่ใช้พัฒนามาตรวัดสุขภาวะทางจิต

รายการ	เพศหญิง	เพศชาย	รวม
1. ชั้นปีการศึกษา			
ปีที่ 1	144	43	187
ปีที่ 2	111	30	141
ปีที่ 3	1	0	1
ปีที่ 4 หรือสูงกว่า	4	3	7
รวม	260	76	336
2. คณะ			
จิตวิทยา	91	27	118
ทันตแพทยศาสตร์	2	0	2
นิเทศศาสตร์	106	28	134
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	0	2	2
แพทยศาสตร์	0	1	1
รัฐศาสตร์	7	3	10
วิทยาศาสตร์	1	1	2
เศรษฐศาสตร์	0	2	2
สถาปัตยกรรมศาสตร์	2	0	2
สหเวชศาสตร์	51	11	62
สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา	0	1	1
รวม	260	76	336

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5

เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในชีวิตของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

ระดับความพึงพอใจในชีวิต	จำนวน (คน)	M	SD	t	p
กลุ่มที่มีความพึงพอใจในชีวิตสูง	26	73.88	9.65	1.76*	.043
กลุ่มที่มีความพึงพอใจในชีวิตต่ำ	26	69.87	6.64		

* $p < .05$, หนึ่งหาง.

ทั้งนี้ มาตรฐานวัดความพึงพอใจในชีวิต กำหนดให้เป็นมาตรฐานประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ตั้งแต่ 1-5 โดยมีความหมายดังนี้

- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 2 หมายถึง ค่อนข้างไม่เห็นด้วย
- 3 หมายถึง เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆ กัน
- 4 หมายถึง ค่อนข้างเห็นด้วย
- 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

สำหรับมาตรฐานวัดความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ ใช้มาตรฐานวัดความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบของ พิมลรัตน์ ทิศาภาคย์ (2548) ซึ่งมีจำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็นความรู้สึกทางบวก 10 ข้อ และความรู้สึกทางลบ 10 ข้อ ในจำนวนนี้แปลมาจาก Watson และคณะ (1988) จำนวน 6 ข้อ แบ่งเป็นความรู้สึกทางบวก 3 ข้อ และความรู้สึกทางลบ 3 ข้อ และพิมลรัตน์ ทิศาภาคย์ (2548) คิดข้อกระทงเพิ่มอีกด้านละ 7 ข้อ โดยทดสอบคุณภาพกับนิสิตและนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 282 คน พบว่ามาตรฐานวัดความรู้สึกทางบวกและมาตรฐานวัดความรู้สึกทางลบ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .93 และ .92 ตามลำดับ

จากนั้น จึงนำมาตรฐานดังกล่าว ไปตรวจสอบคุณภาพกับนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชา 3800101 จิตวิทยาทั่วไป ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2551 จำนวน 342 คน โดยแยกวิเคราะห์มาตรฐานวัดความรู้สึกทางบวก และความรู้สึกทางลบ

ผลการวิเคราะห์มาตรฐานวัดความรู้สึกทางบวก จากการหาค่าอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูง (เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 หรือมากกว่า) และกลุ่มต่ำ (เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 หรือต่ำกว่า) พบว่า ข้อกระทงทั้ง 10 ข้อ สามารถจำแนกคะแนนระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำออกจากกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำไปวิเคราะห์หาค่า CITC พบว่า ข้อกระทงผ่านเกณฑ์ทั้ง 10 ข้อ โดยมีค่า

สัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .86 (ดูตารางที่ 3 ภาคผนวก ง) ส่วนผลการวิเคราะห์มาตรวัด ความรู้สึกทางลบ จากการหาค่าอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ พบว่า ข้อกระทงทั้ง 10 ข้อ สามารถจำแนกคะแนนระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำออกจากกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 จึงนำไปวิเคราะห์หาค่า CITC พบว่า ข้อกระทงผ่านเกณฑ์ทั้ง 10 ข้อ โดยมีค่า สัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .84 (ดูตารางที่ 4 ภาคผนวก ง)

เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อหาความตรงของมาตร โดยใช้การวิเคราะห์ส่วนประกอบบมข สำคัญ กำหนดองค์ประกอบให้เป็น 2 องค์ประกอบ พบว่า มีค่าสถิติดัชนีไคเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน เท่ากับ .89 พิจารณาค่าไค-สแควร์ จากการทดสอบด้วยสถิติบาร์ทเลตต์ พบว่า มีค่าสหสัมพันธ์ แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ [$\chi^2(190) = 2,592.08, p = .000$] จึงเหมาะสมในการ วิเคราะห์องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบแรกที่พบสามารถอธิบายความแปรปรวนในข้อกระทงทั้ง 20 ข้อ ได้ร้อยละ 24.28 ส่วนองค์ประกอบที่สองที่พบสามารถอธิบายความแปรปรวนในข้อกระทง ทั้ง 20 ข้อ ได้ร้อยละ 20.67 โดยองค์ประกอบทั้งสอง สามารถอธิบายความแปรปรวนในข้อกระทง ทั้ง 20 ข้อ ได้ร้อยละ 44.95

เมื่อหมุนแกนด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax) แล้วพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบ พบว่า มีข้อ กระทงจากองค์ประกอบด้านความรู้สึกทางบวก ได้แก่ เข้มแข็ง ที่มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .27 ซึ่งต่ำกว่า .3 (ดูตารางที่ 5 ภาคผนวก ง) อย่างไรก็ตาม เมื่อตัดข้อกระทงดังกล่าวออกแล้ว วิเคราะห์หาค่า CITC อีกครั้ง ก็ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .86 จึงขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ บริกรหาวิทยานิพนธ์ และพิจารณาถึงความสมดุลระหว่างข้อกระทงของมาตรวัดความรู้สึกทางบวก และมาตรวัดความรู้สึกทางลบแล้ว งานวิจัยนี้จึงเลือกนำค่าทางบวกทั้ง 10 ค่า และค่าทางลบ 10 ค่ามาใช้เป็นมาตรวัดความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ

สำหรับมาตรวัดความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ กำหนดให้เป็นมาตรประมาณค่า แบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ตั้งแต่ 1-5 โดยกำหนดความหมายดังนี้

- 1 หมายถึง ไม่ตรงอย่างยิ่ง
- 2 หมายถึง ค่อนข้างไม่ตรง
- 3 หมายถึง ตรงและไม่ตรงพอๆ กัน
- 4 หมายถึง ค่อนข้างตรง
- 5 หมายถึง ตรงอย่างยิ่ง

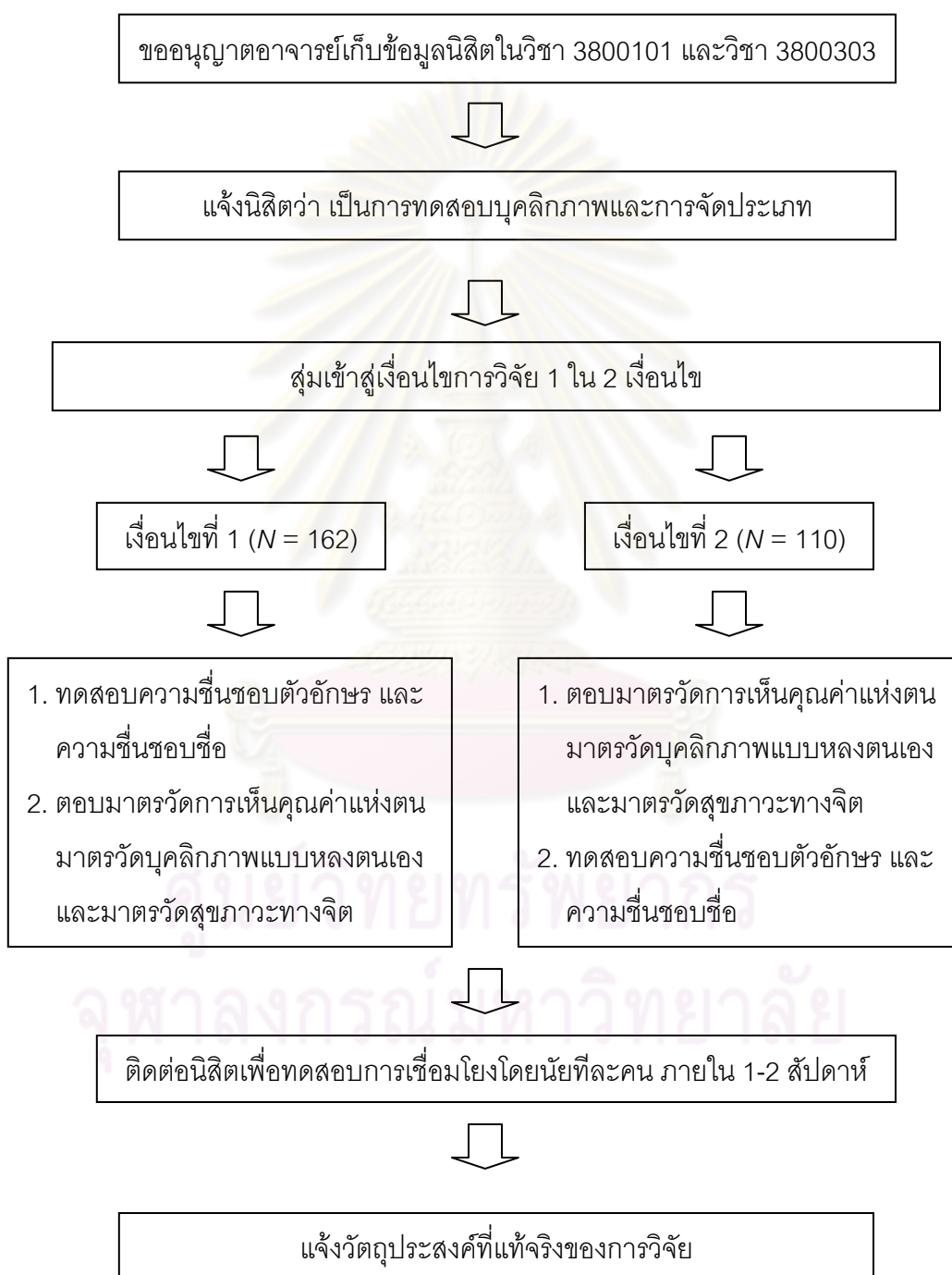
ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยขออนุญาตอาจารย์ผู้สอนวิชา 3800101 จิตวิทยาทั่วไป และวิชา 3800303 การจูงใจมนุษย์ชั้นนำ ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2551 เพื่อเก็บข้อมูลจากนิสิต ระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในชั้นเรียน โดยแจ้งขั้นตอนการวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยทั้งหมดให้อาจารย์ทราบ จากนั้น จึงแจ้งนิสิตในชั้นเรียนว่า การทดสอบดังต่อไปนี้ เป็นการวัดบุคลิกภาพ และความสามารถในการจัดประเภท โดยจะสุ่มผู้ร่วมการวิจัยทั้งหมดเข้าสู่ 1 ใน 2 เงื่อนไข ตามประเภทการวัด และลำดับการวัด ดังนี้

1. เงื่อนไขที่ 1 สุ่มผู้ร่วมการวิจัยเข้าสู่ 1 ใน 8 รูปแบบของแบบทดสอบความขึ้นชอบตัวอักษร เพื่อทดสอบความขึ้นชอบตัวอักษร จากนั้นจึงทดสอบความขึ้นชอบชื่อ เมื่อทดสอบเสร็จจึงให้ตอบมาตรการเห็นคุณค่าแห่งตน มาตรการวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และมาตรวัดสุขภาวะทางจิต ตามลำดับ หลังจากนั้น ภายใน 1-2 สัปดาห์ จึงติดต่อผู้ร่วมการวิจัยอีกครั้งเพื่อทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย ก่อนจะเปิดเผยวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการวิจัย เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนการวิจัย
2. เงื่อนไขที่ 2 ผู้ร่วมการวิจัยตอบมาตรการเห็นคุณค่าแห่งตน มาตรการวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และมาตรวัดสุขภาวะทางจิต ตามลำดับ จากนั้น สุ่มผู้ร่วมการวิจัยเข้าสู่ 1 ใน 8 รูปแบบของแบบทดสอบความขึ้นชอบตัวอักษร เพื่อทดสอบความขึ้นชอบตัวอักษร แล้วจึงทดสอบความขึ้นชอบชื่อ หลังจากนั้นภายใน 1-2 สัปดาห์ จึงติดต่อผู้ร่วมการวิจัยอีกครั้งเพื่อทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย ก่อนจะเปิดเผยวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการวิจัย เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนการวิจัย

เงื่อนไขการวิจัยข้างต้น แบ่งตามประเภทของการเห็นคุณค่าแห่งตน เพื่อทดสอบและควบคุมความไม่สอดคล้องระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ซึ่งอาจแตกต่างกันตามลำดับการวัด ดังงานวิจัยของ Krizan และ Suls (2008) ที่วิเคราะห์ห่อหุ้มมาตรการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ด้วยการทดสอบความขึ้นชอบตัวอักษรพบว่า หากวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ แล้วตามด้วยการวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย จะมีความสอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนมากกว่า การวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย แล้วตามด้วยการวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ด้วยการตอบมาตร จะกระตุ้นให้บุคคลระลึกถึงตนเองในทางบวกได้ง่ายมากขึ้น จึงเชื่อมโยงวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง เช่น อักษรย่อ และการประเมินวัดคุณนั้นในทางบวกได้ง่ายมากขึ้น

ส่วนการวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ที่กำหนดให้ทดสอบความขึ้นชอบข้อถัดจากการทดสอบความขึ้นชอบตัวอักษรทั้งสองเงื่อนไข เพื่อป้องกันอคติและสิ่งชี้แนะสถานการณ์ที่อาจกระตุ้นให้ผู้ร่วมการวิจัยประเมินความขึ้นชอบข้อถัดไปยังความขึ้นชอบตัวอักษรตามไปด้วย ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 ขั้นตอนการวิจัย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ ต้องการศึกษาอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และความไม่สอดคล้องระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ต่อสุขภาวะทางจิต โดยมุ่งศึกษาอิทธิพลกำกับของการเห็นคุณค่าแห่งตน และอิทธิพลส่งผ่านของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน จึงใช้โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling หรือ SEM) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) เพื่อทดสอบสมมติฐานว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย โดยมีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้เป็นตัวแปรกำกับ และบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายสุขภาวะทางจิต โดยมีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน

สำหรับคะแนนความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน คำนวณจากการแปลงคะแนนที่ได้จากมาตรวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนให้เป็นคะแนนมาตรฐาน ลบด้วยคะแนนที่ได้จากการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย แบบทดสอบความขึ้นชอบตัวอักษร และแบบทดสอบความขึ้นชอบชื่อที่เป็นคะแนนมาตรฐานที่ละประเภท ทั้งนี้ คะแนนความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ยังสามารถบอกทิศทางของความไม่สอดคล้องได้ โดยหากคะแนนความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนมีค่าเป็นบวก หมายถึง มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง และการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำ แต่หากคะแนนความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนมีค่าเป็นลบ หมายถึง มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำและการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูง และหากคะแนนความไม่สอดคล้องมีค่าเท่ากับศูนย์ หมายถึง มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำเท่ากับการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การทดสอบสถิติเบื้องต้น และการทดสอบสมมติฐาน

1. การทดสอบสถิติเบื้องต้น

1.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ร่วมการวิจัย

ผู้ร่วมการวิจัยจำนวน 272 คน แบ่งเป็นเพศชาย 98 คน และเพศหญิง 174 คน ทั้งหมดเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 19.88 ปี ส่วนใหญ่เป็นนิสิตจากสำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬามากที่สุด จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 40.44 ของผู้ร่วมการวิจัยทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ คณะจิตวิทยาจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 24.63 คณะสหเวชศาสตร์ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76 และที่เหลืออีกร้อยละ 23.17 เป็นนิสิตจากคณะอื่นๆ ดังตารางที่ 6

1.2 ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรที่ศึกษา

1.2.1 การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย

จากข้อสันนิษฐานถึงตัวแปรการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยว่า สามารถนำคะแนนจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor score) ของคะแนนความชื่นชอบชื่อ ความชื่นชอบตัวอักษร และการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย มาใช้ในการคำนวณ เบื้องต้นพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาไทยมากกว่า คะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ [$t(271) = 3.94, p = .000$ (สองหาง)] กล่าวได้ว่า ประเภทของตัวอักษรมีอิทธิพลต่อคะแนนความชื่นชอบตัวอักษร งานวิจัยนี้จึงแบ่งคะแนนความชื่นชอบตัวอักษรออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ คะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาไทย และคะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษ

การวิเคราะห์องค์ประกอบ ใช้คะแนนมาตรฐาน (z score) เนื่องจากระดับการวัดของคะแนนความชื่นชอบชื่อ คะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาไทย คะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษ และคะแนนการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 6

ลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ร่วมการวิจัย

รายการ	เพศหญิง	เพศชาย	รวม
1. ชั้นปีการศึกษา			
ปีที่ 1	84	58	142
ปีที่ 2	53	22	75
ปีที่ 3	28	13	41
ปีที่ 4 หรือสูงกว่า	9	5	14
รวม	174	98	272
2. คณะ			
ครุศาสตร์	2	1	3
จิตวิทยา	49	18	67
นิเทศศาสตร์	3	1	4
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	2	1	3
แพทยศาสตร์	2	2	4
เภสัชศาสตร์	0	2	2
รัฐศาสตร์	18	2	20
วิทยาศาสตร์	6	3	9
วิศวกรรมศาสตร์	0	2	2
เศรษฐศาสตร์	1	4	5
ศิลปกรรมศาสตร์	1	1	2
สถาปัตยกรรมศาสตร์	1	0	1
สหเวชศาสตร์	28	4	32
สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา	53	57	110
อักษรศาสตร์	8	0	8
รวม	174	98	272

ผลการวิเคราะห์เบื้องต้นพบว่า ค่า KMO มีค่าเท่ากับ .56 ซึ่งมากกว่า .5 เมื่อพิจารณาค่าไค-สแควร์จากการทดสอบด้วยสถิติบาร์ทเล็ตต์ ก็พบว่ามีความสัมพันธ์แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ [$\chi^2(6) = 37.07, p = .000$] จึงเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

การวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยกำหนดให้เป็น 1 องค์ประกอบ พบว่าองค์ประกอบที่พบสามารถอธิบายความแปรปรวนในการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยทั้ง 4 แบบ ได้ร้อยละ 35.58 และมีน้ำหนักองค์ประกอบเกิน .3 ดังนั้น คณะกรรมการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยซึ่งใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 จึงกำหนดให้เป็นตัวแปรแฝง (latent variable) โดยมีคะแนนความชื่นชอบชื่อคะแนนความชื่นชอบตัวอักษร 2 ประเภท ได้แก่ ความชื่นชอบตัวอักษรภาษาไทย และความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษ และคะแนนการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย เป็นตัวแปรสังเกต (observed variable)

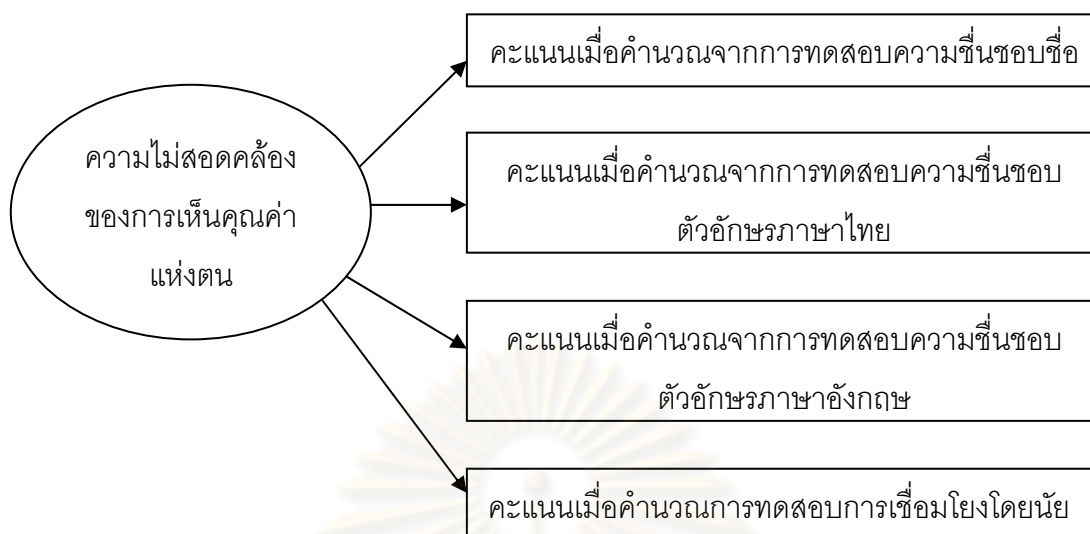
1.2.2 ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน

ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน สามารถจำแนกออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ขนาด (size) และทิศทาง (direction) ของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน

ขนาดความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ใช้คะแนนที่คำนวณจากการวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ลบด้วยคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยแต่ละประเภท แล้วใส่ค่าสัมบูรณ์ เบื้องต้นเมื่อนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบพบว่า ค่า KMO มีค่าเท่ากับ .68 ซึ่งมากกว่า .5 จึงเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบ อีกทั้งเมื่อพิจารณาค่าไค-สแควร์จากการทดสอบด้วยสถิติบาร์ทเล็ตต์ พบว่า มีความสัมพันธ์แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

[$\chi^2(6) = 80.76, p = .000$]

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยกำหนดให้เป็น 1 องค์ประกอบ พบว่าองค์ประกอบที่พบสามารถอธิบายความแปรปรวนในการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยทั้ง 4 แบบ ได้ร้อยละ 43.41 และมีน้ำหนักองค์ประกอบเกิน .3 ดังนั้น ขนาดของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยซึ่งใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1, 3, และ 5 กำหนดให้เป็นตัวแปรแฝง ใช้ชื่อว่า “ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน” โดยมีคะแนนความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยแต่ละประเภท เป็นตัวแปรสังเกต ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 โครงสร้างความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน

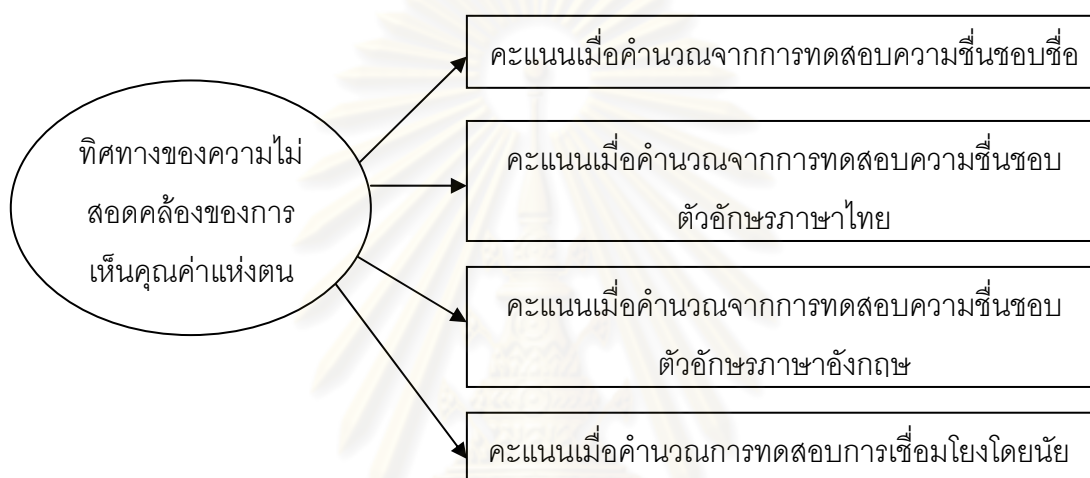
ส่วนทิศทางของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ใช้คะแนนที่คำนวณจากการวัดการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ลบด้วยคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยแต่ละประเภท เมื่อนำไปวิเคราะห์หองค์ประกอบพบว่า ค่า KMO มีค่าเท่ากับ .79 ซึ่งมากกว่า .5 ค่าไค-สแควร์ จากการทดสอบด้วยสถิติบาร์ทเลตต์ แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ [$\chi^2(6) = 323.78, p = .000$] จึงเหมาะสมในการวิเคราะห์หองค์ประกอบ

ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบ โดยกำหนดให้เป็น 1 องค์ประกอบ พบว่าองค์ประกอบที่พบสามารถอธิบายความแปรปรวนในการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยทั้ง 4 แบบ ได้ร้อยละ 62.67 และมีน้ำหนักองค์ประกอบเกิน .3 คะแนนทิศทางความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย จึงใช้คะแนนที่ได้จากการวิเคราะห์หองค์ประกอบในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6 ดังภาพที่ 9

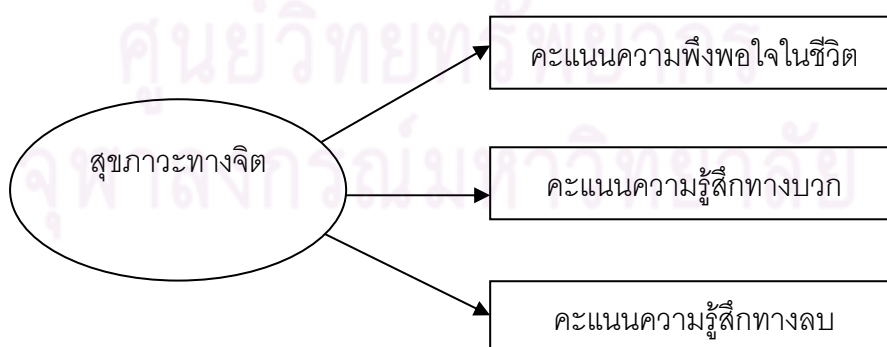
1.2.3 สุขภาวะทางจิต

ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบ คะแนนความพึงพอใจในชีวิต ความรู้สึกทางบวก และ ความรู้สึกทางลบ กำหนดให้เป็น 1 องค์ประกอบ พบว่า ค่า KMO มีค่าเท่ากับ .65 อีกทั้งเมื่อพิจารณาค่าไค-สแควร์ จากการทดสอบด้วยสถิติบาร์ทเลตต์ พบว่า มีค่าสหสัมพันธ์แตกต่างจาก ศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ [$\chi^2(3) = 263.32, p = .000$] จึงเหมาะสมในการวิเคราะห์ องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่พบสามารถอธิบายความแปรปรวนในสุขภาวะทางจิตได้ร้อยละ

70.30 เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบพบว่า ความรู้สึกทางลบ มีน้ำหนักองค์ประกอบติดลบคือเท่ากับ -0.77 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเดิมที่ว่าผู้ที่มีสุขภาวะทางจิตที่ดี คือ ผู้ที่มีคะแนนความพึงพอใจในชีวิตสูง คะแนนความรู้สึกทางบวกสูง และคะแนนความรู้สึกทางลบต่ำ งานวิจัยนี้ จึงกำหนดให้สุขภาวะทางจิตเป็นตัวแปรแฝง โดยมีคะแนนความพึงพอใจในชีวิต ความรู้สึกทางบวก และความรู้สึกทางลบ เป็นตัวแปรสังเกต ดังภาพที่ 10

ภาพที่ 9 โครงสร้างทิศทางของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน

ภาพที่ 10 โครงสร้างสุขภาวะทางจิต

1.2.4 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของตัวแปรสังเกต แสดงในตารางที่ 7 ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตที่ใช้ทดสอบอิทธิพลกำกับ แสดงในตารางที่ 8 และค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตที่ใช้ทดสอบอิทธิพลส่งผ่าน แสดงในตารางที่ 9

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

1. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (NAR)
2. บุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย (OVERT)
3. บุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด (COVERT)
4. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ด้านการแสดงอำนาจ (AU)
5. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ด้านความเหนือกว่า (SUP)
6. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง (SUF)
7. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ด้านการแสวงหาผลประโยชน์จากผู้อื่น (EXP)
8. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ด้านความต้องการได้มากกว่าที่เป็นอยู่ (ENT)
9. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ด้านการแสดงออก (EXH)
10. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ด้านความทะนงตน (VA)
11. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ (HY)
12. ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน (DIS)
13. ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน เมื่อคำนวณด้วยความชื่นชอบชื่อ (D1)
14. ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน เมื่อคำนวณด้วยการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย (D2)
15. ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน เมื่อคำนวณด้วยความชื่นชอบตัวอักษรภาษาไทย (D3)
16. ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน เมื่อคำนวณด้วยความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษ (D4)
17. การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ (EX)
18. การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย (IMP)

19. คะแนนความชื่นชอบซื้อ (ZNLK)
20. คะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาไทย (ZNLTH)
21. คะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษ (ZNLEN)
22. คะแนนการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย (ZIAT)
23. สุขภาวะทางจิต (PWB)
24. ความพึงพอใจในชีวิต (LS)
25. ความรู้สึกทางบวก (PA)
26. ความรู้สึกทางลบ (NA)

เป็นที่น่าสังเกตว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนองค์ประกอบย่อยทั้ง 8 ด้านของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง องค์ประกอบด้านความทะนงตน (VA) มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด ($M = 2.86$, $SD = 0.72$) รองลงมาได้แก่ การแสดงอำนาจ (AU) ($M = 2.78$, $SD = 0.66$) และความเหนือกว่า (SUP) ($M = 2.73$, $SD = 0.63$) โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด ได้แก่ การหัวน้ใจมากกว่าปกติ (HY) ($M = 1.89$, $SD = 0.53$) ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนสุขภาวะทางจิต แยกตามองค์ประกอบย่อยทั้ง 3 ด้าน พบว่า ผู้ร่วมการวิจัยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจในชีวิต (LS) ($M = 3.72$, $SD = 0.50$) และความรู้สึกทางบวก (PA) ($M = 3.85$, $SD = 0.56$) ค่อนข้างสูง แต่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้สึกทางลบ (NA) ($M = 2.33$, $SD = 0.63$) ค่อนข้างต่ำ

เมื่อพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า คะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ (EX) มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการแสดงอำนาจ (AU) ความเหนือกว่า (SUP) การแสดงออก (EXH) ความทะนงตน (VA) ความชื่นชอบซื้อ (ZNLK) ความชื่นชอบตัวอักษรภาษาไทย (ZNLTH) และ ความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษ (ZNLEN) แต่มีสหสัมพันธ์ทางลบกับการหัวน้ใจมากกว่าปกติ (HY) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 7

ความพึงพอใจในชีวิต (LS) มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความเหนือกว่า (SUP) และความทะนงตน (VA) แต่มีสหสัมพันธ์ทางลบกับการแสวงหาผลประโยชน์จากผู้อื่น (EXP) และการหัวน้ใจมากกว่าปกติ (HY) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความรู้สึกทางบวก (LS) มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการแสดงอำนาจ (AU) ความเหนือกว่า (SUP) การแสดงออก (EXH) และความทะนงตน (VA) แต่มีสหสัมพันธ์ทางลบกับการแสวงหาผลประโยชน์จากผู้อื่น (EXP) และการหัวน้ใจมากกว่าปกติ (HY) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความรู้สึกทางลบ (NA) มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความต้องการได้มากกว่าที่เป็นอยู่ (ENT) และการหัวน้ใจมากกว่าปกติ

(HY) แต่มีสหสัมพันธ์ทางลบกับความทะนงตน (VA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 7

คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกต (N = 272)

ตัวแปร	Min	Max	M	SD
AU	1.17	5.00	2.78	0.66
SUP	1.17	4.50	2.73	0.63
SUF	1.00	5.00	2.63	0.79
EXP	1.00	4.67	1.94	0.68
ENT	1.00	4.50	2.39	0.64
EXH	1.00	5.00	2.48	0.84
VA	1.00	5.00	2.86	0.72
HY	1.00	4.17	1.89	0.53
D1	0.00	5.55	0.98	0.82
D2	0.01	3.63	1.03	0.79
D3	0.01	4.63	1.06	0.90
D4	0.01	3.39	1.04	0.80
ZNLK	-5.03	0.73	0.00	1.00
ZNLTH	-3.13	1.98	0.00	1.00
ZNLEN	-3.51	1.83	0.00	1.00
ZIAT	-2.11	4.99	0.00	1.00
LS	1.90	5.00	3.72	0.50
PA	2.00	5.00	3.85	0.56
NA	1.00	4.30	2.33	0.63

หมายเหตุ Min = คะแนนต่ำสุด Max = คะแนนสูงสุด

ตารางที่ 8

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตที่ใช้ในการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรกำกับ (N = 272)

	AU	SUP	SUF	EXP	ENT	EXH	VA	HY	ZNLK	ZIAT	ZNLTH	ZNLEN	EX
AU	(.79)												
SUP	.61**	(.82)											
SUF	.26**	.47**	(.86)										
EXP	.45**	.42**	.53**	(.80)									
ENT	.63**	.62**	.36**	.58**	(.78)								
EXH	.61**	.59**	.18**	.28**	.52**	(.87)							
VA	.48**	.60**	.21**	.25**	.43**	.63**	(.82)						
HY	.38**	.25**	.23**	.48**	.45**	.34**	.25**	(.71)					
ZNLK	.12	.02	-.01	-.06	.02	.08	.13*	-.03	(.73)				
ZIAT	.09	.04	-.05	.03	.11	.09	.07	.09	.01	(.85)			
ZNLTH	.07	.03	-.02	.02	.12	.07	.02	.10	.15*	.13*	(.84)		
ZNLEN	.08	.01	-.01	-.02	.03	.03	.06	-.03	.11	.06	.30**	(.73)	
EX	.18**	.23**	.04	-.09	-.06	.13*	.32**	-.26**	.19**	.03	.13*	.15*	(.81)

หมายเหตุ ตัวเลขในแนวทแยง คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

* $p < .05$, สองหาง. ** $p < .01$, สองหาง.

ตารางที่ 9

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตที่ใช้ในการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรแฝงผ่าน (N = 272)

	AU	SUP	SUF	EXP	ENT	EXH	VA	HY	D1	D2	D3	D4	LS	PA	NA
AU	(.79)														
SUP	.61**	(.82)													
SUF	.26**	.47**	(.86)												
EXP	.45**	.42**	.53**	(.80)											
ENT	.63**	.62**	.36**	.58**	(.78)										
EXH	.61**	.59**	.18**	.28**	.52**	(.87)									
VA	.48**	.60**	.21**	.25**	.43**	.63**	(.82)								
HY	.38**	.25**	.23**	.48**	.45**	.34**	.25**	(.71)							
D1	-.05	-.01	.02	.14*	.08	.08	-.09	.12							
D2	.03	.05	-.05	.03	.10	-.02	.01	.10	.21**						
D3	-.04	-.02	.03	.05	.03	-.03	.01	.10	.21**	.31**					
D4	.02	.09	-.01	.04	.09	.09	.03	.07	.23**	.25**	.26**				
LS	.10	.15*	.00	-.14*	-.11	.10	.24**	-.27**	-.12	-.07	-.01	-.11	(.88)		
PA	.15*	.16*	-.01	-.19**	-.08	.13*	.32**	-.19**	-.15*	-.10	-.02	-.08	.67**	(.86)	
NA	.10	-.06	.00	.11	.14*	.03	-.12*	.28**	.06	-.00	-.04	.08	-.56**	-.43**	(.85)

หมายเหตุ ตัวเลขในแนวทแยง คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

* $p < .05$, สองหาง. ** $p < .01$, สองหาง.

1.3 การตรวจสอบการจัดกระทำ (Manipulation Check)

1.3.1 เงื่อนไขการวิจัย

ผลการทดสอบการจัดกระทำเงื่อนไขด้วยสถิติที่ พบว่าผู้ร่วมการวิจัยทั้ง 2 เงื่อนไข ได้แก่ เงื่อนไขทดสอบการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยก่อน และเงื่อนไขทดสอบการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ก่อน มีคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ $[t(270) = 0.48, p = .629$ (สองหาง)] คะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาไทย $[t(270) = 1.06, p = .291$ (สองหาง)] คะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษ $[t(270) = 0.47, p = .642$ (สองหาง)] คะแนนความชื่นชอบชื่อ $[t(270) = -1.53, p = .126$ (สองหาง)] ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้ร่วมการวิจัยทั้ง 2 เงื่อนไข ยังมีคะแนนความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ทั้งจากการคำนวณด้วยความชื่นชอบชื่อ $[t(270) = 0.86, p = .393$ (สองหาง)] การคำนวณด้วยความชื่นชอบตัวอักษรภาษาไทย $[t(270) = -0.96, p = .340$ (สองหาง)] และการคำนวณด้วยความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษ $[t(270) = 0.58, p = .565$ (สองหาง)] ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์คะแนนจากแบบทดสอบความชื่นชอบตัวอักษร 8 รูปแบบ ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่าผลการทดสอบความแปรปรวนของทั้ง 8 กลุ่ม (Levene's test) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $[F(7, 264) = 0.82, p = .570]$ และผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยส่วนรวมนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $[F(7, 264) = 2.66, p = .011]$ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (Post Hoc Test) ด้วยสถิติ Bonferroni พบว่า มีความแตกต่างของคะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาไทย ระหว่างแบบทดสอบรูปแบบที่ 4 กับ รูปแบบที่ 5 และระหว่างแบบทดสอบรูปแบบที่ 4 กับ รูปแบบที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อย่างไรก็ตาม ผลการทดสอบความแปรปรวนของคะแนนความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน เฉพาะคะแนนที่คำนวณจากการทดสอบความชื่นชอบตัวอักษรของทั้ง 8 กลุ่ม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งจากคะแนนที่คำนวณจากความชื่นชอบตัวอักษรภาษาไทย $[F(7, 264) = 1.68, p = .113]$ และภาษาอังกฤษ $[F(7, 264) = 1.22, p = .292]$ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยส่วนรวมก็ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งจากคะแนนที่คำนวณจากความชื่นชอบตัวอักษรภาษาไทย $[F(7, 264) = 1.53, p = .159]$ และภาษาอังกฤษ $[F(7, 264) = 1.01, p = .393]$ จึงสรุปได้ว่า ในงานวิจัยนี้ แบบทดสอบความขึ้น

ชอบตัวอักษรที่แตกต่างกันทั้ง 8 รูปแบบ ไม่มีอิทธิพลต่อคะแนนความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน

1.3.2 การตระหนักถึงชื่อขณะประเมินความขึ้นชอบตัวอักษร

จากจำนวนผู้ร่วมการวิจัย 272 คน ปรากฏว่า 132 คน ระบุว่าตระหนักในชื่อของตน ขณะประเมินความขึ้นชอบตัวอักษร และอีก 140 คน ระบุว่าไม่ตระหนักในชื่อของตน ขณะประเมินตัวอักษร เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนความขึ้นชอบตัวอักษรด้วยสถิติที โดยแยกวิเคราะห์ตามประเภทตัวอักษร ได้แก่ ตัวอักษรภาษาไทย และตัวอักษรภาษาอังกฤษ พบว่าผู้ร่วมการวิจัยที่ระบุว่าตระหนักถึงชื่อของตน ขณะประเมินตัวอักษร มีคะแนนความขึ้นชอบตัวอักษรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สูงกว่าผู้ร่วมการวิจัยที่ระบุว่าไม่ตระหนักถึงชื่อของตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10

เปรียบเทียบระดับความขึ้นชอบตัวอักษรของผู้ที่ตระหนักและไม่ตระหนักถึงชื่อของตน

ความขึ้นชอบตัวอักษรภาษาไทย	จำนวน (คน)	M	SD	t	p
กลุ่มที่ตระหนักในชื่อของตน	132	1.49	1.37	3.25**	.001
กลุ่มที่ไม่ตระหนักในชื่อของตน	140	0.91	1.58		
ความขึ้นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษ					
กลุ่มที่ตระหนักในชื่อของตน	132	1.05	1.46	2.98**	.003
กลุ่มที่ไม่ตระหนักในชื่อของตน	140	0.45	1.81		

** $p < .01$, สองหาง.

อย่างไรก็ตาม เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนด้วยสถิติที โดยแยกวิเคราะห์ตามประเภทตัวอักษร ได้แก่ คะแนนที่คำนวณด้วยความขึ้นชอบตัวอักษรภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พบว่าผู้ร่วมการวิจัยที่ระบุว่าตระหนักถึงชื่อของตน ขณะประเมินตัวอักษร มีคะแนนความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน จากการคำนวณด้วยความขึ้นชอบตัวอักษรทั้งภาษาไทย [$t(270) = -1.54, p = .125$ (สองหาง)] และภาษาอังกฤษ [$t(270) = -1.42, p = .158$ (สองหาง)] ไม่แตกต่างจากผู้ร่วมการวิจัยที่ระบุว่าไม่

ตระหนักถึงชื่อของตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสรุปได้ว่า ในงานวิจัยนี้ การตระหนักถึงชื่อของตนขณะประเมินตัวอักษร ไม่มีอิทธิพลต่อความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน

1.3.3 ประสบการณ์การเปลี่ยนชื่อ

ผู้ร่วมการวิจัย 272 คน เคยเปลี่ยนชื่อมาแล้วอย่างน้อยหนึ่งครั้ง จำนวน 55 คน และไม่เคยเปลี่ยนชื่อจำนวน 217 คน เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ คะแนนความชื่นชอบชื่อ คะแนนความชื่นชอบตัวอักษร คะแนนการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย และคะแนนความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน พบความแตกต่างเฉพาะคะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษ โดยผู้ที่เคยเปลี่ยนชื่อมาแล้วอย่างน้อยหนึ่งครั้ง มีคะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษ ต่ำกว่าผู้ที่ไม่เคยเปลี่ยนชื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 11 จึงสรุปได้ว่า แม้จะมีความแตกต่างของคะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษ แต่ประสบการณ์การเปลี่ยนชื่อ ไม่มีอิทธิพลต่อความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ในงานวิจัยนี้

ตารางที่ 11

เปรียบเทียบระดับความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษของผู้ที่เคยและไม่เคยเปลี่ยนชื่อ

ความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษ	จำนวน	M	SD	t	p
	(คน)				
กลุ่มที่เคยเปลี่ยนชื่ออย่างน้อย 1 ครั้ง	55	0.28	1.63	-2.24*	.026
กลุ่มที่ไม่เคยเปลี่ยนชื่อ	217	0.86	1.67		

* $p < .05$, สองหาง.

1.3.4 อิทธิพลของเพศ

เนื่องจากผู้ร่วมการวิจัยจำนวน 272 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นสัดส่วน 2 : 1 กอปรกับงานวิจัยของ Pelham, Koole, Hardin, Hetts, Seah, และ DeHart (2005) พบอิทธิพลกำกับของเพศต่อความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ โดยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ในเพศหญิง มีน้ำหนักความสัมพันธ์สูงกว่าในเพศชาย เนื่องจากเพศหญิงมักเชื่อ

ในสัญญาตญาณของตนมากกว่าเพศชาย และการเชื่อในสัญญาตญาณนี้เองที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อในความรู้สึกที่ซ่อนอยู่ภายในส่วนลึกของจิตใจ ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการอัตโนมัติเบื้องต้นจึงทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศต่อคะแนนความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ด้วยสถิติที พบว่าผู้ร่วมการวิจัยเพศชายและเพศหญิง มีคะแนนความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ทั้งคะแนนที่คำนวณจากความชื่นชอบชื่อ [$t(270) = 0.39$, $p = .696$ (สองหาง)] คะแนนที่คำนวณจากความชื่นชอบตัวอักษรภาษาไทย [$t(270) = -0.04$, $p = .965$ (สองหาง)] คะแนนที่คำนวณจากความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษ [$t(270) = -0.83$, $p = .405$ (สองหาง)] และคะแนนที่คำนวณจากการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย [$t(270) = 0.06$, $p = .950$ (สองหาง)] ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสรุปได้ว่า ในงานวิจัยนี้ เพศของผู้ร่วมการวิจัยไม่มีอิทธิพลต่อคะแนนความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน

2. การทดสอบสมมติฐาน

2.1 การทดสอบอิทธิพลของตัวแปรกำกับ

การวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง หรือ SEM ด้วยโปรแกรมลิสเรล เวอร์ชัน 8.72 เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 “บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย โดยมีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้เป็นตัวแปรกำกับ”

เบื้องต้น นำคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ แบ่งข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่มด้วยค่ามัธยฐาน (median split) ได้แก่ กลุ่มสูง คือผู้ที่มีคะแนนรวมสูงกว่าค่ามัธยฐานของผู้ร่วมการวิจัยทั้งหมด และกลุ่มต่ำ คือ ผู้ที่มีคะแนนรวมต่ำกว่าค่ามัธยฐานของผู้ร่วมการวิจัยทั้งหมด แล้วแยกวิเคราะห์ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

ผลการทดสอบสถิติเบื้องต้นพบว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง มีคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและคะแนนบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง เฉพาะองค์ประกอบด้านการแสดงอำนาจ (AU) ความเหนือกว่า (SUP) ความสามารถในการพึ่งตนเอง (SUF) การแสดงออก (EXH) และความทะนงตน (VA) สูงกว่าผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12

คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกต
ที่ใช้ทดสอบอิทธิพลกำกับ

กลุ่ม	ตัวแปร	Min	Max	M	SD
การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ (N = 134)	AU	1.17	4.17	2.69	0.60
	SUP	1.17	4.50	2.61	0.63
	SUF	1.00	4.50	2.61	0.77
	EXP	1.00	3.83	2.03	0.61
	ENT	1.17	4.00	2.43	0.64
	EXH	1.00	4.67	2.36	0.78
	VA	1.00	4.50	2.66	0.73
	HY	1.00	3.33	2.01	0.49
	ZNLK	-5.03	0.73	-0.12	1.03
	ZNLTH	-3.13	1.98	-0.11	1.08
	ZNLEN	-3.51	1.70	-0.06	1.02
	ZIAT	-1.84	2.85	-0.07	0.93
การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง (N = 138)	AU	1.33	5.00	2.87	0.70
	SUP	1.50	4.33	2.84	0.60
	SUF	1.17	5.00	2.65	0.81
	EXP	1.00	4.67	1.86	0.74
	ENT	1.00	4.50	2.36	0.65
	EXH	1.00	5.00	2.59	0.87
	VA	1.50	5.00	3.06	0.66
	HY	1.00	4.17	1.77	0.54
	ZNLK	-4.31	0.73	0.12	0.96
	ZNLTH	-2.10	1.67	0.11	0.90
	ZNLEN	-2.61	1.83	0.06	0.98
	ZIAT	-2.11	4.99	0.07	1.06

หมายเหตุ Min = คะแนนต่ำสุด; Max = คะแนนสูงสุด

เป็นที่น่าสังเกตว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง เฉพาะองค์ประกอบด้านการแสวงหาผลประโยชน์จากผู้อื่น (EXP) ความต้องการได้มากกว่าที่เป็นอยู่ (ENT) และการหวั่นไหวมากกว่าปกติ (HY) เท่านั้นที่ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ มีคะแนนสูงกว่าผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง

เมื่อพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงและต่ำ พบความแตกต่างที่น่าสนใจ คือ ในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ คะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยทั้ง 4 แบบ ไม่มีสหสัมพันธ์กับองค์ประกอบย่อยทั้ง 8 ด้านของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง คะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาไทย (ZNLTH) มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับองค์ประกอบด้านความต้องการได้มากกว่าที่เป็นอยู่ (ENT) [$r(136) = .18, p = .036$ (สองหาง)]

นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ของคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ระหว่างผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงและต่ำ ยังมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ พบความสัมพันธ์เพียงคู่เดียว ได้แก่ คะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษ (ZNLN) ซึ่งมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาไทย (ZNLTH) [$r(132) = .31, p = .000$ (สองหาง)] แต่ในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง พบว่าคะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษ (ZNLN) มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับทั้งคะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาไทย (ZNLTH) [$r(136) = .28, p = .001$ (สองหาง)] และคะแนนความชื่นชอบชื่อ (ZNLK) [$r(136) = .21, p = .014$ (สองหาง)] ดังตารางที่ 13 และ 14

สำหรับการวิเคราะห์หือทธิพลกำกับในที่นี้ เป็นการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างพหุ ระหว่างผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงและต่ำ เพื่อตรวจสอบว่า โมเดลอิทธิพลกำกับสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของแต่ละกลุ่ม และสามารถนำโมเดลดังกล่าวมาอธิบายผลได้หรือไม่ และอย่างไร

หลักสำคัญในการวิเคราะห์ คือ การกำหนดเงื่อนไขบังคับ (constraints) ให้โมเดลสมการเชิงโครงสร้างของแต่ละกลุ่ม มีลักษณะเป็นแบบเดียวกันทั้งหมด นับตั้งแต่รูปแบบโมเดลตัวแปรในโมเดล รวมทั้งรูปแบบ ขนาด และสถานะของเมทริกซ์พารามิเตอร์ทั้ง 8 เมทริกซ์ หรือที่เรียกว่า “การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล” (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) โดยหากผลการทดสอบพบว่า เมื่อกำหนดให้รูปแบบโมเดล และพารามิเตอร์ทั้ง 8 ไม่แปรเปลี่ยน (invariance) แล้ว โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงว่าโมเดลของทั้ง 2 กลุ่มไม่ได้รับอิทธิพลจากตัวแปรกำกับ

ตารางที่ 13

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตที่ใช้ในการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรกำกับ ในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ (N = 134)

	AU	SUP	SUF	EXP	ENT	EXH	VA	HY	ZNLK	ZIAT	ZNLTH	ZNLEN
AU	(.79)											
SUP	.62**	(.82)										
SUF	.17**	.43**	(.86)									
EXP	.45**	.42**	.41**	(.80)								
ENT	.64**	.66**	.36**	.56**	(.78)							
EXH	.57**	.62**	.17	.38**	.56**	(.87)						
VA	.49**	.64**	.22**	.38**	.38**	.73**	(.82)					
HY	.47**	.31**	.25**	.41**	.38**	.43**	.33**	(.71)				
ZNLK	.02	-.03	.03	-.02	.05	.14	.03	.02	(.73)			
ZIAT	.00	-.04	-.12	.01	.13	.03	.07	.07	-.10	(.85)		
ZNLTH	-.05	-.03	-.02	-.02	.08	-.02	.03	.14	.16	.15	(.84)	
ZNLEN	-.00	.03	-.07	-.04	.07	.04	.08	-.03	.01	.06	.31**	(.73)

หมายเหตุ ตัวเลขในแนวทแยง คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

* $p < .05$, สองหาง. ** $p < .01$, สองหาง.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตที่ใช้ในการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรกำกับ ในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง (N = 138)

	AU	SUP	SUF	EXP	ENT	EXH	VA	HY	ZNLK	ZIAT	ZNLTH	ZNLEN
AU	(.79)											
SUP	.59**	(.82)										
SUF	.33**	.52**	(.86)									
EXP	.49**	.50**	.63**	(.80)								
ENT	.65**	.64**	.37**	.60**	(.78)							
EXH	.62**	.55**	.18*	.25**	.50**	(.87)						
VA	.44**	.52**	.20*	.23**	.41**	.52**	(.82)					
HY	.40**	.30**	.23**	.50**	.45**	.34**	.33**	(.71)				
ZNLK	.18*	.03	-.04	-.06	.01	-.01	.19*	-.03	(.73)			
ZIAT	.14	.08	.01	.05	.10	.12	.04	.14	.09	(.85)		
ZNLTH	.15	.06	-.02	.09	.18*	.14	-.07	.11	.11	.10	(.84)	
ZNLEN	.13	-.03	.04	.00	.01	.01	.01	-.00	.21*	.06	.28**	(.73)

หมายเหตุ ตัวเลขในแนวทแยง คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

* $p < .05$, สองหาง. ** $p < .01$, สองหาง.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

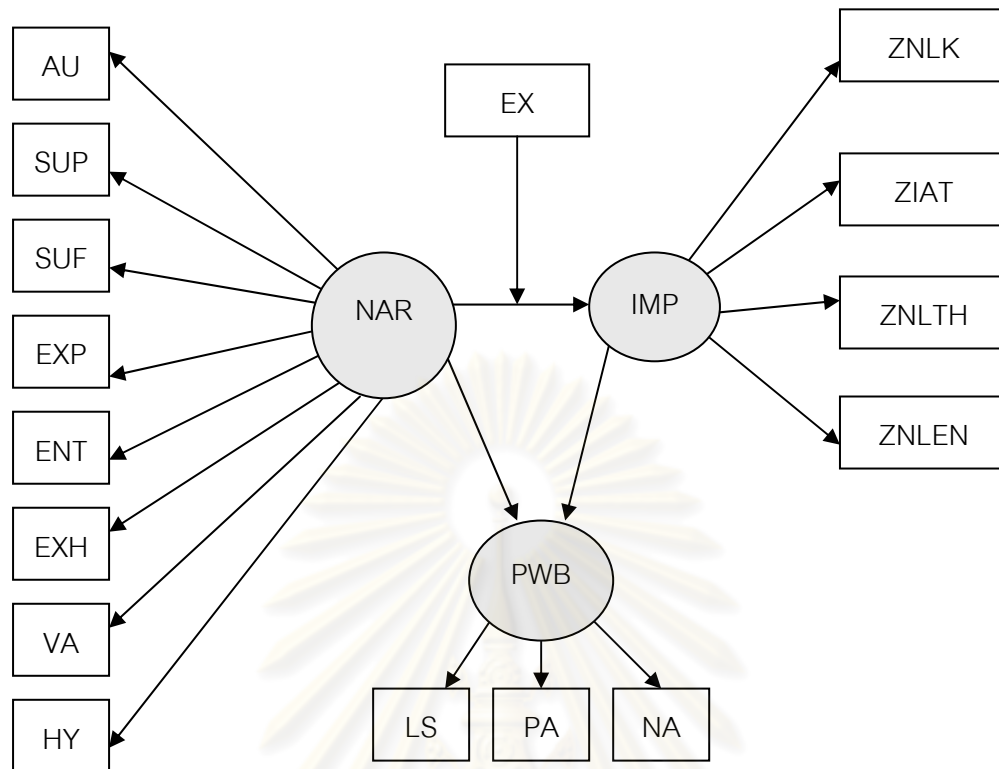
หลักการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล คือการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของเมทริกซ์พารามิเตอร์ ที่มีความเข้มงวดน้อยที่สุด (least restriction) ไปจนถึงเข้มงวดมากที่สุด (most restriction) ซึ่งงานวิจัยนี้ กำหนดให้ทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลระหว่างกลุ่ม โดยมุ่งเน้นทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของอิทธิพลของตัวแปรสาเหตุต่อตัวแปรตาม หรืออิทธิพลในการทำนาย จึงแบ่งสมมติฐานย่อยออกเป็น 2 ข้อ ดังนี้

1. ทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดล (model form)
2. ทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของเมทริกซ์อิทธิพลของตัวแปรสาเหตุต่อตัวแปรผล หรือ GA และสมมติฐานข้อที่ 2.1

สำหรับรูปแบบโมเดล กำหนดให้บุคคลิกภาพแบบหลงตนเอง (NAR) เป็นตัวแปรแฝง 1 ตัว โดยมีองค์ประกอบย่อย 8 ด้านเป็นตัวแปรสังเกต การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย (IMP) กำหนดเป็นตัวแปรแฝง 1 ตัว โดยมีคะแนนความชื่นชอบชื่อ (ZNLK) คะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาไทย (ZNLTH) คะแนนความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษ (ZNLEN) และคะแนนการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย (ZIAT) เป็นตัวแปรสังเกต โดยคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย 4 แบบ ใช้คะแนนมาตรฐาน เนื่องจากระดับการวัดของตัวแปรแตกต่างกัน โดยเฉพาะการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย ทั้งนี้ สุขภาวะทางจิต (PWB) กำหนดเป็นตัวแปรแฝง โดยมีคะแนนความพึงพอใจในชีวิต (LS) ความรู้สึกทางบวก (PA) และความรู้สึกทางลบ (NA) เป็นตัวแปรสังเกต ดังภาพที่ 11

ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดล พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์รวม (overall chi-square) เท่ากับ 172.27 ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .084 ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า หรือ RMSEA เท่ากับ .04 และดัชนีวัดความกลมกลืน หรือ GFI เท่ากับ .92 จึงสรุปได้ว่า ในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงและต่ำ มีรูปแบบโมเดลตรงกัน กล่าวคือ รูปแบบโมเดลไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม

ขั้นต่อไป จึงทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของอิทธิพลของบุคคลิกภาพแบบหลงตนเองต่อการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย หรือ GA ผลพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์รวมเท่ากับ 174.53 ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .075 ค่า RMSEA เท่ากับ .04 และค่า GFI เท่ากับ .92

ภาพที่ 11 โมเดลอิทธิพลของตัวแปรกำกับ

เมื่อพิจารณาผลต่างของค่าไค-สแควร์ตามสมมติฐานย่อย โดยเปรียบเทียบผลการทดสอบสมมติฐานย่อยข้อที่ 1 และ 2 ซึ่งมีค่าผลต่างไค-สแควร์เท่ากับ 2.26 ที่ผลต่างอิสระเท่ากับ 1 เมื่อเทียบค่าวิกฤติไค-สแควร์ ที่ระดับ .05 พบว่ามีค่าเท่ากับ 3.84 ผลต่างไค-สแควร์จึงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ไม่มีอิทธิพลกำกับต่อบุคลิกภาพแบบหลงตนเองในการทำนายการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2

อย่างไรก็ตาม มีความเป็นไปได้ว่าการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ อาจมีอิทธิพลกำกับต่อเมทริกซ์พารามิเตอร์ตัวอื่น จึงทดสอบความแปรเปลี่ยนขั้นต่อไป โดยทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่อสุขภาวะทางจิต หรือ GA เบื้องต้นพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์รวมเท่ากับ 177.92 ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .059 ค่า RMSEA เท่ากับ .04 และค่า GFI เท่ากับ .92 เมื่อพิจารณาผลต่างค่าไค-สแควร์ โดยเปรียบเทียบกับผลการทดสอบสมมติฐานย่อยข้อที่ 2 พบว่ามีค่าผลต่างไค-สแควร์ เท่ากับ 3.39 ที่ผลต่างอิสระเท่ากับ 1 เมื่อเทียบค่าวิกฤติไค-สแควร์ ที่ระดับ .05 พบว่ามีค่าเท่ากับ 3.84 ผลต่างไค-สแควร์จึงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึง

สรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ไม่มีอิทธิพลกำกับต่อบุคลิกภาพแบบหลงตนเองในการทำนายสุขภาวะทางจิต

ขั้นต่อไป จึงทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของอิทธิพลของการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่อสุขภาวะทางจิต หรือ BE ผลพบว่าโมเดลไม่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์รวมเท่ากับ 181.14 ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .048 ค่า RMSEA เท่ากับ .04 และค่า GFI เท่ากับ .92 แต่ค่าผลต่างไค-สแควร์ ซึ่งเท่ากับ 3.22 ที่ผลต่างอิสระเท่ากับ 1 เมื่อเทียบค่าวิกฤติไค-สแควร์ที่ระดับ .05 พบว่ามีค่าเท่ากับ 3.84 ผลต่างไค-สแควร์จึงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ไม่มีอิทธิพลกำกับต่อบุคลิกภาพแบบหลงตนเองในการทำนายสุขภาวะทางจิต

ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของเมทริกซ์น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรภายใน หรือ LY ในลำดับต่อไป พบว่าโมเดลไม่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์รวมเท่ากับ 186.32 ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .049 ค่า RMSEA เท่ากับ .04 และค่า GFI เท่ากับ .92 เมื่อพิจารณาผลต่างไค-สแควร์ซึ่งมีค่าเท่ากับ 5.18 ที่ผลต่างอิสระเท่ากับ 5 เมื่อเทียบค่าวิกฤติไค-สแควร์ที่ระดับ .05 พบว่ามีค่าเท่ากับ 11.07 ผลต่างไค-สแควร์จึงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ไม่มีอิทธิพลกำกับต่อน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรภายใน

จากนั้น จึงทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของเมทริกซ์น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรภายนอก หรือ LX เบื้องต้นพบว่า โมเดลไม่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์รวมเท่ากับ 192.95 ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .060 ค่า RMSEA เท่ากับ .04 และค่า GFI เท่ากับ .91 เมื่อพิจารณาผลต่างไค-สแควร์ซึ่งมีค่าเท่ากับ 6.63 ที่ผลต่างอิสระเท่ากับ 8 เมื่อเทียบค่าวิกฤติไค-สแควร์ที่ระดับ .05 พบว่ามีค่าเท่ากับ 15.51 ผลต่างไค-สแควร์จึงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ไม่มีอิทธิพลกำกับต่อน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรภายนอก

เมื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของความคลาดเคลื่อนของตัวแปรภายนอก หรือ TD พบว่าโมเดลไม่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์รวมเท่ากับ 227.98 ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .012 ค่า RMSEA เท่ากับ .04 และค่า GFI เท่ากับ .90 เมื่อพิจารณาผลต่างไค-สแควร์ซึ่งมีค่าเท่ากับ 35.03 ที่ผลต่างอิสระเท่ากับ 18 เมื่อเทียบค่าวิกฤติไค-สแควร์ที่ระดับ .05 พบว่ามีค่าเท่ากับ 28.87 ผลต่างไค-สแควร์จึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนที่

รับรู้มีอิทธิพลกำกับต่อความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของความคลาดเคลื่อนของตัวแปรภายนอก

นอกจากนี้ เมื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของความคลาดเคลื่อนของตัวแปรภายใน หรือ TE เพิ่มเติม พบว่าโมเดลไม่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์รวมเท่ากับ 231.30 ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .019 ค่า RMSEA เท่ากับ .04 และค่า GFI เท่ากับ .89 เมื่อพิจารณาผลต่างไค-สแควร์ซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.32 ที่ผลต่างอิสระเท่ากับ 3 เมื่อเทียบค่าวิกฤติไค-สแควร์ที่ระดับ .05 พบว่ามีค่าเท่ากับ 7.82 ผลต่างไค-สแควร์จึงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่าการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ไม่มีอิทธิพลกำกับต่อความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของความคลาดเคลื่อนของตัวแปรภายใน

เมื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของตัวแปรภายนอก หรือ PH ลำดับต่อไป พบว่าโมเดลไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์รวมเท่ากับ 237.63 ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .012 ค่า RMSEA เท่ากับ .04 และค่า GFI เท่ากับ .89 แต่ผลต่างไค-สแควร์ซึ่งมีค่าเท่ากับ 6.33 ที่ผลต่างอิสระเท่ากับ 2 เมื่อเทียบค่าวิกฤติไค-สแควร์ที่ระดับ .05 พบว่ามีค่าเท่ากับ 5.99 ผลต่างไค-สแควร์จึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่าการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้มีอิทธิพลกำกับต่อความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของตัวแปรภายนอก

ทั้งนี้ เมื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของตัวแปรภายใน หรือ PS เป็นลำดับสุดท้ายพบว่า โมเดลไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์รวมเท่ากับ 242.11 ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .009 ค่า RMSEA เท่ากับ .04 และค่า GFI เท่ากับ .89

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาผลต่างไค-สแควร์ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.48 ที่ผลต่างอิสระเท่ากับ 2 เมื่อเทียบค่าวิกฤติไค-สแควร์พบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสรุปได้ว่าการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ไม่มีอิทธิพลกำกับต่อความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของตัวแปรภายใน ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15

ดัชนีวัดความกลมกลืนของโมเดลอิทธิพลกำกับของการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้

โมเดลตามสมมติฐาน	χ^2	df	p	GFI	$\Delta \chi^2$	Δdf
1. รูปแบบโมเดลเดียวกัน	172.27	148	.084	.92		
2. GA ในการทำนายการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ไม่แปรเปลี่ยน	174.53	149	.075	.92	2.26	1
วิเคราะห์ผลเพิ่มเติม	χ^2	df	p	GFI	$\Delta \chi^2$	Δdf
3. GA ไม่แปรเปลี่ยน	177.92	150	.059	.92	3.39	1
4. GA และ BE ไม่แปรเปลี่ยน	181.14	151	.048	.92	3.22	1
4. GA, BE, และ LY ไม่แปรเปลี่ยน	186.32	156	.049	.92	5.18	5
5. GA, BE, LY, และ LX ไม่แปรเปลี่ยน	192.95	164	.060	.91	6.63	8
6. GA, BE, LY, LX, และ TD ไม่แปรเปลี่ยน	227.98	182	.011	.90	35.03*	18
7. GA, BE, LY, LX, TD, และ TE ไม่แปรเปลี่ยน	231.30	189	.019	.89	3.32	3
8. GA, BE, LY, LX, TD, TE, และ PH ไม่แปรเปลี่ยน	237.63	191	.012	.89	6.33*	2
9. GA, BE, LY, LX, TD, TE, และ PH และ PS ไม่แปรเปลี่ยน	242.11	193	.009	.89	4.48	2

* $p < .05$, หนึ่งหาง.

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลในโมเดล พบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ไม่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงและต่ำ โดยเมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลในโมเดลของผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง พบว่าบุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีค่าอิทธิพลทางบวกต่อการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยเท่ากับ .24 และมีค่าอิทธิพลรวมทางบวกต่อสุขภาวะทางจิตเท่ากับ .07 แต่การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยมีค่าอิทธิพลทางลบต่อสุขภาวะทางจิตเท่ากับ -.12 ซึ่งค่าอิทธิพลทั้งหมดเป็นไปอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนในโมเดลของผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลในโมเดล พบว่าบุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีค่าอิทธิพลทางบวกต่อการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยเท่ากับ .01 และมีค่าอิทธิพลรวมทางบวกต่อสุขภาวะทางจิตเท่ากับ -.17 โดยการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยมีค่าอิทธิพลทางบวกต่อสุขภาวะทางจิตเท่ากับ .50 ซึ่งค่าอิทธิพลทั้งหมดก็เป็นไปอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน ดังตารางที่ 16

ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า แม้ค่าอิทธิพลจะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ทิศทางของค่าอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ต่อสุขภาวะทางจิตต่อสุขภาวะทางจิต ระหว่างผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงและต่ำ มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีอิทธิพลทางบวกต่อสุขภาวะทางจิต ตรงข้ามกับผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ ซึ่งบุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีอิทธิพลทางลบต่อสุขภาวะทางจิต

ส่วนทิศทางของการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่อสุขภาวะทางจิต ระหว่างผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงและต่ำ ก็มีความแตกต่างกัน โดยในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยมีอิทธิพลทางลบต่อสุขภาวะทางจิต ตรงข้ามกับผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ ซึ่งการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยมีอิทธิพลทางบวกต่อสุขภาวะทางจิต

2.2 การทดสอบอิทธิพลของตัวแปรส่งผ่าน

เบื้องต้นกำหนดให้บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (NAR) ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน (DIS) และสุขภาวะทางจิต (PWB) เป็นตัวแปรแฝง เพื่อทดสอบสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1	บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนได้
สมมติฐานข้อที่ 3	ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน สามารถทำนายสุขภาวะทางจิตได้
สมมติฐานข้อที่ 4	บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายสุขภาวะทางจิตได้
สมมติฐานข้อที่ 5	บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายสุขภาวะทางจิต โดยมีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน

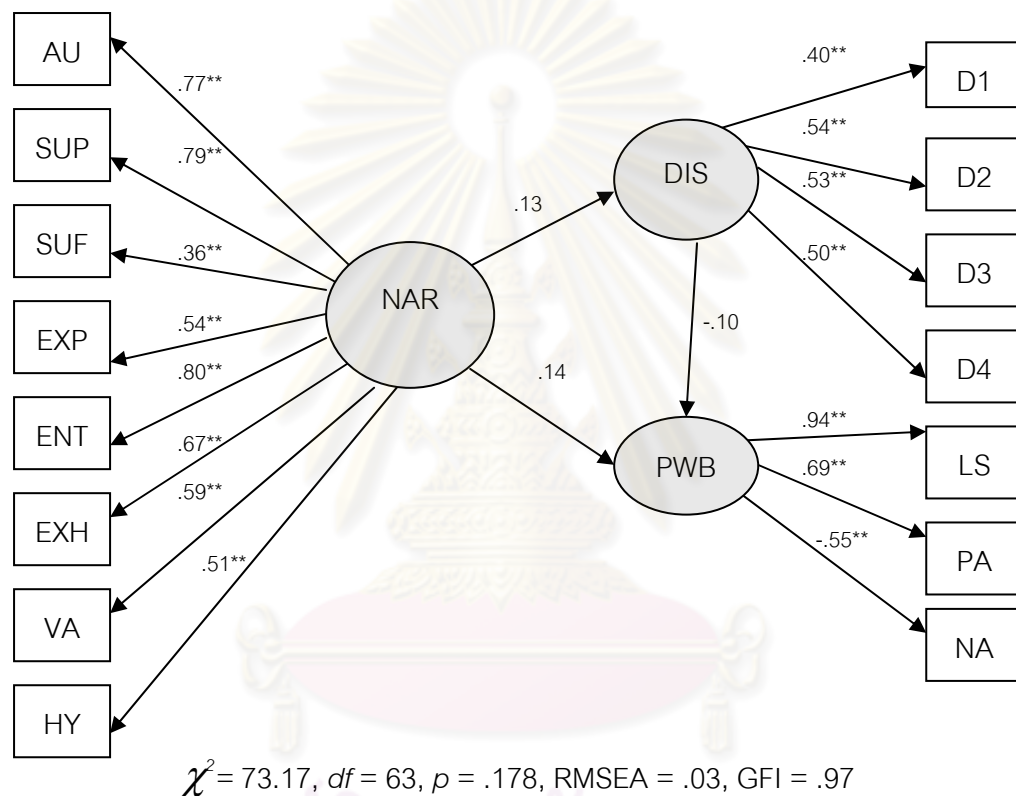
ตารางที่ 16

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลกำกับ

ระดับ	ตัวแปรสาเหตุ	ตัวแปรผล						
		การเห็นคุณค่าแห่งตน			สุขภาวะทางจิต			
		โดยนัย						
การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้		DE	IE	TE	DE	IE	TE	
การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง	บุคลิกภาพแบบ		.24		.24	.09	-.02	.07
	หลงตนเอง	(0.08)		(0.08)	(0.10)	(0.04)	(0.10)	
		1.35		1.35	0.99	-0.92	0.70	
		0.11		0.11	0.10	-0.03	0.07	
	การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย				-.12		-.12	
					(0.30)		(0.30)	
					-1.03		-1.03	
					-0.31		-0.31	
	R Square x 100		5.00			2.00		
การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ	บุคลิกภาพแบบ		.01		-	.01	-.18	.01
	หลงตนเอง	(0.05)		(0.05)	(0.12)	(0.10)	(0.12)	
		0.14		0.14	-1.77	0.08	-1.77	
		0.01		0.01	-0.21	0.01	-0.20	
	การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย				.50		.50	
					(0.71)		(0.71)	
					1.78		1.78	
					1.26		1.26	
	R Square x 100		0.00			19.00		
ไค-สแควร์รวม		172.74 df = 148 (p = .084)						
RMSEA		.04						
GFI		.92						

หมายเหตุ DE = อิทธิพลทางตรง IE = อิทธิพลทางอ้อม TE = อิทธิพลรวม ตัวเลขในแถวที่ 1 คือ ค่าอิทธิพล (b) ตัวเลขในแถวที่ 2 คือ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE) ตัวเลขในแถวที่ 3 คือ ค่าสถิติที่ (t) ตัวเลขแถวที่ 4 คือ ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากคะแนนดิบ (completely standardized solution)

ผลการทดสอบโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง เบื้องต้นพบว่าแม้โมเดลจะมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ซึ่งเท่ากับ 91.81 ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .178 ค่า RMSEA เท่ากับ .03 และค่า GFI เท่ากับ .97 แต่ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนในความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนได้เพียงร้อยละ 2 และอธิบายความแปรปรวนในสุขภาวะทางจิตได้เพียงร้อยละ 3 กอปรกับเมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลพบว่า เป็นไปอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังภาพที่ 12

ภาพที่ 12 โมเดลอิทธิพลของตัวแปรส่งผ่านที่ 1

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยของ Rose (2002) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาวะทางจิตและบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง โดยแบ่งบุคลิกภาพแบบหลงตนเองออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ บุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย และบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด และพบว่าบุคลิกภาพแบบหลงตนเองทั้ง 2 ประเภท มีระดับสุขภาวะทางจิตที่แตกต่างกัน อันเป็นผลมาจากอิทธิพลส่งผ่านของการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ จึงเป็นไปได้ว่า การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและสุขภาวะทางจิต ด้วยโมเดลอิทธิพลส่งผ่านของความไม่

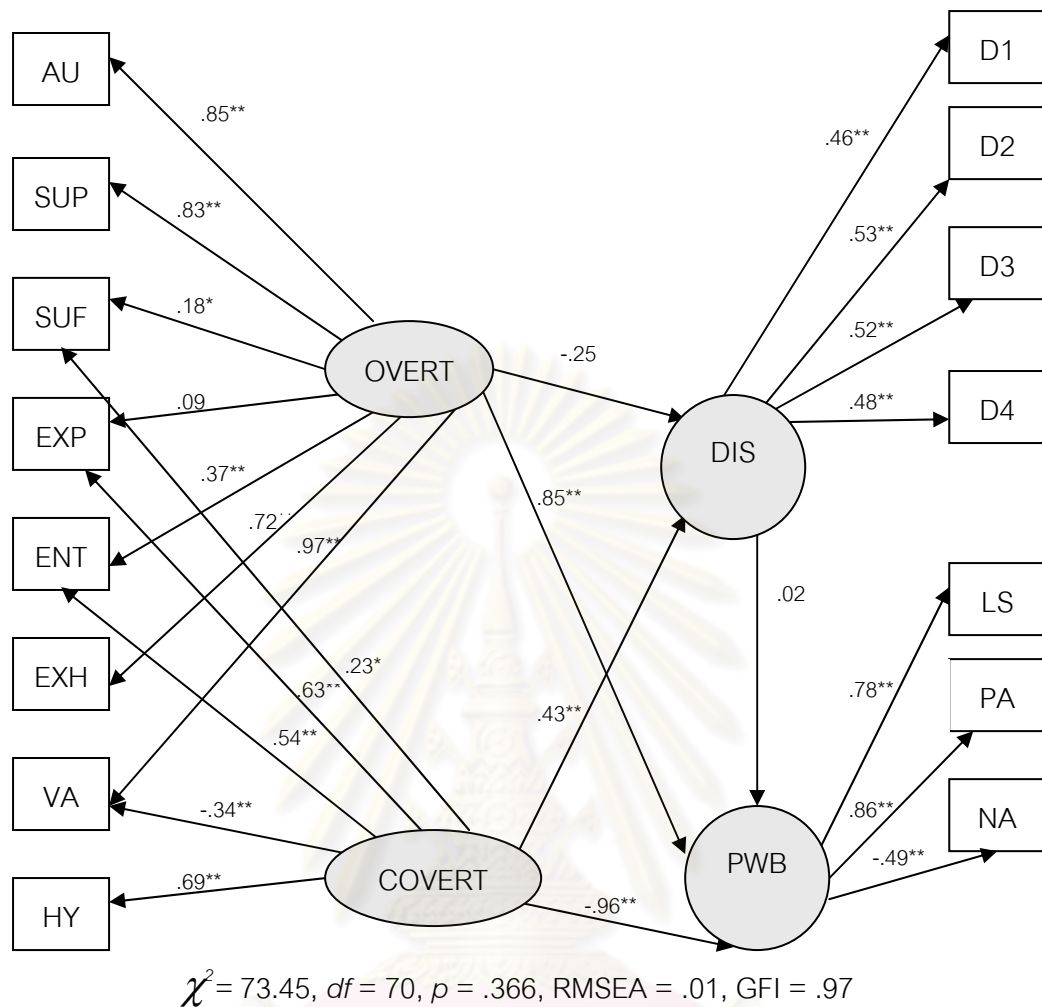
สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ซึ่งคิดคะแนนจากผลต่างของการเห็นคุณค่าแห่งตน โดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ อาจต้องจำแนกประเภทของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง การทดสอบขั้นต่อไปจึงปรับโมเดลใหม่ โดยโมเดลที่ 2 นี้ จำแนกบุคลิกภาพแบบหลงตนเองออกเป็น 2 ประเภท ตามแนวคิดของ Wink (1991) ได้แก่ บุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย และบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด

สำหรับบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย (OVERT) กำหนดให้ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านการแสดงอำนาจ (AU) ความเหนือกว่า (SUP) ความสามารถในการพึ่งตนเอง (SUF) การแสวงหาผลประโยชน์จากผู้อื่น (EXP) ความต้องการได้มากกว่าที่เป็นอยู่ (ENT) การแสดงออก (EXH) และความทะนงตน (VA) ส่วนบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด (COVERT) ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง (SUF) การแสวงหาผลประโยชน์จากผู้อื่น (EXP) ความต้องการได้มากกว่าที่เป็นอยู่ (ENT) ความทะนงตน (VA) และการหวั่นไหวมากกว่าปกติ (HY)

ผลการทดสอบโมเดลสมการเชิงโครงสร้างเบื้องต้นพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ซึ่งเท่ากับ 73.45 ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .366 ค่า RMSEA เท่ากับ .01 และค่า GFI เท่ากับ .97 โดยตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนในความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนได้ร้อยละ 10 และอธิบายความแปรปรวนในสุขภาวะทางจิตได้ร้อยละ 52 ดังภาพที่ 13

ผลการเปรียบเทียบค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ ระหว่างโมเดลอิทธิพลส่งผ่านที่ 1 และ 2 พบว่าโมเดลอิทธิพลส่งผ่านที่ 1 มีค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์เท่ากับ 1.16 ส่วนโมเดลอิทธิพลส่งผ่านที่ 2 มีค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์เท่ากับ 1.05 ซึ่งโมเดลที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ดี นั้นต้องมีค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ต่ำกว่า 2 โดยยิ่งค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ต่ำมากเท่าใด โมเดลก็จะมี ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ดีมากเท่านั้น จึงสรุปได้ว่า โมเดลอิทธิพลส่งผ่านที่ 2 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีกว่าโมเดลที่ 1

เมื่อพิจารณาอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่อความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน พบว่าบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย มีอิทธิพลทางตรงต่อความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่บุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด มีอิทธิพลทางตรงต่อความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .43 จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 “บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนได้” โดยได้รับการสนับสนุนบางส่วน

ภาพที่ 13 โมเดลอิทธิพลของตัวแปรส่งผ่านที่ 2

บุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย ยังมีอิทธิพลทางตรงต่อสุขภาวะทางจิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .85 ส่วนบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด มีอิทธิพลทางตรงต่อสุขภาวะทางจิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ -.96 จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 4 “บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายสุขภาวะทางจิตได้”

เมื่อวิเคราะห์อิทธิพลของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนต่อสุขภาวะทางจิตพบว่า ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนมีอิทธิพลทางตรงต่อสุขภาวะทางจิต อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน สามารถทำนายสุขภาวะทางจิตได้” และส่งผลต่อสมมติฐานด้านอิทธิพลส่งผ่าน โดยพบว่าความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ไม่มีอิทธิพลส่งผ่านต่อ

บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ในการทำนายสุขภาวะทางจิต จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 5
 ที่ว่า “บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายสุขภาวะทางจิต โดยมีความไม่สอดคล้องของ
 การเห็นคุณค่าแห่งตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน” ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลส่งผ่าน

ตัวแปรสาเหตุ	ตัวแปรผล					
	ความไม่สอดคล้องของการ เห็นคุณค่าแห่งตน			สุขภาวะทางจิต		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE
บุคลิกภาพแบบ หลงตนเองแบบเปิดเผย	-.25 (0.05)	-	-.25 (0.05)	.85** (0.07)	.00 (0.01)	.85** (0.06)
	-1.77 0.09	-	-1.77 0.09	5.04 0.33	-0.10 0.00	5.20 0.33
บุคลิกภาพแบบ หลงตนเองแบบปกปิด	.43** (0.06)	-	.43** (0.06)	-.96** (0.07)	.00 (0.02)	-.96** (0.06)
	2.72 0.16	-	2.72 0.16	-5.59 -0.37	0.10 0.00	-5.97 -0.37
ความไม่สอดคล้องของ การเห็นคุณค่าแห่งตน	-	-	-	.02 (0.09)	-	.02 (0.09)
				0.19 0.02		0.19 0.02
R Square x 100		10.00			52.00	
ไค-สแควร์				73.45 df = 70 (p = .366)		
RMSEA				.01		
GFI				.97		

หมายเหตุ DE = อิทธิพลทางตรง IE = อิทธิพลทางอ้อม TE = อิทธิพลรวม ตัวเลขในแถวที่ 1 คือ ค่าอิทธิพล
 (b) ตัวเลขในแถวที่ 2 คือ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE) ตัวเลขในแถวที่ 3 คือ ค่าสถิติที่ (t) ตัวเลข
 แถวที่ 4 คือ ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากคะแนนดิบ (completely standardized solution)

**p < .01, สองหาง.

2.3 การทดสอบสมมติฐานทิศทางของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6 “ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง มีระดับสุขภาวะทางจิตสูงกว่าผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ” เป็นการทดสอบอิทธิพลของทิศทางของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน

เบื้องต้น ใช้คะแนนทิศทางของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนที่ได้จากการวิเคราะห์หอคอบประกอบ จากนั้น แบ่งกลุ่มระหว่างผู้ที่มีคะแนนเป็นบวก หมายถึง มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง และผู้ที่มีคะแนนเป็นลบ หมายถึง มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ แล้วเข้ารหัสตัวมี (dummy code) โดยผู้ที่มีคะแนนเป็นบวก แทนค่าด้วย 1 และผู้ที่มีคะแนนเป็นลบแทนค่าด้วย 0 ส่วนคะแนนสุขภาวะทางจิต ใช้คะแนนที่ได้จากการวิเคราะห์หอคอบประกอบ

ผลการวิเคราะห์เบื้องต้นพบว่า ผู้ที่มีคะแนนเป็นบวก คือผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง มีจำนวน 141 คน ส่วนผู้ที่มีคะแนนเป็นลบ คือผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ มีจำนวน 131 คน เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติที่พบว่า ผู้ที่มีคะแนนเป็นบวก มีสุขภาวะทางจิตสูงกว่าผู้ที่มีคะแนนเป็นลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ดังตารางที่ 18 สรุปได้ว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง มีระดับสุขภาวะทางจิตสูงกว่าผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 6

ตารางที่ 18

เปรียบเทียบระดับสุขภาวะทางจิต

ทิศทางของความไม่สอดคล้องของ การเห็นคุณค่าแห่งตน	จำนวน (คน)	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
กลุ่มที่มีคะแนนเป็นบวก	141	0.47	0.77	9.08***	.000
กลุ่มที่มีคะแนนเป็นลบ	131	-0.53	0.97		

*** $p < .001$, หนึ่งหาง.

2.3 ผลการวิจัยเพิ่มเติม

แม้ผลการวิจัยจะไม่สนับสนุนอิทธิพลกำกับของการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้และอิทธิพลส่งผ่านของความสุขต่อคดียุติธรรมของการเห็นคุณค่าแห่งตน แต่เมื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ก็พบว่า โมเดลอิทธิพลส่งผ่าน มีค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์เท่ากับ 1.05 ซึ่งน้อยกว่าโมเดลอิทธิพลกำกับ ซึ่งมีค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์เท่ากับ 1.17 จึงสรุปได้ว่าโมเดลอิทธิพลส่งผ่านมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีกว่า

ทั้งนี้ แม้ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน จะไม่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและอิทธิพลส่งผ่านต่อสุขภาวะทางจิต แต่ก็มีความเป็นไปได้ว่าคู่ปฏิสัมพันธ์ของการเห็นคุณค่าแห่งตนทั้ง 4 รูปแบบ ได้แก่ การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงทั้งคู่ การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ และการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำทั้งคู่ อาจมีความแตกต่างด้านสุขภาวะทางจิต โดยเฉพาะองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความพึงพอใจในชีวิต ความรู้สึกทางบวก และความรู้สึกทางลบ

เบื้องต้น จึงนำคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยที่ได้จากการสกัดองค์ประกอบคะแนน 4 ประเภท จากการวัด 3 แบบ ได้แก่ คะแนนความชื่นชอบชื่อ คะแนนความชื่นชอบตัวอักษร ซึ่งประกอบด้วยตัวอักษรภาษาไทยและตัวอักษรภาษาอังกฤษ และคะแนนการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย แล้วแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่มด้วยค่ามัธยฐาน ได้แก่ กลุ่มสูง คือผู้ที่มีคะแนนรวมสูงกว่าค่ามัธยฐานของผู้ร่วมการวิจัยทั้งหมด และกลุ่มต่ำ คือ ผู้ที่มีคะแนนรวมต่ำกว่าค่ามัธยฐานของผู้ร่วมการวิจัยทั้งหมด จากนั้น จัดกลุ่มตามรูปแบบปฏิสัมพันธ์ของการเห็นคุณค่าแห่งตนทั้ง 4 รูปแบบดังนี้

1. กลุ่มที่ 1 – การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำทั้งคู่
2. กลุ่มที่ 2 - การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ
3. กลุ่มที่ 3 - การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง
4. กลุ่มที่ 4 – การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงทั้งคู่

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่าผลการทดสอบความแปรปรวนของความพึงพอใจในชีวิตของทั้ง 4 กลุ่ม (Levene's test) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ [$F(3, 268) = 1.31, p = .270$] เช่นเดียวกับความรู้สึกทางบวก [$F(3, 268) = 1.23, p = .298$] และความรู้สึกทางลบ [$F(3, 268) = 1.39, p = .246$]

ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยส่วนรวมพบว่ามีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งความพึงพอใจในชีวิต [$F(3, 268) = 37.03, p = .000$] ความรู้สึกทางบวก [$F(3, 268) = 37.30, p = .000$] และความรู้สึกทางลบ [$F(3, 268) = 14.39, p = .000$]

สำหรับการเปรียบเทียบเชิงเส้นตรง ให้นำหน้าตามผลการวิจัยของ Schröder-Abé และคณะ (2007) กล่าวคือ ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงทั้งคู่ (กลุ่มที่ 4) มีความพึงพอใจในชีวิตมากที่สุด ความรู้สึกทางบวกมากที่สุด และความรู้สึกทางลบน้อยที่สุด รองลงมา ได้แก่ ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง (กลุ่มที่ 3) และผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำทั้งคู่ (กลุ่มที่ 1) ส่วนผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ (กลุ่มที่ 2) มีความพึงพอใจในชีวิตน้อยที่สุด ความรู้สึกทางบวกน้อยที่สุด และความรู้สึกทางลบมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบพบว่า เฉพาะความพึงพอใจในชีวิต [$t(268) = 9.12, p = .000$ (หนึ่งหาง)] และความรู้สึกทางบวก [$t(268) = 8.98, p = .000$ (หนึ่งหาง)] ที่เป็นไปตามการเปรียบเทียบที่ตั้งไว้อย่างมีความสำคัญทางสถิติ แต่ความรู้สึกทางลบ กลับพบผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทิศทางตรงข้ามกับการเปรียบเทียบ พิจารณาได้จากค่าสถิติ t ที่มีค่าติดลบ [$t(268) = -5.31, p = .000$ (หนึ่งหาง)] แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ (กลุ่มที่ 2) ไม่ได้มีความรู้สึกทางลบมากที่สุด และผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงทั้งคู่ (กลุ่มที่ 4) ก็ไม่ได้มีความรู้สึกทางลบน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความรู้สึกทางลบระหว่างกลุ่มทั้ง 4 กลุ่ม พบว่าผู้ที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์กลุ่มที่ 1 คือ ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำทั้งคู่ มีค่าเฉลี่ยความรู้สึกทางลบมากที่สุด ($M_1 = 2.61$) รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่ 2 คือ ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ ($M_2 = 2.49$) กลุ่มที่ 4 คือ ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงทั้งคู่ ($M_4 = 2.18$) โดยกลุ่มที่ 3 คือ ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง มีค่าเฉลี่ยความรู้สึกทางลบน้อยที่สุด ($M_3 = 2.02$)

นอกจากนี้ ผู้ที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์กลุ่มที่ 1 ยังมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิต ($M_1 = 3.38$ vs $M_2 = 3.54$) และความรู้สึกทางบวก ($M_1 = 3.47$ vs $M_2 = 3.67$) น้อยกว่าผู้ที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์กลุ่มที่ 2

กล่าวโดยสรุป ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีความสอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน อาจไม่ได้มีความพึงพอใจในชีวิต ความรู้สึกทางบวก และความรู้สึกทางลบ แตกต่างจากผู้ที่มีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ในทุกกรณี โดยเฉพาะผู้ที่มีความสอดคล้องแบบมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำทั้งคู่ กลับมีความพึงพอใจในชีวิตน้อยกว่า ความรู้สึกทางบวกน้อยกว่า และความรู้สึกทางลบมากกว่า ผู้ที่มีความไม่สอดคล้องแบบมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ

อย่างไรก็ตาม ผู้ที่มีสุขภาวะทางจิตดีที่สุด ก็คือ ผู้ที่มีความสอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน แบบมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงทั้งคู่ (กลุ่มที่ 4) รองลงมา ได้แก่ ผู้ที่มีความไม่สอดคล้องแบบมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง (กลุ่มที่ 3) และผู้ที่มีสุขภาวะทางจิตต่ำที่สุด คือ ผู้ที่มีความสอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนแบบมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ (กลุ่มที่ 1)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการทดสอบสมมติฐานข้างต้น สรุปผลได้ดังนี้

ข้อ	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	
		สนับสนุน	ปฏิเสธ
1	บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนได้	✓ (บางส่วน)	-
2	บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย โดยมีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้เป็นตัวแปรกำกับ	-	✓
3	ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน สามารถทำนายสุขภาวะทางจิตได้	-	✓
4	บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายสุขภาวะทางจิตได้	✓	-
5	บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายสุขภาวะทางจิต โดยมีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน	-	✓
6	ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง มีระดับสุขภาวะทางจิตสูงกว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ	✓	-

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และ ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ในการทำนายสุขภาวะทางจิต โดยมุ่งศึกษาอิทธิพล ของตัวแปรกำกับและตัวแปรส่งผ่าน จึงขออภิปรายผลดังนี้

อิทธิพลของตัวแปรกำกับ

อิทธิพลของตัวแปรกำกับในงานวิจัยนี้ คือ อิทธิพลของการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 กล่าวคือ บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ไม่สามารถทำนาย การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย โดยมีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้เป็นตัวแปรกำกับได้อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ

เนื่องด้วยผลการวิเคราะห์โมเดลกลุ่มพหุ ด้วยการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล พบว่า รูปแบบโมเดลของทั้งผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงและต่ำ มีความสอดคล้องกลมกลืน กับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเมื่อกำหนดเงื่อนไขบังคับพารามิเตอร์เมทริกซ์อิทธิพลของตัวแปรสาเหตุ ต่อตัวแปรผล พบว่า โมเดลยังมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กล่าวคือ อิทธิพลของ บุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่อการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ไม่แปรเปลี่ยนตามระดับการเห็น คุณค่าแห่งตนที่รับรู้

อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์ผลเพิ่มเติม พบว่าการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้มีอิทธิพลกำกับ ต่อเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของความคลาดเคลื่อนของบุคลิกภาพแบบหลง ตนเองและเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง

เป็นที่น่าสังเกตว่า ค่าอิทธิพลในโมเดลที่ทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดล เป็นไปอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง อีกทั้งผลการ วิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบย่อยของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองทั้ง 8 ด้าน และการ เห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยทั้ง 4 แบบ ก็พบว่าไม่มีสหสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วย ซึ่ง อาจเป็นผลสืบเนื่องจากความแตกต่างของวิธีการวัดตัวแปร เนื่องด้วยการวัดบุคลิกภาพแบบหลง ตนเองเป็นการวัดแบบการรายงานตนเองด้วยการตอบมาตร แต่การวัดการเห็นคุณค่าแห่งตน โดยนัยเป็นการวัดที่อาศัยกระบวนการจิตไร้สำนึก

อย่างไรก็ตาม แม้อิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่อการเห็นคุณค่าแห่งตน โดยนัยในโมเดลจะเป็นไปอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จาก คะแนนดิบ (completely standardized solution) ซึ่งใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่า สัมประสิทธิ์ในการทำนายระหว่างกลุ่ม พบว่าในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง ค่า สัมประสิทธิ์ซึ่งเท่ากับ 0.11 ก็มีค่าสูงกว่า ในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.01 แม้จะมีข้อสันนิษฐานว่า เมื่อแยกวิเคราะห์ในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง บุคลิกภาพ แบบหลงตนเองมีอิทธิพลทางลบต่อการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และเมื่อแยกวิเคราะห์ในผู้ที่มี การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ มีข้อสันนิษฐานว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีอิทธิพลทางบวกต่อ การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย แต่เมื่อพิจารณาทิศทางของค่าสัมประสิทธิ์ กลับพบว่า ทั้งในผู้ที่มี การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงและต่ำ ทิศทางของค่าสัมประสิทธิ์ก็ยังเป็นไปในทิศทางบวก

ข้อค้นพบข้างต้น อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตน ที่รับรู้ซึ่งมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย 3 จาก 4 รูปแบบ ได้แก่ ความชื่น ชอบชื่อ [$r(270) = .19, p = .002$ (สองหาง)] และความชื่นชอบตัวอักษรทั้งในภาษาไทย [$r(270) = .13, p = .028$ (สองหาง)] และภาษาอังกฤษ [$r(270) = .15, p = .012$ (สองหาง)] ซึ่งต่าง จากงานวิจัยในอดีตที่ระบุว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้และการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย เป็น อิสระจากกัน (Farnham et al., 1999)

นอกจากนี้ ยังมีความเป็นไปได้ว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ อาจไม่มีอิทธิพลกำกับต่อ บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ในการทำนายการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย แต่บุคลิกภาพแบบหลง ตนเองอาจทำนายการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ อย่างเป็นอิสระ จากกัน ดังสมมติฐานของ Gregg และ Sedikides (2008) ซึ่งปฏิเสธแนวคิดอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ ระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนทั้ง 2 มิติกับบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง พร้อมระบุว่า การเห็นคุณค่า แห่งตนที่รับรู้ และการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย สามารถทำนายบุคลิกภาพแบบหลงตนเองได้ อย่างเป็นอิสระจากกัน

เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบของการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยทั้ง 4 รูปแบบ จากการ วัดทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ ความชื่นชอบชื่อ ความชื่นชอบตัวอักษร (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) และการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย พบว่าเฉพาะความชื่นชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษ ในโมเดล ของผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงเท่านั้นที่เป็นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ ยังพบว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยทั้ง 4 รูปแบบ ไม่มีความสัมพันธ์กันเอง กล่าวคือ เฉพาะความชื่นชอบ ตัวอักษรภาษาไทยที่มีสหสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยอีก 3 รูปแบบ ได้แก่ ความชื่น ชอบตัวอักษรภาษาอังกฤษ [$r(270) = .30, p = .000$ (หนึ่งหาง)] ความชื่นชอบชื่อ [$r(270) = .14,$

$p = .015$ (หนึ่งหาง)] และการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย [$r(270) = .13, p = .019$ (หนึ่งหาง)] จึงมีความเป็นไปได้ว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยทั้ง 4 รูปแบบ ซึ่งเกิดจากการวัดทั้ง 3 ประเภท อาจวัดในเพียงด้านใดด้านหนึ่งของการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยเท่านั้น ดังงานวิจัยของ Bosson และคณะ (2000) และ Ziegler-Hill (2007) ที่พบว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยจากการวัดประเภทต่างๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

อิทธิพลของตัวแปรส่งผ่าน

อิทธิพลของตัวแปรส่งผ่านในงานวิจัยนี้ คือ อิทธิพลของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน โดยมีสมมติฐาน 4 ข้อ ได้แก่

สมมติฐานข้อที่ 1	บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนได้
สมมติฐานข้อที่ 3	ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน สามารถทำนายสุขภาวะทางจิตได้
สมมติฐานข้อที่ 4	บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายสุขภาวะทางจิตได้
สมมติฐานข้อที่ 5	บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายสุขภาวะทางจิต โดยมีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ผลการวิจัยพบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนได้ ก็ต่อเมื่อจำแนกบุคลิกภาพแบบหลงตนเองออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ บุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย และบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด และพบผลเฉพาะบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิดว่า สามารถทำนายความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าอิทธิพลทางตรงทางบวกเท่ากับ .43 จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 โดยสนับสนุนเพียงบางส่วน

อย่างไรก็ตาม ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน กลับไม่สามารถทำนายสุขภาวะทางจิตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 และส่งผลกระทบต่อการศึกษาอิทธิพลส่งผ่านของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน แม้บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายสุขภาวะทางจิตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย มีอิทธิพลทางตรงทางบวกเท่ากับ .85 ส่วนบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด มีอิทธิพลทางตรงทางลบเท่ากับ -.96 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 4 แต่ผลการวิจัย

พบว่าความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ไม่มีอิทธิพลส่งผ่านต่อบุคลิกภาพแบบหลงตนเองในการทำนายสุขภาวะทางจิต จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 5

แม้ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนจะไม่มีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลส่งผ่านต่อสุขภาวะทางจิต แต่ผลการทดสอบสมมติฐานด้านทิศทางของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ก็พบว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง มีระดับสุขภาวะทางจิตสูงกว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 6

ข้อสังเกตที่น่าสนใจประการแรกจากผลการวิจัยข้างต้น คือ เมื่อ ไม่ได้แยกประเภทของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง กล่าวคือ กำหนดให้บุคลิกภาพแบบหลงตนเองเป็นตัวแปรแฝงเพียงตัวเดียว โดยมีองค์ประกอบย่อยทั้ง 8 ด้านเป็นตัวแปรสังเกต พบว่าแม้โมเดลจะมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่ค่าอิทธิพลกลับเป็นไปอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อจำแนกบุคลิกภาพแบบหลงตนเองออกเป็น 2 ประเภท กล่าวคือ กำหนดให้บุคลิกภาพแบบหลงตนเองเป็นตัวแปรแฝง 2 ตัว ได้แก่ บุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย และบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด โดยมีองค์ประกอบย่อยทั้ง 8 ด้านเป็นตัวแปรสังเกต ตามงานวิจัยของ Wink (1991) โมเดลกลับสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และสามารถอธิบายผลตามสมมติฐานได้

สาเหตุส่วนหนึ่งอาจสืบเนื่องมาจากงานวิจัยนี้ ศึกษาการเห็นคุณค่าแห่งตนใน 2 มิติ คือ การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ซึ่งผลการวิจัยในอดีตส่วนใหญ่ ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองกับสุขภาวะทางจิต ก็ได้รวมองค์ประกอบด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติเข้าไปด้วย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ศึกษาเฉพาะบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย อีกทั้งงานวิจัยของ Cramer และ Jones (2008) Rose (2002) และ Wink (1991) ก็แสดงให้เห็นว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ บุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย และบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด โดยพบว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย มีระดับการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงกว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด ซึ่งการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้มีอิทธิพลส่งผ่านต่อสุขภาวะทางจิต

ส่วนการทดสอบอิทธิพลกำกับนั้น แยกวิเคราะห์ระหว่างผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูงและต่ำ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการจำแนกประเภทของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองไปโดยปริยาย กล่าวคือ ในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง มีข้อสมมติเบื้องต้นว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีอิทธิพลทางลบต่อการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ซึ่งสะท้อนรูปแบบความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนแบบมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง ดังที่ Schröder-Abé และคณะ (2007) ระบุว่า เป็นลักษณะของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย

ส่วนในผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ ก็มีข้อสมมติเบื้องต้นว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีอิทธิพลทางบวกต่อการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ซึ่งสะท้อนรูปแบบความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนแบบมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ อันเป็นลักษณะของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด (Schröder-Abé et al., 2007)

แม้ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยโมเดลอิทธิพลกำกับ ไม่ได้รับการสนับสนุน กอปรกับผลการเปรียบเทียบค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ก็พบว่าโมเดลอิทธิพลส่งผ่าน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีกว่า แต่ผลการทดสอบด้วยโมเดลอิทธิพลกำกับ ก็ยังสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ในฐานะตัวแปรกำกับ มากกว่าการทดสอบสมมติฐานด้วยโมเดลอิทธิพลส่งผ่านของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนซึ่งไม่ได้รับการสนับสนุนใดๆ แม้ว่าอิทธิพลกำกับที่พบ เป็นอิทธิพลกำกับต่อเมตริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของความคลาดเคลื่อนของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และเมตริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองก็ตาม

ข้อสังเกตที่น่าสนใจประการต่อมา คือ อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ของการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย และการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ สืบเนื่องจากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ มีแนวโน้มที่จะประสบปัญหาด้านสุขภาวะทางจิตมากกว่าการปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบอื่นๆ เป็นอย่างมาก ดังงานวิจัยของ Franck และคณะ (2007) ที่พบว่า ผู้ป่วยโรคซึมเศร้ามีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ ทั้งยังพบด้วยว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงมักมีอาการซึมเศร้าสูง

อย่างไรก็ตาม การวิจัยครั้งนี้กลับพบผลเพิ่มเติมว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ มีความพึงพอใจในชีวิตมากกว่า ความรู้สึกทางบวกมากกว่า และความรู้สึกทางลบน้อยกว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำทั้งคู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้อิทธิพลของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ไม่สามารถทำนายสุขภาวะทางจิตได้

เมื่อพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ และการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย ก็พบว่า มีสหสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยในอดีตที่ระบุว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนทั้ง 2 มิติ เป็นอิสระจากกัน อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ที่พบ ก็พบเฉพาะการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยที่วัดด้วยคะแนนความชื่นชอบชื่อและความชื่นชอบตัวอักษร แต่ไม่พบในคะแนนการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย กล่าวคือ คะแนนการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย ไม่มีสหสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อค้นพบที่น่าสนใจประการต่อมา ได้แก่ องค์ประกอบของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ด้านความทะนง และการหวั่นไหวมากกว่าปกติ ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดในบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย และบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าสหสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นๆ พบว่า ความทะนงตนมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ [$r(270) = .32, p = .000$ (สองหาง)] โดยมีค่าสหสัมพันธ์ในทิศทางบวกสูงสุด เมื่อเทียบกับองค์ประกอบอื่นๆ อีก 7 ด้าน นอกจากนี้ ยังมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนความชื่นชอบชื่อ [$r(270) = .32, p = .000$ (สองหาง)] ความพึงพอใจในชีวิต [$r(270) = .24, p = .000$ (สองหาง)] และความรู้สึกลึกทางบวก [$r(270) = .32, p = .000$ (สองหาง)] แต่มีสหสัมพันธ์ทางลบกับความรู้สึกลึกทางลบ [$r(270) = -.12, p = .047$ (สองหาง)] และมีน้ำหนักองค์ประกอบในบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผยในทิศทางบวกเท่ากับ .97 แต่มีน้ำหนักองค์ประกอบในบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิดในทิศทางลบเท่ากับ -.34

ขณะที่การหวั่นไหวมากกว่าปกติ มีสหสัมพันธ์ทางลบกับการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ [$r(270) = -.26, p = .000$ (สองหาง)] โดยมีค่าสหสัมพันธ์ในทิศทางลบสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับองค์ประกอบอื่นๆ อีก 7 ด้าน และยังมีสหสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในชีวิต [$r(270) = -.27, p = .000$ (สองหาง)] และความรู้สึกลึกทางบวก [$r(270) = -.19, p = .002$ (สองหาง)] แต่มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้สึกลึกทางลบ [$r(270) = .28, p = .000$ (สองหาง)] กล่าวได้ว่า องค์ประกอบของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองที่ส่งผลต่อสุขภาวะทางจิตมากที่สุดในงานวิจัยนี้ ได้แก่ ความทะนงตนและการหวั่นไหวมากกว่าปกติ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย จึงมีสุขภาวะทางจิตสูงกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด สอดคล้องกับงานของ Rose (2002) ที่พบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย มีความสุขมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด อันเป็นผลสืบเนื่องเชื่อมโยงมาจากการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้

ผลการวิจัยในครั้งนี้ จึงแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน เฉพาะในบริบทของทิศทางของความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ว่า อาจส่งผลดีและผลเสียต่อสุขภาวะทางจิตของบุคคลได้ กล่าวคือ หากมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำและมีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะมีสุขภาวะทางจิตที่ดีได้ แต่หากมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและมีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะประสบปัญหาด้านสุขภาวะทางจิต

แม้งานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและสุขภาวะทางจิต ยังพบข้อขัดแย้งถึงผลดีและผลเสียของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่อสุขภาวะทางจิต

แต่งานวิจัยนี้ก็สะท้อนให้เห็นในอีกแง่มุมหนึ่งว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง อาจมีสุขภาวะทางจิตที่ดีได้เช่นกัน หากบุคคลดังกล่าวมีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย ซึ่งอาจเป็นผลมาจากลักษณะของผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย มักมีการแสดงออกสูง มีความเชื่อมั่นสูง จึงมีแนวโน้มเพิ่มคุณค่าในตนเอง (self-enhancement) (Rose, 2002) โดยงานวิจัยจำนวนหนึ่งพบว่า การเพิ่มคุณค่าในตนเอง และการสร้างภาพลวงตาทางบวก (positive illusion) กล่าวคือ การประเมินตนเองว่าดีกว่าความเป็นจริง ส่งผลดีต่อสุขภาวะทางจิตของบุคคล โดยเฉพาะเมื่อได้รับผลป้อนกลับทางลบ (Robins & Beer, 2001; Taylor & Brown, 1988) ในทางตรงกันข้าม ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิดมักมีความวิตกกังวลสูงและขาดความมั่นใจ จึงมีแนวโน้มที่จะเพิ่มคุณค่าในตนเองน้อยกว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย ทำให้ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิดมีสุขภาวะทางจิตที่ไม่ดี

ทั้งนี้ แม้ผลการวิจัยในครั้งนี้จะไม่พบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผยมีแนวโน้มที่จะมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง หรือผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิดมีแนวโน้มที่จะมีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ ดังเช่นที่พบในงานวิจัยของต่างประเทศบางเรื่อง แต่หลักฐานก็ยังไม่เพียงพอที่จะปฏิเสธว่า ลักษณะบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผยและแบบปกปิด มีรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ของการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้แตกต่างกัน ดังนั้น ข้อเสนอพื้นฐานนี้ ควรได้รับการทดสอบต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ในการทำนายการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย โดยมีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้เป็นตัวแปรกำกับ และศึกษาถึงอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ในการทำนายสุขภาวะทางจิต โดยมีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนได้
2. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย โดยมีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้เป็นตัวแปรกำกับ
3. ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน สามารถทำนายสุขภาวะทางจิตได้
4. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายสุขภาวะทางจิตได้
5. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายสุขภาวะทางจิต โดยมีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนเป็นตัวแปรส่งผ่าน
6. ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง มีระดับสุขภาวะทางจิตสูงกว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

นิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชา 3800101 จิตวิทยาทั่วไป และวิชา 3800303 การจูงใจมนุษย์ชั้นนำ ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2551 จำนวน 272 คน แบ่งเป็นเพศชาย 98 คน และเพศหญิง 174 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย มาตรการเห็นคุณค่าแห่งตน การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย แบบทดสอบความขึ้นชอบตัวอักษร แบบทดสอบความขึ้นชอบชื่อ มาตรการบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และมาตรการสุขภาวะทางจิต

1. **มาตรการเห็นคุณค่าแห่งตน** ใช้มาตรการเห็นคุณค่าแห่งตน ของสิรินรัตน์ ศรีสรพล (2547) จำนวน 24 ข้อ ซึ่งพัฒนาขึ้นตามแนวทางของ Rosenberg (1979 อ้างถึงใน สิรินรัตน์ ศรีสรพล, 2547) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .91 และเมื่อวิเคราะห์ความตรงด้วยวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากกลุ่มที่รู้ลักษณะอยู่แล้ว พบว่า สามารถจำแนกผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนสูงและผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนต่ำออกจากกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ต่อมา ชิตศุภางค์ รัชสีสมบัติศิริ (2550) นำมาตรการเห็นคุณค่าแห่งตนดังกล่าว ไปทดสอบกับกลุ่มคนทำงาน จำนวน 100 คน พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .90 สำหรับมาตรการเห็นคุณค่าแห่งตนในงานวิจัยชิ้นนี้ กำหนดให้เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง

2. **การทดสอบความเชื่อมโยงโดยนัย** ใช้โปรแกรมอินควิสิท (Inquisit) เวอร์ชัน 3.0.3.1 โดยคัดเลือกคำเป้าหมายและคำที่แสดงคุณลักษณะที่รวบรวมจากงานวิจัยในอดีตและการสอบถามบุคคลทั่วไป ได้แก่ กลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มคนทำงาน แล้วนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษา และพนักงานบริษัท จำนวน 21 คน จนได้คำเป้าหมาย 8 คำ โดยเป็นคำที่เกี่ยวข้องกับฉันและไม่ใช่อัน ด้านละ 4 คำ และคำที่แสดงคุณลักษณะ 12 คำ แบ่งเป็นคำทางบวกและคำทางลบด้านละ 6 คำ จากนั้น จึงตรวจสอบคุณภาพของการโปรแกรมทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย โดยใช้คำที่คัดเลือกแล้วข้างต้นไปทดสอบกับนักศึกษาและกลุ่มคนทำงาน จำนวน 13 คน พบว่า ลำดับของการจับคู่ไม่มีอิทธิพลต่อระยะเวลาโดยเฉลี่ยในการทดสอบ

3. **แบบทดสอบความขึ้นชอบตัวอักษร** เป็นการทดสอบความขึ้นชอบตัวอักษรแรกของชื่อและนามสกุล สำหรับภาษาไทยประกอบด้วยตัวอักษร 42 ตัว (คัดออก 2 ตัว ได้แก่ ช และ ศ) ส่วนภาษาอังกฤษประกอบด้วยตัวอักษร 26 ตัว จากนั้น เรียงลำดับตัวอักษรขึ้นใหม่ 8 รูปแบบ คำนวณจากลำดับการเรียงตัวอักษรภาษาไทย 2 แบบ ซึ่งแบบที่ 1 ขึ้นต้นด้วย “ก” แบบที่ 2 ขึ้นต้นด้วย “ฮ” ลำดับการเรียงตัวอักษรภาษาอังกฤษ 2 แบบ ซึ่งแบบที่ 1 ขึ้นต้นด้วย “A” แบบที่ 2 ขึ้นต้นด้วย “Z” และลำดับก่อนหลังในการทดสอบตัวอักษรภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 2 แบบ ทั้งนี้

กำหนดช่วงให้เป็นมาตรฐานค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง และทำแบบทดสอบกำหนดให้ระบุความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้นระหว่างการทดสอบด้วยคำถามปลายเปิด

4. แบบทดสอบความชื่นชอบซื้อ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์การเปลี่ยนชื่อและจำนวนครั้งที่เปลี่ยนชื่อ ส่วนที่สองเป็นการประเมินความชื่นชอบซื้อโดยรวม จำนวน 2 ข้อ ลักษณะมาตรฐานเป็นมาตรฐานค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง

5. มาตรฐานวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง พัฒนาจากมาตรของซิดศุภาวงศ์ รัชสีสมบัติศิริ (2550) ที่พัฒนาร่วมกับนุชารัตน์ มุงคุณ (2550) ปฏิภากร นาครอด (2550) และประพิมพา จรัลรัตนกุล (2550) ภายใต้การดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์นางค์ มณีศรี ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ด้าน โดยคิดข้อกระทงเพิ่มเติม แล้วนำไปทดสอบกับนิสิต นักศึกษา และกลุ่มคนทำงาน จำนวน 274 คน จนได้ข้อกระทงที่มีคุณภาพจากการวิเคราะห์ความเที่ยงและความตรงทั้งสิ้น 48 ข้อ แบ่งเป็นองค์ประกอบ 8 ด้าน ด้านละ 6 ข้อ ได้แก่ ด้านการแสดงอำนาจ ความเหนือกว่า ความสามารถในการพึ่งตนเอง การแสวงหาผลประโยชน์จากผู้อื่น ความต้องการได้มากกว่าที่เป็นอยู่ การแสดงออก ความทะนงตน และการหวั่นไหวมากกว่าปกติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟารวมทั้งฉบับเท่ากับ .93 และกำหนดให้เป็นมาตรฐานค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง

6. มาตรฐานวัดสุขภาวะทางจิต ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานวัดความพึงพอใจในชีวิต และมาตรฐานวัดความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ สำหรับมาตรฐานวัดความพึงพอใจในชีวิต พัฒนาจากมาตรฐานวัดความพึงพอใจในชีวิตของ พิมลรัตน์ ทิศภาคย์ (2548) โดยคิดข้อกระทงเพิ่มเติมแล้วทดสอบคุณภาพกับนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 342 คน ได้ข้อที่มีคุณภาพจากการวิเคราะห์ความเที่ยงและความตรงทั้งสิ้น 20 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .92

ส่วนมาตรฐานวัดความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ นำมาตรฐานวัดความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบของ พิมลรัตน์ ทิศภาคย์ (2548) จำนวน 20 ข้อ ซึ่งพัฒนาจากมาตรวัดของ Watson และคณะ (1988) แล้วนำไปทดสอบคุณภาพกับนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 342 คน จนได้ข้อที่มีคุณภาพจากการวิเคราะห์ความเที่ยงและความตรงทั้งสิ้น 20 ข้อ แบ่งเป็นความรู้สึกทางบวก 10 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .86 และความรู้สึกทางลบ 10 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .84 ทั้งนี้ มาตรฐานวัดสุขภาวะทางจิตทั้ง 2 มาตรฐาน กำหนดให้เป็นมาตรฐานค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง

ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยขออนุญาตอาจารย์ผู้สอนวิชา 3800101 จิตวิทยาทั่วไป และวิชา 3800303 การจูงใจมนุษย์ชั้นนำ ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2551 เพื่อเก็บข้อมูลจากนิสิต ระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในชั้นเรียน แล้วแจ้งนิสิตว่า การทดสอบดังต่อไปนี้ เป็นการวัดบุคลิกภาพ และความสามารถในการจัดประเภท โดยจะสุ่มผู้ร่วมการวิจัยทั้งหมดเข้าสู่ 1 ใน 2 เงื่อนไข ตามประเภทการวัด และลำดับการวัด ดังนี้

1. เงื่อนไขที่ 1 สุ่มผู้ร่วมการวิจัยเข้าสู่ 1 ใน 8 รูปแบบของแบบทดสอบความชื่นชอบตัวอักษร เพื่อทดสอบความชื่นชอบตัวอักษร แล้วจึงทดสอบความชื่นชอบชื่อ ต่อมাত্রวัดการเห็นคุณค่าแห่งตน มาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และมาตรวัดสุขภาวะทางจิต ตามลำดับ จากนั้น ภายใน 1-2 สัปดาห์ จึงติดต่อผู้ร่วมการวิจัย เพื่อทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย ก่อนจะเปิดเผยวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการวิจัย

2. เงื่อนไขที่ 2 ผู้ร่วมการวิจัยตอบมาตรวัดการเห็นคุณค่าแห่งตน มาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และมาตรวัดสุขภาวะทางจิต ตามลำดับ แล้วจึงสุ่มผู้ร่วมการวิจัยเข้าสู่ 1 ใน 8 รูปแบบของแบบทดสอบความชื่นชอบตัวอักษร เพื่อทดสอบความชื่นชอบตัวอักษร แล้วจึงทดสอบความชื่นชอบชื่อ ตามลำดับ จากนั้น ภายใน 1-2 สัปดาห์ จึงติดต่อผู้ร่วมการวิจัย เพื่อทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย ก่อนจะเปิดเผยวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการวิจัย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) โดยใช้โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling หรือ SEM) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย

1. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง เฉพาะบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิด สามารถทำนายความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ไม่สามารถทำนายการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย โดยมีการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้เป็นตัวแปรกำกับได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตน ไม่สามารถทำนายสุขภาวะทางจิตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สามารถทำนายสุขภาวะทางจิตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ไม่สามารถทำนายสุขภาวะทางจิต โดยมีความไม่สอดคล้องของการเห็นคุณค่าแห่งตนเป็นตัวแปรส่งผ่านได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
6. ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยต่ำและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้สูง มีระดับสุขภาวะทางจิตสูงกว่า ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยสูงและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะ

1. การวัดสุขภาวะทางจิต ควรศึกษาเพิ่มเติมในระยะยาว เพื่อเปรียบเทียบผลว่า ในระยะยาว บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง มีความสัมพันธ์กับสุขภาวะทางจิต แตกต่างจากการศึกษาในครั้งนี้อหรือไม่ และอย่างไร สืบเนื่องจากงานวิจัยของ Cramer และ Jones (2008) พบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง มีปัญหาด้านสุขภาวะทางจิตในระยะยาว โดยเฉพาะเมื่ออยู่ในช่วงจังหวะชีวิตที่มีความแปรผัน หรือสับสนด้านความเป็นตัวตนมาก
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ควรศึกษาในหลายๆ ช่วงกลุ่มอายุ เช่น กลุ่มวัยรุ่นตอนต้น กลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย กลุ่มผู้ใหญ่ตอนต้น กลุ่มคนทำงาน และกลุ่มผู้สูงอายุ เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยว่า มีความแตกต่างในระดับสุขภาวะทางจิตตามวัยด้วยหรือไม่
3. การศึกษาในอนาคต ควรศึกษาถึงความตรงของการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย เนื่องจากผลการวิเคราะห์การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัย จากการวัดทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ ความชื่นชอบชื่อ ความชื่นชอบตัวอักษร (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) และการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย พบข้อสนับสนุนว่า อาจไม่ได้วัดมโนทัศน์เดียวกัน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมสุขภาพจิต. (2551). *เปรียบเทียบการรับรู้ผู้ป่วยนอกจิตเวชเพื่อตรวจรักษาต่อของสถานบริการในสังกัดกรมสุขภาพจิต ปีงบประมาณ 2546-2550*. คัดมาเมื่อ 4 ตุลาคม 2551, จาก http://www.dmh.go.th/report/patient/pa_in.asp?field10=all
- ชิตศุภางค์ รัชชีสมบัติศิริ. (2550). *อิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ต่อพินินิสัยในการให้อภัยและการให้อภัยเฉพาะเหตุการณ์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา สังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมลรัตน์ ทิศาภาคย์. (2548). *ผลของการให้อภัยและการผูกมัดระหว่างบุคคลต่อสุขภาวะทางจิต*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิรินรัตน์ ศรีสรवल. (2547). *อิทธิพลของภาพลวงตาทางบวกต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ของคู่รัก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Blanton, H., Jaccard, J., Gonzales, P. M., & Christie, C. (2006). Decoding the implicit association test: Implications for criterion prediction [Electronic version]. *Journal of Experimental Social Psychology*, 42, 192-212.
- Bosson, J. K., Swann, W. B., Jr., & Pennebaker, J. W. (2000). Stalking the perfect measure of implicit self-esteem: The blind men and the elephant revisited? [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 79, 631-643.
- Brown, R. P. (2004). Vengeance is mine: Narcissism, vengeance, and the tendency to forgive [Electronic version]. *Journal of Research in Personality*, 38, 576-584.

- Brown, R. P., & Ziegler-Hill, V. (2004). Narcissism and the non-equivalence of self-esteem measures: A matter of dominance? [Electronic version]. *Journal of Research in Personality, 38*, 585-592.
- Campbell, W. K., Bosson, J. K., Goheen, T. W., Lakey, C. E., & Kernis, M. H. (2007). Do narcissists dislike themselves "deep down inside"? [Electronic version]. *Psychological Science, 18*, 227-229.
- Cramer, P., & Jones, C. J. (2008). Narcissism, identification, and longitudinal change in psychological health: Dynamic predictions [Electronic version]. *Journal of Research in Personality, 42*, 1148-1159.
- DeHart, T., Pelham, B. W., & Tennen, H. (2006). What lies beneath: Parenting style and implicit self-esteem [Electronic version]. *Journal of Experimental Social Psychology, 42*, 1-17.
- De Jong, P. (2002). Implicit self-esteem and social anxiety: differential self-favouring effects in high and low anxious individuals [Electronic version]. *Behaviour Research and Therapy, 40*, 501-508.
- Diener, E. (1984). Assessing subjective well-being: Progress and opportunities [Electronic version]. *Social Indicators Research, 31*, 103-157.
- Diener, E., Emmons, R., Larsen, R., & Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale [Electronic version]. *Journal of Personality Assessment, 47*, 1105-1117.
- Dijksterhuis, A. (2004). I like myself but I don't know why: Enhancing implicit self-esteem by subliminal evaluative conditioning [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 86*, 345-355.
- Epstein, S. (1994). Integration of the cognitive and the psychodynamic unconscious [Electronic version]. *American Psychologist, 49*, 709-724.
- Farnham, S. D., Greenwald, A. G., & Banaji, M. R. (1999). Implicit self-esteem. In D. Abrams & M. Hogg (Eds.), *Social identity and social cognition* (pp. 230-248). Oxford, UK: Blackwell.
- Franck, E., DeRaedt, R., & DeHouwer, J. (2007). Implicit but not explicit self-esteem predicts future depressive symptomatology [Electronic version]. *Behaviour Research and Therapy, 45*, 2448-2455.

- Gebauer, J. E., Riketta, M., Broemer, P., & Maio, G. R. (in press). "How much do you like your name?" An implicit measure of global self-esteem [Electronic version]. *Journal of Experimental Social Psychology*.
- Greenwald, A. G. (2003). *Generic IAT* [Computer programming language]. Retrieved July 28, 2008, from http://faculty.washington.edu/agg/iat_materials.html.
- Greenwald, A. G., & Banaji, M. R. (1995). Implicit social cognition: Attitudes, self-esteem, and stereotypes [Electronic version]. *Psychological Review*, 102, 4-27.
- Greenwald, A. G., & Farnham, S. D. (2000). Using the implicit association test to measure self-esteem and self-concept [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 79, 1022-1038.
- Greenwald, A. G., Nosek, B. A., & Banaji, M. R. (2003). Understanding and using the Implicit Association Test: I. An improved scoring algorithm [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 85, 197-216.
- Gregg, A. P., & Sedikides, C. (2008). Implicit self-esteem and narcissism: rethinking the link. Manuscript being revised for resubmission.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B.J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate data analysis* (6th ed.). New Jersey: Pearson Education.
- Hendin, H. M., & Cheek, J. M. (1997). Assessing hypersensitive narcissism: A reexamination of Murray's Narcism Scale [Electronic version]. *Journal of Research in Personality*, 31, 588-599.
- Higgins, E. T. (1987). Self-discrepancy: A theory relating self and affect [Electronic version]. *Psychological Review*, 94, 319-340.
- Hoorens, V., Nuttin, J. M., Herman, I. E., & Pavakanun, U. (1990). Mastery pleasure versus mere ownership: A quasi-experimental cross-cultural and cross-alphabetical test for the name letter effect [Electronic version]. *European Journal of Social Psychology*, 20, 181-205.
- Jones, J. T., Pelham, B. W., & Mirenberg, M. C. (2002). Name letter preferences are not merely mere exposure: Implicit egotism as self-regulation [Electronic version]. *Journal of Experimental Social Psychology*, 38, 170-177.

- Jordan, C. H., Spencer, S. J., Zanna, M. P., Hoshino-Browne, E., & Correll, J. (2003). Secure and defensive high self-esteem [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 85*, 969-978.
- Jordan, C. H., Whitfield, M., & Zeigler-Hill, V. (2007). Intuition and the correspondence between implicit and explicit self-esteem [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 93*, 1067-1079.
- King, G. (2007). Narcissism and effective crisis management: A review of potential problems and pitfalls [Electronic version]. *Journal of Contingencies and Crisis Management, 15*, 183-193
- Kool, S. L., Dijksterhuis, A., van Knippenberg, A. (2001). What's in a name? Implicit self-esteem and the automatic self [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 80*, 669-685.
- Krizan, Z. (2008). What is implicit about implicit self-esteem? [Electronic version]. *Journal of Research in Personality*, doi: 10.1016/j.jrp.2008.07.002
- Krizan, Z., & Suls, J. (2008). Are implicit and explicit measures of self-esteem related? A meta-analysis for the Name-Letter Test [Electronic version]. *Personality and Individual Differences, 44*, 521–531.
- Lapsley, D. K., & Aalsma, M. C. (2006). An empirical typology of narcissism and mental health in late adolescence [Electronic version]. *Journal of Adolescence, 29*, 53-71.
- Nuttin, J. M. Jr., (1985). Narcissism beyond Gestalt and awareness: The name letter effect [Electronic version]. *European Journal of Social Psychology, 15*, 353–361.
- Pavot, W., Fujita, F., & Diener, E. (1997). The relationship between self-aspect congruence, personality and subjective well-being [Electronic version]. *Personality and Individual Differences, 22*, 183-191.
- Pelham, B. W., Koole, S. L., Hardin, C. D., Hetts, J. J., Seah, E., & DeHart, T. (2005). Gender moderates the relation between implicit and explicit self-esteem [Electronic version]. *Journal of Experimental Social Psychology, 41*, 84–89.
- Pinter, B., & Greenwald, A. G. (2007). Clarifying the role of the “other” category in the self-esteem IAT [Electronic version]. *Experimental Psychology, 52*, 74-79.

- Pyszczynski, T., Greenberg, J., Solomon, S., Arndt, J., & Schimel, A. (2004). Why do people need self-esteem? A theoretical and empirical review [Electronic version]. *Psychological Bulletin*, 130, 435-468.
- Raskin, R. N., & Terry, H. (1988). A principle components analysis of the Narcissistic Personality Inventory and further evidence of its construct validity [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54, 890-902.
- Robins, R. W., & Beer, J. S. (2001). Positive illusion about the self: Short-term benefit and long-term costs [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 80, 340-352.
- Rose, P. (2002). The happy and unhappy faces of narcissism [Electronic version]. *Personality and Individual Differences*, 33, 379-391.
- Rudman, L. A., Dohn, M. C., & Fairchild, K. (2007). Implicit self-esteem compensation: automatic threat defense [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 93, 798-813.
- Ryff, C. D. (1989). Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychological well-being [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57, 1069-1081.
- Ryff, C. D., & Keyes, C. L. M. (1995). The structure of psychological well-being revisited [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 69, 719-727.
- Schimmack, U., & Diener, E. (2003). Predictive validity of explicit and implicit self-esteem for subjective well-being [Electronic version]. *Journal of Research in Personality*, 37, 100-106.
- Schnabel, H., Asendorpf, J. B. & Greenwald, A. G. (in press). Using implicit association tests for the assessment of implicit personality self-concept. In G. J. Boyle, G. Matthews, & H. Saklofske (Eds.), *Handbook of personality theory and testing*. London: Sage.
- Schröder-Abé, M., Rudolph, A., & Schütz, A. (2007). High implicit self-esteem is not necessarily advantageous: Discrepancies between explicit and implicit self-esteem and their relationship with anger expression and psychological health [Electronic version]. *European Journal of Personality*, 21, 319-339.

- Sedikides, C., Rudich, E. A., Gregg, A. P., Kumashiro, M., & Rusbult, C. (2004). Are normal narcissists psychologically healthy?: Self-esteem matters [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 3*, 400-416.
- Sheldon, K. M., & Niemiec, C. P. (2006). It's not just the amount that counts: Balanced need satisfaction also affects well-being [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 91*, 331-341.
- Shimizu, M., & Pelham, B. W. (2004). The unconscious cost of good fortune: Implicit and explicit self-esteem, positive life events, and health [Electronic version]. *Health Psychology, 23*, 101-105.
- Taylor, S., & Brown, J. (1988). Illusion and well-being: A social psychological perspective on mental health [Electronic version]. *Psychological Bulletin, 103*, 193-210.
- Thorndike, E. L. (1920). A constant error in psychological rating [Electronic version]. *Journal of Applied Psychology, 4*, 25-29.
- Trzesniewski, K. H., Donnellan, M. B., Moffitt, T. E., Robins, R. W., Poulton, R., & Caspi, A. (2006). Low self-esteem during adolescence predicts poor health, criminal behavior, and limited economic prospects during adulthood [Electronic version]. *Developmental Psychology, 42*, 381-390.
- Trzesniewski, K. H., Donnellan, M. B., & Robins, R. W. (2008). Do today's young people really think they are so extraordinary? An examination of secular trends in narcissism and self-enhancement [Electronic version]. *Psychological Science, 19*, 181-188.
- Walker, S. S., & Schimmack, U. (2008). Validity of a happiness Implicit Association Test as a measure of subjective well-being [Electronic version]. *Journal of Research in Personality, 42*, 490-497.
- Watson, D., Tellegen, A., & Clark, L. (1988). Development and validation of brief measures of positive and negative affect: The PANAS Scales [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 54*, 1063-1070.
- Wink, P. (1991). Two faces of narcissism [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 61*, 590-597.

- Wink, P., & Donahue, K. (1997). The relation between two types of narcissism and boredom [Electronic version]. *Journal of Research in Personality, 31*, 136–140.
- Zeigler-Hill, V. (2006). Discrepancies between implicit and explicit self-esteem: Implications for narcissism and self-esteem instability [Electronic version]. *Journal of Personality, 74*, 119-143.
- Ziegler-Hill, V., & Terry, C. (2007). Perfectionism and explicit self-esteem: The moderating role of implicit self-esteem [Electronic version]. *Self and Identity, 6*, 137-153.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

แบบทดสอบเพื่อคัดเลือกคำสำหรับการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย ครั้งที่ 1

คำชี้แจง

แบบสำรวจฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย ในวิทยานิพนธ์ของนางสาว
หยกฟ้า อิศรานนท์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยขอความร่วมมือให้ท่านโปรดตอบแบบสำรวจนี้ ด้วยความรู้สึที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด
ข้อมูลจากการตอบของท่านจะถือเป็นความลับ และจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านทั้งสิ้น

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงสำหรับความร่วมมือ

นางสาวหยกฟ้า อิศรานนท์

(ผู้วิจัย)

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน หรือเติม

ข้อความที่เหมาะสม (โปรดตอบให้ครบทุกข้อ)

1. เพศ หญิง ชาย
2. อายุ _____ ปี
3. อาชีพ นักเรียน / นักศึกษา พนักงานบริษัทเอกชน
 ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 ธุรกิจส่วนตัว พนักงานอิสระ
 รับจ้าง อื่นๆ โปรดระบุ _____
4. ระดับการศึกษา
 ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก
 อื่นๆ _____

ตอนที่ 2 แบบสำรวจความหมายของคำ

ชุดที่ 1

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาคำในแต่ละข้อต่อไปนี้ว่า มีความหมายที่แสดงถึงความเด่น ความฉลาด และสถานภาพ มากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย **X** ลงในช่องว่างที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อ

ข้อ	คำศัพท์	น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก
1	ดี	1	2	3	4	5
2	เยี่ยม	1	2	3	4	5
3	มิด	1	2	3	4	5
4	เลวร้าย	1	2	3	4	5
5	วิเศษ	1	2	3	4	5
6	เลว	1	2	3	4	5
7	ถูกต้อง	1	2	3	4	5
8	แย่	1	2	3	4	5
9	ห่วงใย	1	2	3	4	5
10	อิสระ	1	2	3	4	5
11	รัก	1	2	3	4	5
12	สันติ	1	2	3	4	5
13	เพื่อน	1	2	3	4	5
14	ของขวัญ	1	2	3	4	5
15	ซื่อสัตย์	1	2	3	4	5
16	สุขภาพ	1	2	3	4	5
17	สวรรค์	1	2	3	4	5
18	นรก	1	2	3	4	5
19	ป่วย	1	2	3	4	5
20	ตาย	1	2	3	4	5
21	คุก	1	2	3	4	5
22	ยาพิษ	1	2	3	4	5
23	มะเร็ง	1	2	3	4	5
24	สงคราม	1	2	3	4	5
25	ศพ	1	2	3	4	5
26	เหม็น	1	2	3	4	5
27	ปีศาจ	1	2	3	4	5
28	ก้าวร้าว	1	2	3	4	5

ข้อ	คำศัพท์	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง มาก	มาก
29	ทรมาน	1	2	3	4	5
30	ล้มเหลว	1	2	3	4	5
31	ไร้ค่า	1	2	3	4	5
32	อ่อนแอ	1	2	3	4	5
33	โหดร้าย	1	2	3	4	5
34	เจ็บปวด	1	2	3	4	5

ชุดที่ 2 ข.

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาคำคุณศัพท์ในแต่ละข้อว่า มีความหมายที่แสดงถึงคุณธรรม ความสัมพันธ์ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม มากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่างที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อ

ข้อ	คำศัพท์	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง มาก	มาก
1	ดี	1	2	3	4	5
2	เยี่ยม	1	2	3	4	5
3	ผิด	1	2	3	4	5
4	เลวร้าย	1	2	3	4	5
5	วิเศษ	1	2	3	4	5
6	เลว	1	2	3	4	5
7	ถูกต้อง	1	2	3	4	5
8	แย่	1	2	3	4	5
9	ห่วงใย	1	2	3	4	5
10	อิสระ	1	2	3	4	5
11	รัก	1	2	3	4	5
12	สันติ	1	2	3	4	5
13	เพื่อน	1	2	3	4	5
14	ของขวัญ	1	2	3	4	5
15	ซื่อสัตย์	1	2	3	4	5
16	สุขภาพ	1	2	3	4	5
17	สวรรค์	1	2	3	4	5
18	นรก	1	2	3	4	5
19	ป่วย	1	2	3	4	5
20	ตาย	1	2	3	4	5

ข้อ	คำศัพท์	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง มาก	มาก
21	คุก	1	2	3	4	5
22	ยาพิษ	1	2	3	4	5
23	มะเร็ง	1	2	3	4	5
24	สงคราม	1	2	3	4	5
25	ศพ	1	2	3	4	5
26	เหม็น	1	2	3	4	5
27	ปีศาจ	1	2	3	4	5
28	ก้าวร้าว	1	2	3	4	5
29	ทรมาน	1	2	3	4	5
30	ลึ้มเหลว	1	2	3	4	5
31	ไร้ค่า	1	2	3	4	5
32	อ่อนแอ	1	2	3	4	5
33	โหดร้าย	1	2	3	4	5
34	เจ็บปวด	1	2	3	4	5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบเพื่อคัดเลือกคำสำหรับการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย ครั้งที่ 2

คำชี้แจง

แบบสำรวจฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย ในวิทยานิพนธ์ของนางสาว
หยกฟ้า อิศรานนท์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยขอความร่วมมือให้ท่านโปรดตอบแบบสำรวจนี้ ด้วยความรู้สึที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด
ข้อมูลจากการตอบของท่านจะถือเป็นความลับ และจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านทั้งสิ้น

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงสำหรับความร่วมมือ

นางสาวหยกฟ้า อิศรานนท์

(ผู้วิจัย)

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน หรือเติม

ข้อความที่เหมาะสม (โปรดตอบให้ครบทุกข้อ)

1. เพศ หญิง ชาย
2. อายุ _____ ปี
3. อาชีพ นักเรียน / นักศึกษา พนักงานบริษัทเอกชน
 ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 ธุรกิจส่วนตัว พนักงานอิสระ
 รับจ้าง อื่นๆ โปรดระบุ _____
4. ระดับการศึกษา
 ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก
 อื่นๆ _____

ตอนที่ 2 แบบสำรวจความหมายของคำ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาคำในแต่ละข้อต่อไปนี้ว่า **มีความหมายเป็นไปในทิศทางบวกหรือทิศทางลบมากน้อยเพียงใด** โดยทำเครื่องหมาย **X** ลงในช่องว่างที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อ

ข้อ	คำศัพท์	บวก	ค่อนข้างบวก	ปานกลาง	ค่อนข้างลบ	ลบ
1	ดี	1	2	3	4	5
2	ก้าวร้าว	1	2	3	4	5
3	ปีศาจ	1	2	3	4	5
4	เลวร้าย	1	2	3	4	5
5	วิเศษ	1	2	3	4	5
6	เลว	1	2	3	4	5
7	คุก	1	2	3	4	5
8	แย่	1	2	3	4	5
9	อิสระ	1	2	3	4	5
10	อ่อนแอ	1	2	3	4	5
11	เจ็บปวด	1	2	3	4	5
12	สวรรค์	1	2	3	4	5
13	สงคราม	1	2	3	4	5
14	ตาย	1	2	3	4	5
15	ถูกต้อง	1	2	3	4	5
16	ไร้ค่า	1	2	3	4	5
17	นรก	1	2	3	4	5
18	เหม็น	1	2	3	4	5
19	ผิด	1	2	3	4	5
20	ลึ้มเหลว	1	2	3	4	5
21	ทรมาน	1	2	3	4	5
22	เยี่ยม	1	2	3	4	5
23	ยาพิษ	1	2	3	4	5
24	ของขวัญ	1	2	3	4	5
25	โหดร้าย	1	2	3	4	5
26	สุขภาพ	1	2	3	4	5

ตารางที่ ก 1

ผลการวิเคราะห์ค่าที่แสดงคุณลักษณะ 34 คำ

คำที่แสดงคุณ ลักษณะ	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ค่าที่แสดงคุณลักษณะ				<i>t</i>	<i>p</i> (สอง หาง)	ค่าที่ นำไป ใช้
		มิติเอเจนซี		มิติคอมมูเนียน				
		<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
1. ดี	บวก	3.86	0.79	4.19	0.93	-1.32	.201	✓
2. เยี่ยม	บวก	4.38	0.97	4.05	0.92	1.07	.297	✓
3. ผิด	ลบ	2.43	1.16	2.52	1.44	-0.31	.760	✓
4. เลวร้าย	ลบ	2.52	1.66	2.38	1.53	0.47	.642	✓
5. วิเศษ	บวก	3.52	1.25	2.95	1.20	1.78	.090	✓
6. เลว	ลบ	2.67	1.49	2.62	1.47	0.21	.833	✓
7. ถูกต้อง	บวก	3.48	1.33	3.43	1.43	0.15	.883	✓
8. แย่	ลบ	2.86	1.28	2.67	1.35	0.75	.463	✓
9. ห่วงใย	บวก	3.14	1.35	4.29	0.96	-3.59**	.002	-
10. อิศระ	บวก	3.95	1.07	4.05	1.12	-0.36	.724	✓
11. รัก	บวก	3.71	1.42	4.52	0.68	-2.72	.013	-
12. สันติ	บวก	3.76	1.26	4.67	0.58	-3.97**	.001	-
13. เพื่อน	บวก	3.86	1.24	4.52	0.75	-2.47	.023	-
14. ของขวัญ	บวก	2.86	1.49	3.14	1.35	-0.97	.343	✓
15. ซื่อสัตย์	บวก	3.76	1.41	4.57	0.68	-2.52*	.020	-
16. สุขภาพ	บวก	3.86	1.20	3.90	1.00	-0.16	.877	✓
17. สวรรค์	บวก	2.52	1.36	2.38	1.28	0.46	.651	✓
18. นรก	ลบ	1.95	1.40	1.81	1.21	0.51	.614	✓
19. ป่วย	ลบ	3.00	1.55	1.95	1.16	2.59*	.018	-
20. ตาย	ลบ	2.90	1.70	2.14	1.59	1.63	.119	✓
21. คู่ก	ลบ	2.29	1.49	2.10	1.48	0.69	.493	✓
22. ยาพิษ	ลบ	1.71	1.10	1.52	0.81	1.28	.214	✓
23. มะเร็ง	ลบ	2.95	1.56	1.90	1.09	3.13**	.005	-
24. สงคราม	ลบ	2.67	1.65	2.19	1.60	1.19	.248	✓
25. ศพ	ลบ	2.19	1.66	1.71	1.38	2.12*	.047	-
26. เหม็น	ลบ	2.14	1.39	1.67	1.01	1.81	.086	✓
27. ปีสาค	ลบ	1.81	1.25	1.52	1.03	1.45	.162	✓

คำที่ แสดง คุณลักษณะ	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์คำที่แสดงคุณลักษณะ				<i>t</i>	<i>p</i> (สอง หาง)	คำที่ นำไป ใช้
		มิติเอเจนซี		มิติคอมมูเนียน				
		<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
28. ก้าวร้าว	ลบ	2.24	1.26	2.67	1.49	-1.23	.234	✓
29. ทรมาน	ลบ	2.19	1.29	1.81	1.12	1.56	1.34	✓
30. ล้มเหลว	ลบ	2.29	1.27	1.95	1.20	1.07	.297	✓
31. ไร้ค่า	ลบ	2.76	1.70	2.67	1.65	0.32	.754	✓
32. อ่อนแอ	ลบ	2.52	1.29	2.38	1.16	0.47	.642	✓
33. โหดร้าย	ลบ	2.10	1.22	2.04	1.36	0.16	.874	✓
34. เจ็บปวด	ลบ	2.29	1.31	2.10	1.34	0.72	.479	✓

* $p < .05$, สองหาง. ** $p < .01$, สองหาง.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ก 2

ผลการคัดเลือกคำที่แสดงคุณลักษณะทางบวก 6 คำ และทางลบ 6 คำ

คำที่แสดง คุณลักษณะ	ทิศทาง	M	SD	คำที่นำไปใช้
1. ดี	บวก	4.78	0.42	✓
2. วิเศษ	บวก	4.78	0.60	✓
3. สวรรค์	บวก	4.70	0.47	✓
4. เยี่ยม	บวก	4.65	0.71	✓
5. อิศระ	บวก	4.43	0.59	✓
6. ถูกต้อง	บวก	4.30	0.76	✓
7. ของขวัญ	บวก	4.26	0.69	-
8. สุขภาพ	บวก	4.26	0.96	-
9. ช่อนแฉ	ลบ	2.09	0.73	-
10. แย่	ลบ	2.04	0.93	-
11. ผิด	ลบ	2.04	0.71	-
12. ยาพิษ	ลบ	1.96	0.98	-
13. เจ็บปวด	ลบ	1.96	0.77	-
14. เหม็น	ลบ	1.87	0.76	-
15. ล้มเหลว	ลบ	1.74	0.86	-
16. ไร้ค่า	ลบ	1.65	0.78	-
17. คุก	ลบ	1.61	0.58	-
18. โหดร้าย	ลบ	1.57	0.79	-
19. ตาย	ลบ	1.48	0.99	-
20. ปีกาจ	ลบ	1.43	0.73	-
21. ทรมาน	ลบ	1.39	0.50	✓
22. เลว	ลบ	1.39	0.50	✓
23. เลวร้าย	ลบ	1.39	0.66	✓
24. ก้าวร้าว	ลบ	1.39	0.66	✓
25. สงคราม	ลบ	1.35	0.88	✓
26. นรก	ลบ	1.26	0.45	✓

ภาคผนวก ข

รูปแบบการทดสอบความถี่ขึ้นชอบตัวอักษร

ลำดับตัวอักษรภาษาไทย แบบที่ 1

ข้อ	ตัวอักษร	น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก
1	ก	1	2	3	4	5
2	ข	1	2	3	4	5
3	ช	1	2	3	4	5
4	ฌ	1	2	3	4	5
5	ค	1	2	3	4	5
6	บ	1	2	3	4	5
7	ฌ	1	2	3	4	5
8	ป	1	2	3	4	5
9	ง	1	2	3	4	5
10	ผ	1	2	3	4	5
11	จ	1	2	3	4	5
12	ฝ	1	2	3	4	5
13	ฉ	1	2	3	4	5
14	พ	1	2	3	4	5
15	ช	1	2	3	4	5
16	ฟ	1	2	3	4	5
17	ช	1	2	3	4	5
18	ภ	1	2	3	4	5
19	ณ	1	2	3	4	5
20	ม	1	2	3	4	5
21	ญ	1	2	3	4	5

ข้อ	ตัวอักษร	น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก
22	ย	1	2	3	4	5
23	ฎ	1	2	3	4	5
24	ร	1	2	3	4	5
25	ฏ	1	2	3	4	5
26	ล	1	2	3	4	5
27	ฬ	1	2	3	4	5
28	ว	1	2	3	4	5
29	ศ	1	2	3	4	5
30	ศ	1	2	3	4	5
31	ฒ	1	2	3	4	5
32	ษ	1	2	3	4	5
33	ณ	1	2	3	4	5
34	ส	1	2	3	4	5
35	ด	1	2	3	4	5
36	ห	1	2	3	4	5
37	ต	1	2	3	4	5
38	ฬ	1	2	3	4	5
39	ถ	1	2	3	4	5
40	อ	1	2	3	4	5
41	ท	1	2	3	4	5
42	ย	1	2	3	4	5

ลำดับตัวอักษรภาษาไทย แบบที่ 2

ข้อ	ตัวอักษร	น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก
1	ฮ	1	2	3	4	5
2	ท	1	2	3	4	5
3	ถ	1	2	3	4	5
4	ด	1	2	3	4	5
5	พ	1	2	3	4	5
6	ต	1	2	3	4	5
7	ห	1	2	3	4	5
8	ค	1	2	3	4	5
9	ส	1	2	3	4	5
10	ณ	1	2	3	4	5
11	ช	1	2	3	4	5
12	ฌ	1	2	3	4	5
13	ศ	1	2	3	4	5
14	ช	1	2	3	4	5
15	ว	1	2	3	4	5
16	ฐ	1	2	3	4	5
17	ล	1	2	3	4	5
18	ฎ	1	2	3	4	5
19	ร	1	2	3	4	5
20	ฏ	1	2	3	4	5
21	ย	1	2	3	4	5

ข้อ	ตัวอักษร	น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก
22	ญ	1	2	3	4	5
23	ม	1	2	3	4	5
24	ณ	1	2	3	4	5
25	ภ	1	2	3	4	5
26	ช	1	2	3	4	5
27	ฟ	1	2	3	4	5
28	ช	1	2	3	4	5
29	พ	1	2	3	4	5
30	จ	1	2	3	4	5
31	ฝ	1	2	3	4	5
32	จ	1	2	3	4	5
33	ผ	1	2	3	4	5
34	ง	1	2	3	4	5
35	ป	1	2	3	4	5
36	ผ	1	2	3	4	5
37	บ	1	2	3	4	5
38	ค	1	2	3	4	5
39	น	1	2	3	4	5
40	ช	1	2	3	4	5
41	ธ	1	2	3	4	5
42	ก	1	2	3	4	5

ลำดับตัวอักษรภาษาอังกฤษ แบบที่ 1

ข้อ	ตัวอักษร	น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก
1	A	1	2	3	4	5
2	N	1	2	3	4	5
3	B	1	2	3	4	5
4	O	1	2	3	4	5
5	C	1	2	3	4	5
6	P	1	2	3	4	5
7	D	1	2	3	4	5
8	Q	1	2	3	4	5
9	E	1	2	3	4	5
10	R	1	2	3	4	5
11	F	1	2	3	4	5
12	S	1	2	3	4	5
13	G	1	2	3	4	5

ข้อ	ตัวอักษร	น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก
14	T	1	2	3	4	5
15	H	1	2	3	4	5
16	U	1	2	3	4	5
17	I	1	2	3	4	5
18	V	1	2	3	4	5
19	J	1	2	3	4	5
20	W	1	2	3	4	5
21	K	1	2	3	4	5
22	X	1	2	3	4	5
23	L	1	2	3	4	5
24	Y	1	2	3	4	5
25	M	1	2	3	4	5
26	Z	1	2	3	4	5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลำดับตัวอักษรภาษาอังกฤษ แบบที่ 2

ข้อ	ตัวอักษร	น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก
1	Z	1	2	3	4	5
2	M	1	2	3	4	5
3	Y	1	2	3	4	5
4	L	1	2	3	4	5
5	X	1	2	3	4	5
6	K	1	2	3	4	5
7	W	1	2	3	4	5
8	J	1	2	3	4	5
9	V	1	2	3	4	5
10	I	1	2	3	4	5
11	U	1	2	3	4	5
12	H	1	2	3	4	5
13	T	1	2	3	4	5

ข้อ	ตัวอักษร	น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก
14	G	1	2	3	4	5
15	S	1	2	3	4	5
16	F	1	2	3	4	5
17	R	1	2	3	4	5
18	E	1	2	3	4	5
19	Q	1	2	3	4	5
20	D	1	2	3	4	5
21	P	1	2	3	4	5
22	C	1	2	3	4	5
23	O	1	2	3	4	5
24	B	1	2	3	4	5
25	N	1	2	3	4	5
26	A	1	2	3	4	5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

ตารางที่ ค 1

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของมาตรวัดบุคลิกภาพแบบ
หลงตนเอง ครั้งที่ 1

ข้อ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p (หนึ่ง หาง)	CITC ครั้งที่ 1 (N = 402)	CITC ครั้งที่ 2 (N = 402)	CITC ครั้งที่ 3 (N = 402)	ข้อที่ผ่าน
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ									
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ							
		(n = 109)		(n = 106)							
		M	SD	M	SD						
Au1	+	3.57	0.70	2.93	0.77	6.33***	.000	.33	.32	.30	✓
Au9	+	3.35	0.83	2.59	0.89	6.41***	.000	.36	.34	.33	✓
Au49	+	3.53	0.86	2.80	0.81	6.46***	.000	.34	.33	.33	✓
Au62	+	3.09	0.89	1.75	0.73	12.06***	.000	.58	.58	.58	✓
Au67	+	3.76	0.78	3.14	0.93	5.30***	.000	.30	.30	.30	✓
Au78	+	3.36	0.76	2.00	0.74	13.21***	.000	.60	.61	.61	✓
Au105	+	3.06	0.67	1.75	0.66	14.44***	.000	.66	.65	.65	✓
Au110	+	3.53	0.77	2.75	0.76	7.48***	.000	.44	.44	.43	✓
Au114	+	3.11	0.71	1.96	0.85	10.69***	.000	.54	.54	.53	✓
Au83	+	3.00	0.67	2.02	0.69	10.55***	.000	.55	.56	.56	✓
Au107	+	2.97	0.59	2.13	0.71	9.42***	.000	.51	.52	.52	✓
Au109	+	3.02	0.80	1.94	0.75	10.25***	.000	.49	.50	.50	✓
Au84	+	3.16	0.89	1.79	0.62	13.07***	.000	.62	.63	.63	✓
Au93	+	3.48	0.76	2.42	0.84	9.71***	.000	.52	.53	.53	✓
Au57	+	3.33	0.90	2.53	0.91	6.50***	.000	.40	.39	.39	✓
Au112	+	3.58	0.78	2.27	0.87	11.61***	.000	.51	.51	.51	✓
Au17 re	-	3.38	0.80	3.07	0.92	2.64**	.009	.12	.09	-	-
Au33re	-	3.41	0.83	2.97	0.90	3.74***	.000	.16	.12	.11	✓
Au90re	-	3.06	0.68	3.23	0.76	-1.64	.051	-	-	-	-
Au108 re	-	3.15	0.79	3.17	0.72	-0.19	.425	-	-	-	-
Au103 re	-	3.16	0.82	3.39	0.85	-2.03*	.022	-.13	-	-	-

ข้อ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p (หนึ่ง หาง)	CITC ครั้งที่ 1 (N = 402)	CITC ครั้งที่ 2 (N = 402)	CITC ครั้งที่ 3 (N = 402)	ข้อที่ผ่าน
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ									
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ							
		(n = 109)		(n = 106)							
		M	SD	M	SD						
Au55re	-	3.15	0.94	2.91	0.94	1.88*	.031	.05	-	-	-
Au41re	-	3.63	0.97	3.43	0.94	1.53	.064	-	-	-	-
Au25re	-	3.50	0.77	3.74	0.69	-2.32*	.011	-.10	-	-	-
Sup2	+	3.42	0.77	2.36	0.83	9.72***	.000	.47	.47	.46	✓
Sup10	+	3.15	0.66	1.92	0.73	12.93***	.000	.59	.59	.59	✓
Sup18	+	3.38	0.77	1.95	0.79	13.39***	.000	.58	.59	.59	✓
Sup26	+	3.55	0.85	2.42	0.87	9.64***	.000	.49	.49	.49	✓
Sup34	+	3.02	0.78	1.69	0.65	13.52***	.000	.61	.62	.62	✓
Sup42	+	3.28	0.75	2.06	0.80	11.62***	.000	.57	.58	.58	✓
Sup56	+	3.30	0.67	1.97	0.75	13.71***	.000	.62	.63	.63	✓
Sup63	+	3.52	0.67	2.70	0.82	8.07***	.000	.46	.45	.45	✓
Sup79	+	3.26	0.71	1.83	0.65	15.28***	.000	.69	.69	.68	✓
Sup85	+	3.16	0.64	1.89	0.71	13.79***	.000	.64	.65	.65	✓
Sup97	+	3.31	0.65	2.31	0.71	10.81***	.000	.53	.53	.53	✓
Sup100	+	3.07	0.70	2.23	0.83	8.02***	.000	.39	.40	.40	✓
Sup88	+	3.39	0.63	2.10	0.68	14.52***	.000	.66	.67	.67	✓
Sup68	+	2.53	0.87	1.46	0.65	10.26***	.000	.49	.50	.50	✓
Sup113	+	2.42	0.82	1.38	0.51	11.25***	.000	.51	.51	.51	✓
Sup106	+	2.54	0.83	1.53	0.56	10.51***	.000	.50	.51	.52	✓
Sup111	+	2.50	0.88	1.57	0.57	9.23***	.000	.46	.48	.48	✓
Sup75	+	3.08	0.75	1.58	0.65	15.67***	.000	.63	.64	.65	✓
Sup102	+	3.19	0.71	1.95	0.70	12.90***	.000	.61	.61	.61	✓
Sup91 re	+	3.14	0.78	2.66	0.96	3.98***	.000	.24	.22	.21	✓
Sup72 re	-	3.47	0.94	3.21	1.03	1.93*	.028	.10	.07	-	-
Sup52 re	-	3.15	0.86	2.55	1.02	4.64***	.000	.23	.21	.20	✓

ชื่อ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p (หนึ่ง หาง)	CITC ครั้งที่ 1 (N = 402)	CITC ครั้งที่ 2 (N = 402)	CITC ครั้งที่ 3 (N = 402)	ข้อที่ผ่าน
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ									
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ							
		(n = 109)		(n = 106)							
		M	SD	M	SD						
Sup50 re	-	2.50	0.88	2.55	0.87	-0.36	.361	-	-	-	-
Suf3	+	3.24	0.89	2.31	1.05	<u>6.99</u> ***	.000	.40	.41	.41	✓
Suf11	+	3.10	1.00	1.98	0.99	<u>8.27</u> ***	.000	.42	.44	.44	✓
Suf19	+	3.22	0.83	2.59	0.87	<u>5.39</u> ***	.000	.34	.35	.35	✓
Suf27	+	3.26	0.77	2.36	0.90	<u>7.85</u> ***	.000	.43	.43	.43	✓
Suf43	+	2.78	1.02	1.93	0.86	<u>6.59</u> ***	.000	.37	.40	.40	✓
Suf51	+	2.93	1.03	1.96	0.84	<u>7.52</u> ***	.000	.42	.44	.44	✓
Suf35	+	2.81	0.94	1.90	0.82	<u>7.63</u> ***	.000	.44	.46	.46	✓
Exp4	+	2.81	0.96	1.86	0.91	<u>7.44</u> ***	.000	.40	.41	.42	✓
Exp12	+	2.89	0.96	1.92	0.90	<u>7.61</u> ***	.000	.40	.42	.42	✓
Exp20	+	3.05	0.93	1.74	0.76	<u>11.24</u> ***	.000	.55	.56	.56	✓
Exp28	+	2.56	0.98	1.65	0.81	<u>7.45</u> ***	.000	.39	.40	.40	✓
Exp36	+	2.41	0.97	1.38	0.64	<u>9.24</u> ***	.000	.51	.52	.53	✓
Exp44	+	2.52	1.03	1.59	0.70	<u>7.73</u> ***	.000	.38	.40	.40	✓
Exp64	+	2.61	0.97	1.59	0.67	<u>8.98</u> ***	.000	.49	.50	.51	✓
Exp58	+	2.64	1.09	1.66	0.95	<u>7.05</u> ***	.000	.36	.36	.37	✓
Exh39re	-	3.30	0.98	2.91	1.18	<u>2.68</u> **	.004	.09	-	-	-
Exh14	+	3.23	0.93	2.99	0.98	<u>1.83</u> *	.034	.05	-	-	-
Exh47re	-	3.21	0.95	2.93	1.25	<u>1.82</u> *	.036	.08	-	-	-
Exh60re	-	3.20	0.97	3.02	1.09	<u>1.31</u>	.096	-	-	-	-
Exh6	+	3.18	0.90	2.15	0.88	<u>8.47</u> ***	.000	.39	.36	.36	✓
Exh22	+	3.09	0.70	2.17	0.86	<u>8.63</u> ***	.000	.43	.41	.40	✓
Exh30	+	3.17	0.85	2.01	0.81	<u>10.29</u> ***	.000	.44	.42	.41	✓
Va7	+	3.96	0.82	2.92	1.15	<u>7.61</u> ***	.000	.37	.35	.35	✓
Va15	+	3.66	0.84	2.60	1.00	<u>8.40</u> ***	.000	.42	.41	.41	✓
Va23	+	3.81	0.82	2.64	1.11	<u>8.71</u> ***	.000	.43	.43	.43	✓
Va38	+	3.70	0.88	2.63	1.12	<u>7.73</u> ***	.000	.39	.38	.38	✓

ข้อ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p (หนึ่ง หาง)	CITC ครั้งที่ 1 (N = 402)	CITC ครั้งที่ 2 (N = 402)	CITC ครั้งที่ 3 (N = 402)	ข้อที่ผ่าน
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ									
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ							
		(n = 109)		(n = 106)							
		M	SD	M	SD						
Va46	+	2.71	0.95	1.89	0.80	6.88***	.000	.33	.35	.36	✓
Va53	+	3.80	0.83	3.11	0.82	6.10***	.000	.30	.30	.30	✓
Va59	+	3.17	0.87	2.18	0.74	9.02***	.000	.50	.50	.49	✓
Va80	+	3.24	0.65	2.18	0.75	11.00***	.000	.56	.57	.57	✓
Va86	+	3.49	0.85	2.36	0.77	10.21***	.000	.53	.53	.53	✓
Va73	+	2.17	0.92	1.50	0.65	6.21***	.000	.31	.33	.34	✓
Va89	+	3.27	0.80	2.01	0.79	11.60***	.000	.54	.54	.53	✓
Va69	+	3.45	0.73	2.88	0.87	5.24***	.000	.33	.33	.33	✓
Va98	+	3.39	0.67	2.55	0.74	8.71***	.000	.45	.45	.45	✓
Va92	+	3.17	0.86	1.96	0.74	11.03***	.000	.56	.55	.55	✓
Va81	+	3.28	0.77	2.23	0.78	9.98***	.000	.52	.53	.53	✓
Va104	+	3.16	0.72	1.97	0.71	12.23***	.000	.61	.62	.62	✓
Va70	+	3.49	0.78	2.47	0.85	9.11***	.000	.50	.50	.49	✓
Va101	+	3.16	0.82	1.91	0.61	12.71***	.000	.60	.60	.60	✓
Va94	+	2.77	0.97	1.58	0.69	10.45***	.000	.48	.48	.48	✓
Va76	+	3.44	0.76	2.19	0.86	11.27***	.000	.54	.54	.53	✓
Va96re	-	3.46	0.94	3.48	0.95	-0.17	.431	-	-	-	-
Va31re	-	3.74	0.88	3.31	1.04	3.30**	.001	.13	.10	.10	✓
Va65re	-	2.28	0.76	2.30	0.86	-0.18	.429	-	-	-	-
Ent21	+	3.61	0.83	3.14	0.98	3.83***	.000	.21	.21	.21	✓
Ent5re	-	2.91	0.93	2.84	1.02	0.51	.303	-	-	-	-
Ent13re	-	3.50	0.96	3.39	0.97	0.83	.205	-	-	-	-
Ent29re	-	2.89	0.86	3.25	0.91	-3.02**	.002	-.20	-	-	-
Ent37re	-	2.96	0.76	3.29	0.85	-3.00**	.002	-.22	-	-	-
Ent45re	-	3.18	0.95	3.27	0.91	-0.71	.240	-	-	-	-
Hy8	+	3.14	0.76	2.10	0.76	10.08***	.000	.49	.48	.48	✓
Hy16	+	2.76	1.00	2.37	0.93	2.92**	.002	.12	.13	.13	✓
Hy24	+	2.82	0.85	2.07	0.80	6.67***	.000	.37	.38	.38	✓

ชื่อ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p (หนึ่ง หาง)	CITC ครั้งที่ 1 (N = 402)	CITC ครั้งที่ 2 (N = 402)	CITC ครั้งที่ 3 (N = 402)	ข้อที่ผ่าน
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ									
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ							
		(n = 109)		(n = 106)							
		M	SD	M	SD						
Hy32	+	2.59	0.76	1.86	0.72	7.20***	.000	.37	.38	.38	✓
Hy48	+	2.77	0.92	2.24	0.97	4.15***	.000	.19	.21	.22	✓
Hy54	+	2.35	0.97	2.03	0.90	2.52**	.007	.15	.18	.18	✓
Hy61	+	3.22	1.09	3.07	1.10	1.02	.154	-	-	-	-
Hy66	+	2.80	0.98	2.18	0.92	4.76***	.000	.23	.24	.24	✓
Hy40	+	2.35	0.93	1.82	0.71	4.69***	.000	.26	.28	.29	✓
Hy71	+	2.52	0.92	1.95	0.75	5.00***	.000	.28	.29	.30	✓
Hy74	+	2.38	1.00	1.66	0.77	5.91***	.000	.30	.31	.32	✓
Hy115	+	2.45	0.94	1.79	0.82	5.46***	.000	.25	.27	.28	✓
Hy99	+	2.85	0.93	2.58	1.09	2.00*	.024	.07	-	-	-
Hy95	+	3.34	0.85	2.86	1.08	3.62***	.000	.17	.17	.18	✓
Hy87	+	3.60	1.01	3.27	0.99	2.40**	.009	.10	.11	.11	✓
Hy82	+	2.56	0.82	1.94	0.75	5.73***	.000	.33	.34	.35	✓
Hy77re	-	3.30	0.93	3.58	0.94	-2.15*	.017	-.18	-	-	-
$\alpha =$.948	.956	.957	

หมายเหตุ ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน; ค่า r วิฤฤต (400, .05, หนึ่งหาง) \approx .087; CITC ครั้งที่ 1 คือ ค่าสหสัมพันธ์ของข้อกระทงนั้นๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์ 104 ข้อกระทง; CITC ครั้งที่ 2 คือ ค่าสหสัมพันธ์ของข้อกระทงนั้นๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์ 94 ข้อกระทง; CITC ครั้งที่ 3 คือ ค่าสหสัมพันธ์ของข้อกระทงนั้นๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์ 92 ข้อกระทง

* $p < .05$, หนึ่งหาง. ** $p < .01$, หนึ่งหาง. *** $p < .001$, หนึ่งหาง.

ตารางที่ ค 2

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทบและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของมาตรวัดบุคลิกภาพแบบ
หลงตนเอง ครั้งที่ 2

ข้อ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทบ				t	p (หนึ่ง หาง)	CITC ครั้งที่ 1 (N = 274)	ข้อที่ผ่าน	CITC ครั้งที่ 2 (N = 274)
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ								
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ						
		(n = 73)		(n = 72)						
M	SD	M	SD							
aut01	+	3.45	0.85	2.63	0.91	5.65***	.000	.38	✓	.36
aut10	+	2.90	1.09	1.65	0.77	7.96***	.000	.47	✓	.45
aut22	+	3.03	0.74	1.72	0.70	10.89***	.000	.62	✓	.63
aut32	+	3.66	0.73	2.81	0.90	6.27***	.000	.42	✓	.41
aut45	+	2.97	0.93	2.42	0.88	3.69***	.000	.31	-	-
aut61	+	3.55	0.93	2.64	0.89	6.01***	.000	.41	-	-
aut65	+	3.03	0.83	2.25	0.75	5.92***	.000	.44	✓	.45
aut70	+	3.41	0.83	1.97	0.90	9.99***	.000	.53	✓	.52
sup02	+	2.96	0.75	1.92	0.90	7.57***	.000	.48	-	-
sup16	+	3.25	0.81	1.75	0.76	11.42***	.000	.61	✓	.62
sup24	+	3.14	0.79	1.90	0.79	9.42***	.000	.56	✓	.58
sup34	+	3.27	0.75	2.06	0.89	8.94***	.000	.55	✓	.57
sup48	+	3.29	0.72	2.01	0.94	9.17***	.000	.60	✓	.59
sup55	+	2.90	0.78	1.47	0.65	11.96***	.000	.62	✓	.60
sup64	+	3.11	0.76	1.82	0.76	10.27***	.000	.63	✓	.61
sup74	+	2.96	0.82	1.69	0.68	10.04***	.000	.57	-	-
suf03	+	3.18	1.02	1.99	0.91	7.42***	.000	.50	-	-
suf13	+	3.00	1.15	1.88	1.11	5.97***	.000	.40	✓	.45
suf23	+	3.07	0.99	2.53	0.95	3.36**	.001	.27	✓	.34
suf33	+	3.04	1.24	1.90	1.02	6.03***	.000	.42	✓	.47
suf51	+	2.99	0.95	2.10	0.94	5.67***	.000	.44	✓	.46

ข้อ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทบ				<i>t</i>	<i>p</i> (หนึ่ง ทาง)	CITC ครั้งที่ 1 (N = 274)	✓ ข้อที่ผ่าน	CITC ครั้งที่ 2 (N = 274)
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ								
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ						
		(n = 73)		(n = 72)						
		<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>					
suf56	+	2.66	1.10	1.63	0.90	6.22***	.000	.43	✓	.46
suf75	+	2.74	1.07	1.86	1.00	5.12***	.000	.39	✓	.43
exp04	+	2.56	0.99	1.67	0.87	5.79***	.000	.36	✓	.36
exp14	+	2.08	0.97	1.19	0.40	7.24***	.000	.42	✓	.42
exp25	+	2.78	0.96	1.65	0.95	7.10***	.000	.42	✓	.42
exp35	+	2.29	0.87	1.36	0.70	7.06***	.000	.40	✓	.42
exp47	+	2.18	0.75	1.35	0.53	7.66***	.000	.36	✓	.35
exp57	+	1.93	0.98	1.33	0.56	4.54***	.000	.25	-	-
exp66	+	2.56	0.99	1.54	0.77	6.96***	.000	.37	✓	.38
exp73	+	2.03	0.87	1.35	0.63	5.40***	.000	.29	-	-
ent05	-	2.56	0.91	2.75	0.98	-1.20	.116	-	-	-
ent09	+	2.37	0.92	1.42	0.62	7.31***	.000	.40	-	-
ent11	+	2.93	0.86	1.74	0.90	8.18***	.000	.50	✓	.50
ent12	+	3.03	1.00	2.47	1.05	3.26**	.001	.18	-	-
ent15	+	3.26	0.96	2.01	0.78	8.61***	.000	.50	-	-
ent26	+	3.33	0.73	2.18	0.86	8.68***	.000	.55	✓	.55
ent28	+	3.67	0.82	2.17	0.90	10.52***	.000	.53	✓	.50
ent36	+	3.30	1.08	2.22	1.10	5.96***	.000	.40	-	-
ent37	+	3.05	1.00	1.71	0.83	8.83***	.000	.49	-	-
ent39	+	3.05	0.91	2.06	0.85	6.81***	.000	.45	✓	.44
ent43	+	2.81	1.00	2.00	0.90	5.12***	.000	.28	-	-
ent49	+	2.32	0.78	1.39	0.55	8.30***	.000	.52	✓	.51
ent54	+	3.08	0.94	1.58	0.83	10.15***	.000	.56	✓	.54

ข้อ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				<i>t</i>	<i>p</i> (หนึ่ง ทาง)	CITC ครั้งที่ 1 (N = 274)	ข้อที่ผ่าน	CITC ครั้งที่ 2 (N = 274)
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ								
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ						
		(n = 73)		(n = 72)						
		<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>					
ent58	+	3.16	0.78	2.15	0.88	7.31***	.000	.50	-	-
ent62	+	2.51	0.94	1.58	0.67	6.81***	.000	.37	-	-
ent67	+	2.30	0.84	1.29	0.49	8.83***	.000	.47	-	-
ent76	+	3.44	0.80	1.74	0.82	12.64***	.000	.61	-	-
exh06	+	3.16	0.90	2.00	0.93	7.65***	.000	.45	✓	.43
exh17	+	2.63	1.14	1.58	0.87	6.24***	.000	.35	-	-
exh18	-	2.88	1.00	2.64	0.98	1.44	.075	-	-	-
exh21	+	4.19	0.76	3.10	0.87	8.06***	.000	.47	-	-
exh27	+	2.97	1.07	1.81	0.91	7.07***	.000	.43	✓	.38
exh29	+	2.03	0.99	1.25	0.52	5.94***	.000	.31	-	-
exh38	+	3.03	0.91	1.44	0.67	11.90***	.000	.60	✓	.58
exh40	+	3.26	0.91	1.56	0.65	12.98***	.000	.58	✓	.57
exh44	-	3.34	0.93	2.43	1.17	5.18***	.000	.29	-	-
exh50	+	3.15	0.91	1.39	0.55	14.19***	.000	.63	✓	.62
exh53	+	3.30	0.91	2.01	0.83	8.90***	.000	.49	-	-
exh60	-	3.38	0.89	2.76	1.05	3.82***	.000	.21	-	-
exh63	+	3.37	0.84	2.18	0.92	8.10***	.000	.51	✓	.48
exh68	+	2.77	0.86	1.79	0.77	7.21***	.000	.42	-	-
exh71	-	3.53	0.87	2.83	1.28	3.86***	.000	.22	-	-
exh77	-	3.33	1.00	2.58	1.11	4.25***	.000	.26	-	-
van07	+	3.60	0.83	2.74	0.99	5.71***	.000	.38	✓	.34
van19	+	2.93	0.95	1.96	0.81	6.63***	.000	.47	✓	.47
van30	+	3.14	0.67	2.35	0.87	6.09***	.000	.41	-	-

ชื่อ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				<i>t</i>	<i>p</i> (หนึ่ง หาง)	CITC ครั้งที่ 1 (N = 274)	✓ ข้อที่ผ่าน	CITC ครั้งที่ 2 (N = 274)
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ								
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ						
		(n = 73)		(n = 72)						
		<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>					
van41	+	3.14	0.90	2.24	0.78	6.43***	.000	.44	✓	.46
van46	+	3.53	0.75	2.51	0.86	7.65***	.000	.48	✓	.56
van69	+	3.60	0.95	2.56	1.15	5.97***	.000	.39	-	-
van79	+	3.52	0.69	2.21	0.92	9.72***	.000	.57	✓	.47
van80	+	3.12	0.90	2.11	0.94	6.62***	.000	.46	✓	.46
hyp08	+	2.84	0.96	2.14	0.91	4.49***	.000	.21	✓	.21
hyp20	+	2.25	0.92	2.08	0.98	1.03	.303	-	-	-
hyp31	+	3.40	0.83	2.93	1.17	2.77***	.006	.17	-	-
hyp42	+	2.51	0.82	1.58	0.60	7.76***	.000	.45	✓	.44
hyp52	+	2.40	1.06	1.67	0.61	5.09***	.000	.27	✓	.26
hyp59	+	2.01	0.95	1.51	0.77	3.48**	.001	.21	✓	.22
hyp72	+	1.81	0.83	1.42	0.64	3.18**	.002	.17	✓	.17
hyp78	+	1.95	0.83	1.72	0.70	1.75	.082	.11	✓	.11
$\alpha =$.947		.931

หมายเหตุ ค่า *t* ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน; ค่า *r* วิกฤต (272, .05, หนึ่งหาง) \approx .106; CITC ครั้งที่ 1 คือ ค่าสหสัมพันธ์ของข้อกระทงนั้นๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์ 77 ข้อกระทง; CITC ครั้งที่ 2 คือ ค่าสหสัมพันธ์ของข้อกระทงนั้นๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์ 48 ข้อกระทง

p* < .05, หนึ่งหาง. *p* < .01, หนึ่งหาง. ****p* < .001, หนึ่งหาง.

ตารางที่ ค 3

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทบและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของมาตรวัดบุคลิกภาพแบบ
หลงตนเอง ด้านการแสดงอำนาจ

ข้อ	CITC ครั้งที่ 1	ข้อที่ผ่านการ คัดเลือก	CITC ครั้งที่ 2
aut01	.47	✓	.45
aut10	.50	✓	.53
aut22	.54	✓	.50
aut32	.42	✓	.42
aut45	.29	-	-
aut61	.39	-	-
aut65	.52	✓	.51
aut70	.57	✓	.55
$\alpha =$.762		.750

ตารางที่ ค 4

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทบและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของมาตรวัดบุคลิกภาพแบบ
หลงตนเอง ด้านความเหนือกว่า

ข้อ	CITC ครั้งที่ 1	ข้อที่ผ่านการ คัดเลือก	CITC ครั้งที่ 2
sup02	.59	-	-
sup16	.75	✓	.75
sup24	.64	✓	.64
sup34	.67	✓	.68
sup48	.72	✓	.72
sup55	.66	✓	.63
sup64	.64	✓	.62
sup74	.55	-	-
$\alpha =$.885		.872

ตารางที่ ค 5

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทบและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของมาตรวัดบุคลิกภาพแบบ
หลงตนเอง ด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง

ข้อ	CITC ครั้งที่ 1	ข้อที่ผ่านการ คัดเลือก	CITC ครั้งที่ 2
suf03	.51	-	-
suf13	.72	✓	.71
suf23	.57	✓	.56
suf33	.80	✓	.82
suf51	.62	✓	.61
suf56	.73	✓	.74
suf75	.71	✓	.71
$\alpha =$.879		.882

ตารางที่ ค 6

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทบและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของมาตรวัดบุคลิกภาพแบบ
หลงตนเอง ด้านการแสวงหาผลประโยชน์

ข้อ	CITC ครั้งที่ 1	ข้อที่ผ่านการ คัดเลือก	CITC ครั้งที่ 2
exp04	.49	✓	.50
exp14	.58	✓	.53
exp25	.50	✓	.51
exp35	.58	✓	.59
exp47	.53	✓	.50
exp57	.44	-	-
exp66	.53	✓	.53
exp73	.49	-	-
$\alpha =$.803		.776

ตารางที่ ค 7

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทบและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของมาตรวัดบุคลิกภาพแบบ
หลงตนเอง ด้านความต้องการได้มากกว่าที่เป็นอยู่

ข้อ	CITC ครั้งที่ 1	ข้อที่ผ่านการ คัดเลือก	CITC ครั้งที่ 2
ent09	.41	-	-
ent11	.55	✓	.54
ent12	.27	-	-
ent15	.52	-	-
ent26	.53	✓	.51
ent28	.54	✓	.47
ent36	.35	-	-
ent37	.35	-	-
ent39	.58	✓	.56
ent43	.37	-	-
ent49	.54	✓	.45
ent54	.57	✓	.51
ent58	.52	-	-
ent62	.44	-	-
ent67	.51	-	-
ent76	.52	-	-
$\alpha =$.847		.761

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ค 8

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทบและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของมาตรวัดบุคลิกภาพแบบ
หลงตนเอง ด้านการแสดงออก

ข้อ	CITC ครั้งที่ 1	ข้อที่ผ่านการ คัดเลือก	CITC ครั้งที่ 2
exh06	.69	✓	.60
exh17	.33	-	-
exh21	.43	-	-
exh27	.67	✓	.62
exh29	.25	-	-
exh38	.59	✓	.64
exh40	.57	✓	
exh44	.52	-	-
exh50	.69	✓	.77
exh53	.40	-	-
exh60	.40	-	-
exh63	.61	✓	.59
exh68	.46	-	-
exh71	.40	-	-
exh77	.43	-	-
$\alpha =$.858		.856

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ค 9

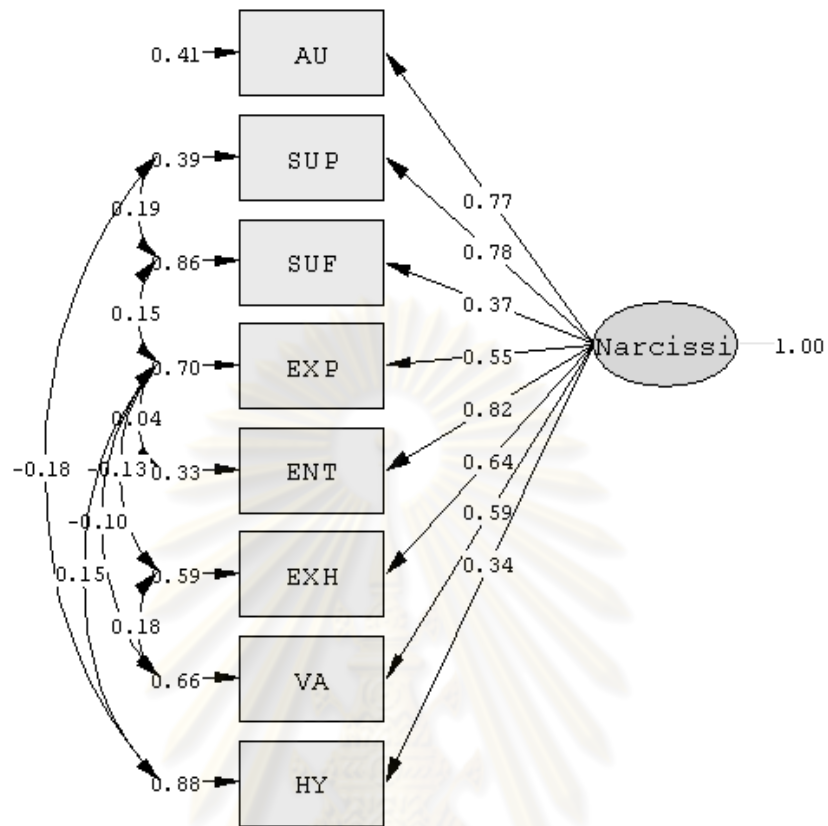
ผลการวิเคราะห์ข้อกระทบและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของมาตรวัดบุคลิกภาพแบบ
หลงตนเอง ด้านความะทงตน

ข้อ	CITC ครั้งที่ 1	ข้อที่ผ่านการ คัดเลือก	CITC ครั้งที่ 2
van07	.53	✓	.44
van19	.68	✓	.66
van30	.37	-	-
van41	.57	✓	.60
van46	.63	✓	.63
van69	.48	-	-
van79	.60	✓	.61
van80	.56	✓	.59
$\alpha =$.826		.821

ตารางที่ ค 10

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทบและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของมาตรวัดบุคลิกภาพแบบ
หลงตนเอง ด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ

ข้อ	CITC ครั้งที่ 1	ข้อที่ผ่านการ คัดเลือก	CITC ครั้งที่ 2
hyp08	.38	✓	.38
hyp31	.24	-	-
hyp42	.45	✓	.47
hyp52	.55	✓	.55
hyp59	.45	✓	.46
hyp72	.48	✓	.49
hyp78	.58	✓	.50
$\alpha =$.727		.747

ภาพที่ ค1 โมเดลบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 8 องค์ประกอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

ตารางที่ ง 1

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ของมาตรวจวัดความพึงพอใจในชีวิต

ข้อ ความ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				<i>t</i>	<i>p</i> หนึ่ง หาง)	CITC (N = 336)	ข้อ ที่ ผ่าน
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ							
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ					
		(n = 98)		(n = 97)					
		<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>				
LS1	-	3.83	0.94	2.35	0.91	11.11***	.000	0.51	✓
LS2	+	4.06	0.57	2.9	0.73	12.41***	.000	.59	✓
LS3	-	4.44	0.64	3.31	0.89	10.12***	.000	.52	✓
LS4	+	4.50	0.6	3.44	0.78	10.65***	.000	.55	✓
LS5	-	4.18	0.83	2.66	0.99	11.66***	.000	.60	✓
LS6	-	4.44	0.8	3.27	1.07	8.67***	.000	.38	✓
LS7	+	4.59	0.53	3.32	0.77	13.38***	.000	.71	✓
LS8	-	4.00	0.79	2.66	0.84	11.50***	.000	.53	✓
LS9	-	4.95	0.33	4.2	0.79	8.70***	.000	.57	✓
LS10	+	4.15	0.62	2.89	0.76	12.78***	.000	.64	✓
LS11	+	3.70	0.69	2.47	0.68	12.53***	.000	.63	✓
LS12	-	4.87	0.34	3.51	0.83	14.95***	.000	.70	✓
LS13	+	4.08	0.65	2.97	0.71	11.36***	.000	.59	✓
LS14	+	4.55	0.54	3.62	0.77	9.79***	.000	.53	✓
LS15	-	4.65	0.5	3.33	0.98	11.90***	.000	.61	✓
LS16	+	4.05	0.84	2.57	0.83	12.41***	.000	.56	✓
LS17	-	4.89	0.35	4.16	0.67	9.42***	.000	.48	✓
LS18	+	3.71	0.73	2.76	0.76	8.90***	.000	.52	✓
LS19	-	4.84	0.37	3.94	0.8	10.03***	.000	.56	✓
LS20	+	4.63	0.53	3.46	0.71	13.08***	.000	.60	✓
$\alpha =$.92	

หมายเหตุ ค่า *t* ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน; ค่า *r* วิกฤต (340, .05, หนึ่งหาง) \approx .096; CITC คือ ค่าสหสัมพันธ์ของข้อกระทงนั้นๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์ 20 ข้อกระทง

****p* < .001, หนึ่งหาง.

ตารางที่ 2

ที่มา ทิศทาง และน้ำหนักองค์ประกอบในการวิเคราะห์องค์ประกอบของมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิต

ที่มาของข้อกระทง			ข้อกระทง	ทิศทาง	น้ำหนักองค์ประกอบ
แปล	พิมพ์ รัตน์ (2548)	คิด เพิ่ม			
	✓		LS1	-	.56
✓			LS2	+	.64
	✓		LS3	-	.57
		✓	LS4	+	.62
	✓		LS5	-	.64
		✓	LS6	-	.42
✓			LS7	+	.76
	✓		LS8	-	.57
			LS9	-	.63
		✓	LS10	+	.70
✓			LS11	+	.69
		✓	LS12	-	.76
✓			LS13	+	.64
		✓	LS14	+	.59
		✓	LS15	-	.67
✓			LS16	+	.61
		✓	LS17	-	.53
		✓	LS18	+	.58
		✓	LS19	-	.62
		✓	LS20	+	.66

ตารางที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ด้านความรู้สึกลึกทางบวก ของ
มาตรวัดความรู้สึกลึกทางบวก และความรู้สึกลึกทางลบ

ข้อกระทง	การวิเคราะห์ข้อกระทง วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ				t	p (หนึ่ง หาง)	CITC	CITC	ข้อที่ผ่าน
	กลุ่มสูง (n = 98)		กลุ่มต่ำ (n = 90)				ครั้งที่ 1 (N = 342)	ครั้งที่ 2 (N = 342)	
	M	SD	M	SD					
PA1	4.55	0.54	3.32	0.75	12.83***	.000	.60	.63	✓
PA2	4.59	0.53	3.36	0.75	12.87***	.000	.66	.66	✓
PA3	4.22	0.73	3.24	0.84	8.57***	.000	.34	-	-
PA4	4.50	0.58	3.27	0.83	11.88***	.000	.51	.49	✓
PA5	3.87	0.73	2.64	0.81	10.85***	.000	.42	.40	✓
PA6	4.79	0.46	3.34	0.81	14.84***	.000	.67	.68	✓
PA7	4.62	0.57	3.19	0.69	15.69***	.000	.70	.72	✓
PA8	4.61	0.53	3.18	0.73	15.53***	.000	.65	.65	✓
PA9	4.80	0.41	3.44	0.74	15.41***	.000	.57	.59	✓
PA10	4.26	0.71	2.91	0.80	12.20***	.000	.56	.53	✓
$\alpha =$.857	.863	

หมายเหตุ ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน; ค่า r วิกฤต (342, .05, หนึ่งหาง) \approx .096; CITC ครั้งที่ 1 คือ ค่าสหสัมพันธ์ของข้อกระทงนั้นๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์ 10 ข้อกระทง; CITC ครั้งที่ 2 คือ ค่าสหสัมพันธ์ของข้อกระทงนั้นๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์ 9 ข้อกระทง

*** $p < .001$, หนึ่งหาง.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ด้านความรู้สึกลบ ของ
 มาตรฐานความรู้สึกลบ และความรูสึกลบ

ข้อ กระทง	การวิเคราะห์ข้อกระทง วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ				<i>t</i>	<i>p</i> (หนึ่ง หาง)	CITC (N = 342)	ข้อ ที่ ผ่าน
	กลุ่มสูง (<i>n</i> = 89)		กลุ่มต่ำ (<i>n</i> = 89)					
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>				
NA1	3.35	0.92	1.88	0.65	12.32***	.000	.53	✓
NA2	3.55	0.83	2.22	0.82	10.56***	.000	.49	✓
NA3	2.62	0.92	1.17	0.38	13.71***	.000	.59	✓
NA4	3.32	0.89	1.93	0.97	10.03***	.000	.48	✓
NA5	2.64	0.77	1.30	0.49	13.82***	.000	.61	✓
NA6	3.07	1.00	1.43	0.60	13.18***	.000	.50	✓
NA7	2.37	0.76	1.19	0.40	13.00***	.000	.53	✓
NA8	3.34	0.89	1.67	0.65	14.20***	.000	.56	✓
NA9	3.48	0.98	1.82	0.61	13.59***	.000	.58	✓
NA10	2.45	0.88	1.19	0.47	11.89***	.000	.50	✓
$\alpha =$.839	

หมายเหตุ ค่า *t* ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน; ค่า *r* วิกฤต (342, .05, หนึ่งหาง) \approx .096; CITC คือ ค่า
 สหสัมพันธ์ของข้อกระทงนั้นๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์ 10 ข้อกระทง

****p* < .001, หนึ่งหาง.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5

ที่มา ทิศทาง และน้ำหนักองค์ประกอบในการวิเคราะห์องค์ประกอบของมาตรวัดความรู้สึกลบทางบวก และ
ความรู้สึกลบทางลบ

ที่มาของข้อกระทง		ข้อกระทง	น้ำหนักองค์ประกอบ	
แปล	พิมลรัตน์ (2548)		ปัจจัยที่ 1	ปัจจัยที่ 2
	✓	PA1	.72	-.13
	✓	PA2	.71	-.28
✓		PA3	.27	-.35
✓		PA4	.53	-.26
✓		PA5	.52	-.01
	✓	PA6	.77	-.12
	✓	PA7	.81	-.08
	✓	PA8	.73	-.10
	✓	PA9	.68	-.15
	✓	PA10	.58	-.18
	✓	NA1	-.01	.69
	✓	NA2	-.20	.53
	✓	NA3	-.43	.57
	✓	NA4	-.22	.54
	✓	NA5	-.23	.66
✓		NA6	.06	.70
✓		NA7	-.07	.67
	✓	NA8	-.09	.68
✓		NA9	-.25	.62
	✓	NA10	-.50	.44

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิต

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย X ทับตัวเลขในช่องคำตอบของกระดาษคำตอบให้ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียง 1 ตัวเลือก (โปรดตอบให้ครบทุกข้อ)

ความหมายของหมายเลขคำตอบ

1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2 = ค่อนข้างไม่เห็นด้วย
3 = เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆ กัน 4 = ค่อนข้างเห็นด้วย 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อที่	ข้อความ
1	หากเป็นไปได้ ฉันอยากย้อนเวลาเพื่อกลับไปแก้ไขอดีต
2	สภาพชีวิตของฉันตอนนี้ดีเยี่ยม
3	แม้ว่าฉันจะใช้ความพยายามอย่างมาก แต่ชีวิตของฉันก็ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง

ตัวอย่างมาตรวัดความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาคำที่แสดงความรู้สึกในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย X ทับตัวเลขในช่องคำตอบของกระดาษคำตอบ ให้ตรงกับความรู้สึกโดยทั่วไปของท่านมากที่สุดเพียง 1 ตัวเลือก (โปรดตอบให้ครบทุกข้อ)

ความหมายของหมายเลขคำตอบ

1 = ไม่ตรงอย่างยิ่ง 2 = ค่อนข้างไม่ตรง
3 = ตรงและไม่ตรงพอๆ กัน 4 = ค่อนข้างตรง 5 = ตรง อย่างยิ่ง

1	สดใส
2	กระวนกระวาย
3	เครียด

ตัวอย่างมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง

1. ด้านการแสวงหาอำนาจ (Authority)

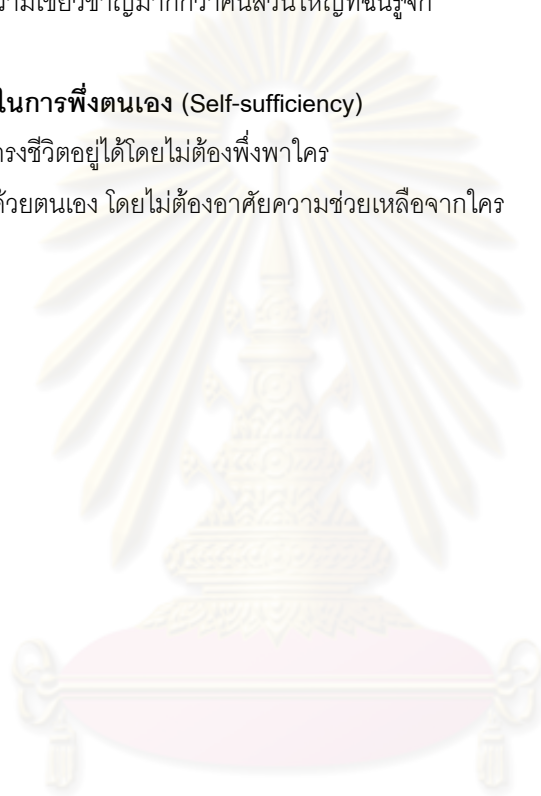
1. ฉันมองว่าตนเองมีอิทธิพลต่อผู้อื่น
2. ฉันชอบให้คนอื่นมาอยู่ใต้อำนาจของฉัน

2. ด้านความเหนือกว่า (Superiority)

1. ฉันเชื่อว่าฉันมีความสามารถมากกว่าคนอื่นๆ ในสังคม
2. ฉันมีความรู้ความเชี่ยวชาญมากกว่าคนส่วนใหญ่ที่ฉันรู้จัก

3. ด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง (Self-sufficiency)

1. ฉันสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาใคร
2. ฉันแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากใคร

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างสิ่งเร้าที่ใช้ในการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย

คำเป้าหมาย		คำที่แสดงคุณลักษณะ	
ฉัน	ไม่ใช่ฉัน	น่าฟังประสงค์	ไม่น่าฟังประสงค์
ฉัน	เขา	ดี	นรก
ข้าพเจ้า	เธอ	วิเศษ	สงคราม
ตน	คุณ	สวรรค์	ก้าวร้าว
ตนเอง	ท่าน	เยี่ยม	ทรมาน
		อิสระ	เลว
		ถูกต้อง	เลวร้าย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวหยกฟ้า อิศรานนท์ เกิดเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2526 สำเร็จ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนสตรีวิทยา ในปีการศึกษา 2542 และสำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) สาขาวิทยุและโทรทัศน์ คณะ วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2546 จากนั้น ทำงาน ที่สถานีโทรทัศน์ไอทีวี ตำแหน่งผู้สื่อข่าว เป็นเวลา 2 ปี แล้วศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2550

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย